

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 kraje. na leto.

Štev. 12. V Celovcu 15. decembra 1876. XXV. tečaj.

Pridiga v god sv. Štefana.

(Oživljajmo svojo vero in ljubezen; gov. T. Zupan.)

„Gospod Jezus, sprjemi mojo dušo!“
Apost. dej. 7, 58.

V v o d.

Kristusova sv. vera je koj po njegovem vnebohodu zelo naraščala. Posebno veliko revnih ljudi je bilo te vere in aposteljni so tem miloščino delili. Zapoved, usmilite se revnih bratov, je bila že takrat tako zelo zraščena s keršanstvom. Opravka pa je bilo dvanajsterim aposteljnem s tim preveč, zato se snidejo aposteljni z učenci in nasvetujejo svojim učencem rekoč: „Ni prav, da mi zamujamo oznanovanje Božje besede ter razdeljujemo miloščino med tem. Pridobite si toraj vi, ljubi bratje, 7 mož, ki so lepega vedenja in napolnjeni s sv. Duhom; ti naj opravljajo to službo.“ Všeč je bil ta predlog vsem učencem in izvolili so v to Štefana, moža vernega in polnega sv. Duha, Filipa in še 5 družih. Učenci pokažejo izvoljence aposteljnem, aposteljni pa so molili nad njimi in pokladali na-nje roke.

Izmed sedmih diakonov pa je Štefan, poln milosti in moči, delal posebno velike čudeže med ljudstvom. To ni bilo judovskim učenim všeč. Prepirajo se ž njim, pa Štefan vse premaga s svojo modrostjo. Osramočeni puntajo ljudstvo zoper njega in ga peljejo pred viši zbor. Priče podkupijo, ki govoré zoper Štefana rekoč: „Ta človek ne jenja govoriti zoper sveto mesto in zoper Mojzesovo postavo.“ Vsi viši svetovalci jezno pogledajo Štefana; njemu pa se sveti obliče, kot da bi bil angelj. Pripoveduje jim čudna pota Božje previdnosti, na zadnje jim pravi: „Vi terdoseréneži pa, vi se upirate zmiraj sv. Duhu; kakor so delali očetje vaši, tako tudi vi!

Preganjali so preroke in je morili, ker so govorili od prihoda Mesijevega, vi pa ste Mesija samega izdali in umorili.“

Viši zbor zasliši to in škriplje zoper sv. Štefana. Štefan pa poln sv. Duha gleda v nebo ter pravi: „Nebesa vidim odperta in Sinu človekovega stati ob desnici Božji.“ Na to zaupijejo vsi z velikim glasom, zatisnejo svoja ušesa, vsi ob enem planejo nadenj, pahnejo ga iz mesta in ga pobijejo s kamnjem. Sv. Štefan pa umirajoč moli in pravi: „Gospod, Jezus, sprejmi mojo dušo“, in prosi za svoje ubijalce. Na to dušo izdihne častiti marternik Kristusov, ki je prvi prelil zanj svojo kri.

Zgodba prvega marternika, t. j. pričevalca za Kristusovo sveto vero, sega nam do serca; ker lepo je umreti za svoje prepričanje, umreti za sveto vero. Ko to premišljudem, pride mi v spomin tista častita truma izvoljencev Božjih, ki so od prvega časa do danes umirali za sv. Kristusovo vero: in o njih, le bolj pa o tistih, ki so prva 3 stoletja po Kristusu — posebno v Rimu — zanj svojo kri prelivali, hočem danes do vas govoriti. Namen me pri tem ta voli, da bi vsaki mojih poslušalcev oživil si svojo vero s temi prelepimi izgledi prvih marternikov: namen mi je pa tudi ta, da bi vsaki izmed nas voljno prenašal mala terpljenja in zatajevanja v življenji oziroma na grozno veliko Kristusovih sv. mučencev.

Pradenj dalje govorim, prosim, pripravite se!

Razlaga.

Kakošno je bilo življenje prvih kristjanov? O prelepo življenje! Kader se je kak jud ali nejevernik naučil resnic sv. vere, kerstili so ga. Osem dni po sv. kerstu je nosil belo obleko, znamenje nedolžnosti; kerščeni so bili večidel veliko soboto, toraj so nosili bela oblačila do nedelje, ki se še dan danes zato imenuje „bela nedelja.“ Pozneje je živel vsaki novokerščeni tiho in mirno med drugimi brati. Prvo delo je bilo takratnim kristjanom spolnovati, kar sv. apostel pravi: „Molite brez prenehanja!“ Shajali so se torej zjutraj in zvečer ter so molili, molili so pred vsakim delom, pred jedjo in po jedi.

Druga dolžnost prvim kristjanom je bila, da so miloščino delili. Večidel so dali diakonom dari, takim možem, kakor je današnji svetnik, zato, da niso zvedeli drugi, kdo je dobrotnik; tako po Božjem povelji „ni vedela levica, kar je dala desnica.“

Pervi kristjani so živeli v vseh stanovih, toda hrupnih veselice niso ljubili, kakor takratni nejeverni rimski svet. Niso zidali imenitnih gradov, če so jih pa imeli, odpirali so jih večidel revnim bolnikom ali marternikom, in so jim sami po bratovsko stregli. Pri vsem zatajevanji pa niso bili čmerni, ampak večidel se je spoznal kristjan v tem, da je bil veselega serca; neki čuden Božji

mir mu je bil vtisnjen v obličji. Na zemlji so vedeli da nimajo pravega obstanka, toraj so želeli le po nebesih. Zato so prav pogosto prejemale tistega že na zemlji, ki je bil njihovo polno plačilo v nebesih. Kader se jim je brala sv. maša, šli so tudi vsi pričujoči k sv. obhajilu. — Taki so bili prvi kristijanje v Rimu in po svetu drugod. Neverni svet bi se jim bil čuditi moral — pa ne! Dosti je bila včasih beseda, posebno še prva stoletja po Kristusu, zadostila je samo beseda: „kristjan sem!“ in ta, ki jo je izrekel, bil je zatožen, trinogom izdan ter mučen strašno.

Kakošna so bila ta terpljenja? Premislimo je nekoliko v svojo spodbudo! Zavoljo vere zatoženi kristjan je moral koj pred sodnika: namestniki cesarjevi pa, in v Rimu večkrat sami cesarji, so sedeli na sodnjem stolu. Če je toženi rekel, da ni kristijan, spustili so ga koj, ker tak gotovo ni bil. Nobeden kristjan namreč ni takrat legal, to je bilo tudi nejevernikom znano. Če je pa rekel, da je kristjan, skušali so ga najprej pregovoriti, naj se odpove keršanskemu Bogu, potem mu žugajo in na zadnje ga terpinčijo. Vpričo ljudstva v očitne kraje, kjer je bilo mnogo malikov postavljenih, spravili so take zatožence; darovali so svojim malikom in silili kristjane, naj vsaj nekoliko pokusijo mesa ali vina, ki je bil mališki dar, ali naj pa le nektera zernica kadila potresejo maliku. Zgodilo se je tu večkrat, da so kristijanje si pustili raje roko sežgati, ki so jim vanjo nasuli oglja in kadila, kakor da bi bili omahnili in tako vsaj na videz darovali maliku. Z vervmi so te neubogljive kristjane zvezovali in jih narazen vlačili, obešali so jih, in na noge jim navezali težkih bremen, ali so je pa bili s palicami in z jermeni, ki so imeli svinec na koncu. Če je bil svinec s kljuko, imenovali so to orodje: škorpionja. Ko so med terpinčenjem raztegnjeni ležali, žgali so jih čez pas; tergali so jim z železnimi kremplji meso od telesa, dokler se jim ni vidilo v drobje. Te rane so velikrat s soljo potresali in s kisljinami mazali.

Tak terpinčen kristjan je bil ali koj k smerti obsojen; ali so ga odpeljali v ječo, da bi ga drugikrat zopet terpinčili; ali pa je moral na tuje v pregnanstvo. Zgubili so taki, ko so šli na tuje, vse svoje premoženje doma. Vsaka ječa za kristjane je bila sama živa martra, temna, mokrotna, polna slabega zraka. V debele verige so tu kristijane vklepali, lesovje okoli vratu jim privezovali, ali pa so jim vsem razmesarjenim postlali tako posteljo na terdih tleh, da so tla potresali s steklenimi črepinjami. Včasih jim niso dajali jedi in pijače, niso zdravili njih ran, in kristijanje so umirali v ječah glada in za zanemarjenimi ranami; včasih pa so jih skerbno zdravili, pa le zato, da bi jih ozdravljene mučili zopet. Strašne so bile te ječe; marterniki pa so jih spremenili v Božje hrame, ker na ves glas so tukaj v neznanih bolečinah prepevali Božjo slavo.

Nekteri kristijanje pa so morali koj od sodnika ne v ječo, temveč v grenko smert. Kako so te terpinčili, predenj so izdihnili duha

v roke stvarnikov, ki ga je dal? Strašno! Beremo njihovo terpljenje in stermimo! Navada je bila v nejeverskem Rimu, da so se ljudje v smert obsojeni morali v nekem velikem poslopji (Amphitheater) očitno pred ljudstvom bojevati z zverinami. Ravno v ta namen in za nič drugega so Rimljani za drag denar dobivali afrikanjskih levov, nemških medvedov, elefantov, tigrov, divjih bikov in jih redili za boje z ljudmi. Ko je stopil tak nesrečnež, k zverinam obsojen, na borišče, moral se je obrniti proti cesarju — ker sam cesar je bil gledalec in vsi viši Rimljani in tudi žlahtne gospé! — pokloniti se je moral cesarju in besede izreči: „Blagor tebi, cesar, umirajoči te pozdravljamo!“ Ko so začeli v te strašne boje z zverinami kristjane obsojevati, ko je upilo ljudstvo: „Kristijane k levom!“ o to je bilo veselje po nejevernem Rimu! K zverinam ali pa na križ je bila naj bolj zaničevana smert, tako da nobeden Rimljan, če še tak hudobnež, ni bil obsojen k tej smerti, le glava se je takemu Rimljanu odsekala. Kaj bi pri nas terdoserčnežu rekli, ki bi z veseljem gledal, kader koga obešajo ali devajo ob glavo. O zaslepljeni rimski svet! Visoke gospé so pa tu radostno gledale, kako je planila divja zver na kristjana, ga poderla, ranila, raztergala in kosce na vse kraje zmetala; s posebno zadovoljnostjo so gledale, če so kako visokorojeno devico, ki bi kot Rimljanka ne bi imela obsojena biti k zverinam, vendar le zagledale v žrelu divje zveradi. Neusmiljenemu rimskemu cesarju Neronu pa tega ni bilo še dosti; izmislil si je drugo terpinčenje. V olji so kristjane kuhali; zavijali jih v kože divjih zverin, da so jih psi raztergali; drugim je veleval trupla s smolo namazati in jih zažgati zvečer pri ljudskih veselicah, da so namesti luči svetili. Tako strašno je bilo terpinčenje revnih kristjanov tista prva 3 stoletja po Kristusu, da pravi nek pisalec, ki je živel takrat (Laktancij konec 3. stoletja): „Če bi imel sto jezikov in stoterna usta in naj močnejši glas na svetu, vendar bi ne mogel vseh pregreh popisati, kar se jih je zgodilo; pa tudi ne mogel bi imenovati vseh muk, ki so si je izmislili nejeverski sodniki zoper nedolžne kristijane“; in drugi (Evzebij) piše: „Sam sem videl, ko so eden dan v Rimu toliko kristijanov umorili, da so obnemogli rabeljni in se skerbala njihova orodja.“ Zato ni čuda, da so se rabeljni večkrat sami spreobrnili sterčenja nad hrabrimi kristjani in pogostokrat z ravno tim mečem, s katerim so druge morili, umorjeni bili sami ter kerščeni s svojo kervjo. Zato ni čuda, da je Tertulijan, ko je videl, kako terdni da so keršanski marterniki, pisal namestnikom cesarskim: „Le terpinčite, le tepite, le sodite nas! Bolj če nas kosite, več nas je. Kri kristjanov je seme novih kristijanov.“ In res preračunilo se je, da v prvih 3 stoletjih keršanstva je prelilo kri za Kristusa — ki je sam Bog in človek prvi pokazal vsem marternikom kervavo pot v večno življenje — ednajst milijonov marternikov, in dva milijona in pol teh pride samo na mesto Rim. Pa saj ni čuda: papeži sami so nasledovali sv. Petra,

pervega papeža, v smerti, 15 papežev — marternikov leži koj skupaj pokopanih v podzemeljskem Rimu; in kakor so viši delali s prepričanjem, tako tudi rado dela verno ljudstvo za njimi.

Kaj pa je vendar tako vabljivega za človeško natoro v tem, da se kdo da martrati ali mučiti, prašal bo vsak? Prav nič vabljivega za človeško natoro! Ta se stresa in upira in boji; toda marternika dela ljubezen, tista ljubezen, ki je stara že več kot 18 sto let, in ki jo čuti vsaki izmed nas bolj ali manj, ljubezen do Jezusa Kristusa, ljubezen, ki se jej nobena druga še primerjati ne more, razun tiste nekoliko, ki jo ima mati do svojega otroka (Wiseman): ljubezen, ki se tako navdušeno vnema v nas v slednjem sv. božičnem času. Zavoljo tiste Božje ljubezni toraj je pustil dijakom sv. Štefan, da so ga kamenjali; sv. škof Ignacij, da so ga stergale divje zverine v Rimu; mladi dijakon v Rimu, sv. Loreac, da je bil spečen na rošu; sveta Felicita, da so jej umorili 7 sinov in njo samo; sveti Boštijan, da so ga postrelili s puščicami in na zadnje — njega ponositega vojaka — s palicami zaničljivo pobili. Zavoljo tiste ljubezni torej je bogata rimska deklica sv. Neža odpovedala se svetu že v 13. letu svoje starosti. Tudi ona bila bi morala potresti kadila malikom, vzdigne sicer roko, toda nareja ž njo le sv. križ; vkleniti jo hočejo, toda verige so vse preširoke za njeno drobno rokico; rabelj dobi povelje, naj jo konča z mečem: trese se sam, ko z mečem nameri — otročja marternica pa se ne trese — in umerje. Lej, po njeni smerti hodijo Rimljanje k grobu te svetnice in pozneji keršanski cesar Konstantin I. sam pusti zidati cerkev na nje grobu, ki še dandanes stoji. Druga deklica, ki se je še le pripravljala na sv. kerst, Emerencijana, stara kot sv. Neža, pride tudi enkrat molit na njen grob. Vidijo jo nejeverniki in jo pobijejo s kamenjem, in Emerencijana umerje na grobu sv. Neže, kerščena z lastno kervjo — dve beli liliji, da svet skoraj lepših ne ve. Zavoljo ravno tiste ljubezni do Jezusa so terpeli in terpijo vsi marterniki ostalih 15 sto let, doštih, ki dandanešnje prelivajo kri za Kristusovo sv. vero; do teh 23tih iz frančiškanskega reda, ki so pred 12 leti (l. 1863.) bili oklicani v Rimu za svetnike, ker so prelivali svojo kri za Kristusa v nejeverski deželi Japonski.

„Bil sem, piše prerok Ecehijel, sredi med vjetimi ob reki Kobar. Nebesa se odprejo in vidim Boga. Gospodova roka pride čez me in me pelje vun in me pusti sred polja, ki je bilo nasuto kosti. In rekel mi je Gospod: Prerokuj čez te kosti in govori k njim: Ve suhe kosti, poslušajte besedo Gospodovo! Tako govori Gospod k tem kostem: Glejte! duha hočem vam vdihniti, da se bote oživile. Hočem vam kite dati in meso, naj izraste čez vas, s kožo vas bom oblekel, duha vam bom vdihnil, da bote živele. In ko sem prerokoval, začne veršeti, in glej giblje se: in kost se bliža kosti, vsaka k svojemu členu. Gledal sem in glej, kite in meso pride čez nje, in koža je obrašča; duha pa še niso imele. In on

pravi k meni: Prerokuj k duhu, prerokuj sin človekov in govori k duhu: Tako govori Gospod: Pridi ti duh, od štirih vetrov sem dihni v te merliče, da bodo zopet živeli. In prerokoval sem, kakor mi je veleval. In duh je dihnil vanje, in živeli so, in postavili se na noge — velika, prav velika truma."

Kedaj se bo spolnil, dragi moji, ta preroški obraz Ecehijev? Spomnil se bo popolnoma pri vesoljnem vstajenji. Takrat vemo, da bo dihnil Gospodov duh v vse koščice vseh, ki bodo v miru počivali, in, dragi moji, tudi v naše koščice! Posebno veličastna pa bodo tisti dan gotovo vsa vnovič oživljena trupla sv. mučencev. Tu bomo tudi mi sami gledali vstajati te, ki so bili od Kristusa do danes mučeni v krajih, kjer solnce izhaja: marternike Japonske in druge. Tam te, ki so bili v krajih, kjer solnce zahaja: in med njimi znabiti tudi, sv. Lorenc! sina naše dežele, častitega mašnika, ki je bil na zemlji tvojega imena (Lorenec Lavtizar), in je umerl pred nekterimi leti — čeravno ne mučen in ne ob glavo djan — radovoljnega marterstva. Ti si umerl na razbeljenem rošu, on pa je zmerzoval in zmerznil na ledenem jezeru gornje Amerike, marternik svojega lepega poklica, ker je nesel takrat sv. popotnico ure in ure daleč umirajočim. Vstajati bomo videli te, ki so terpeli smert za sv. vero v severnih krajih in to na jugu, med njimi zopet po milosti Božji znabiti nektere, ki so prejeli kedaj v tej cerkvi (šenklavška v Ljubljani) moč od zgoraj, moč od sv. Duha, sv. red mašnikovega posvečevanja, ki pa so vsi že umerli kot afrikanski misijonarji, tudi ne mučeni, vendar počasnega pa gotovega marterstva pod žarnim nezdravim solncem srednje Afrike in tudi tam počivajo pod vročim peskom širnih puščav. Tisti dan bo dihnil oživljajoči duh Božji: in vetrovi bodo na trobentni glas znesli skupaj prah, ki so ga razpihali v višine; in vod, ki so odnesle pepel marterniških trupel, vstajala bodo ravno tista trupla, iz blagoslovljenih pokopališč in s keršanskih altarjev, kjer tudi počivajo koščice njihovih trupel, dvigali se bodo takrat častito marterniki Gospodovi.

Sklep.

Kaj pa bo z nami, ljubi moji, tisti dan? Mi mislimo, da po sklepu Božjem ne bomo prestajali smerti marterstva, ker vlada nam cesar, ki je pripravljen braniti ne le našega življenja, ampak tudi sv. vero našo: saj njegovi vojščaki potegnajo meče, kader se bere pri sv. maši evangelje, v znamenje, da se vojskujejo tudi za sveto vero. Potov Božjih vendar ne poznamo; če je morebiti Gospod življenja in smerti drugače odločil, zgodi naj se njegova sv. volja, samo dá naj svojo pomoč. Nad svetimi marterniki pa si k življenji le oživljajmo slabo svojo vero in terpimo voljno mala terpljenja v življenji oziroma na grozno veliko terpljenja in zatajevanja svetih Kristusovih mučencev. Bog naj nas pa potlej pokliče, kader hoče

in kakor hoče, da bi le vsak izmed nas umirajoč reči mogel z vojvodom vseh marternikov, današnjim svetnikom svetim Štefanom: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Da bi vsak izmed nas — marternik ali ne — mogel klicati ob smertni uri: „Nebesa vidim odperta, sinu Božjega stati ob desnici Božji.“ O srečna taka smert, trikrat srečna smert! Amen.

Pridiga za nedeljo pred novim letom.

(Od Jezusa Kristusa kar znamenja, kteremu se bo zopergovorilo; gov. R. S.)

„Glej! ta je postavljen . . . v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo.“

Luk. 2, 34.

V v o d.

Dopolnjeni so bili dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi (to je 40. dan po porodu). Tedaj so v Jeruzalem prinesli Jezusa, da so ga postavili pred Gospoda . . . , in da so dar opravili, kakor je rečeno v postavi Gospodovi, dve gerlici ali dva mlada goloba. In glej! bil je človek v Jeruzalemu, kteremu je bilo ime Simeon, in ta človek je bil pravičen in bogaboječ, in je čakal oveseljenja Izraelovega, in sv. Duh je bil v njem. In mu je bilo razodeto od sv. Duha, da ne bo vidil smerti, preden ne vidi Gospodovega Kristusa, in je prišel v duhu v tempelj. In ko so prinesli otroka Jezusa njegovi starši, da bi storili zanj po šegi postave, vzel ga je tudi on na svoje naročje, ter je hvalil Boga in je rekel: Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru; ker so vidile moje oči tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu. In njegov oče in njegova mati sta se čudila nad tem, kar se je govorilo od njega (Jezusa). In Simeon jih je žegnal ali blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: „Glej! ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu; in v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se misli razodenejo iz mnogih senc.“ To prerokovanje starega, od Boga razsvitljenega, Simeona je pač žalostno prerokovanje. Jezusa, ki je golo usmiljenje in gola ljubezen, imenuje znamenje, kteremu se bo zopergovorilo, znamenje, kteremu bo svet kljuboval! O kako čuden, kako hudoben je pač ta svet!

In vendar, dasiravno žalostno, je pri vsem tem tudi tolažbepolno to Simeonovo prerokovanje; zakaj ravno to znamenje, kteremu se bo zopergovorilo, ravno ta Jezus — bo svet odrešil, je Odrešenik sveta. —

Govoril bom tedaj danes od Jezusa Kristusa kar znamenja, kteremu bo svet zopergovoril, in rečem:

I. Jezus je znamenje, kteremu svet zopergovori, zato ko je svet spriden,

II. Jezus mora svetu zopergovoriti, zato da svet spokori.

Začnem v imenu Jezusovem!

Razlaga.

I. Jezus je znamenje, kteremu svet zopergovori.

1. a) Kar le koli zagledamo nad Jezusom, ni po volji sveta. Že to ni po mislih sveta, da je Jezusa devica spočela od sv. Duha, kader je na angeljevo oznanenje izrekla tiste besede, ki jih v angeljevem česčenju moli vsak veren kristjan po trikrat na dan rekoč: „Glej! dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ — Na dalje svet ne zapopada, kako in zakaj da je bil Jezus rojen v toliki revščini, v tolikem siromaštvu, v bornem Betlehemskem hlevcu; po njegovih mislih bi bil moral luč sveta zagledati v posvetnem veličastvu na kakem kraljevem dvoru, v kraljevem poslopju. — Tudi to mu ne gre v glavo, kako da bi zamogel imeti Jezus dve natori, ter eno božjo in eno človeško, in vendar le eno samo, ter božjo peršono. — Na dalje mu ni po volji, da je hodil Jezus po svetu v podobi hlapca, in ne v podobi kakega kralja, v posvetni bliščobi in posvetnem veličastvu. — Tudi z Jezusovim bornim, priprostim, ponižnim življenjem se ne more svet nič kaj prav spoprijazniti. — Še manj pa ž njegovo smertjo na križu, na kterem je sklenil kot kak razbojnik ali hudodelnik svoje življenje. — Jezusovega vstajenja od mertvih pa svet že celo noče zapopasti, in mu kar ne gre v glavo, kako da bi mertev bivši se zamogel iz lastne moči spet prebuditi v življenje. — Svet se spodtika in se mu ne veže, kako da bi bil Jezus Bog in človek, velik in majhen, imeniten in nizek, srečen in terpeč, v pokori in nedolžen, umerjoč (smerti podveržen) in neumerjoč Vsega tega, pravim, svet ne zapopada in tudi še dandanešnji ne, in tem resnicam zopergovarja, jih taji

b) In tudi Jezus svetu zopergovarja v vsem: zopergovarja v svojem nauku, zopergovarja v svojih zapovedih.

Svet se zanaša na svojo modrost in razumnost, in zametuje vsako skrivnost; Jezus pa skazuje, da je otamnjen človeški um, in zaide v zmoto, ako človeka Bog ne vodi in ne razsvitljuje. — Svet se opira le sam nase in na svojo lastno moč, Jezus pa

uči, da človeška volja je oslABLJENA, in ne more nič dobrega storiti brez božje pomoči, nič dobrega ne začeti, ne zgotoviti brez gnade božje. — Svet streza le svojemu poželjenju, in čez vse obraja samopašno, razuzdano življenje, posvetne veselice, bogate pojedine, posvetne dobrovolje in kratkočasi so mu naj bolj pri sercu in v čislih. Jezus pa veleva, kar je temu ravno nasproti, veleva premagovati svoje poželjenje, zatajevati samega sebe, mertviti svoje meso, krotiti svoje počutke, in pravi: „Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji samega sebe, naj zadene svoj križ, ter hodi za menoj.“ — Svet obraja le časno bogastvo, posvetno premoženje, in blagruje in povelečuje le tiste, ki so premožni in bogati, za reveže in siromake pa nima serca, nima očesa. Jezus pa nasproti revežem in siromakom nebesa obeta, in pravi: „Blagor ubogim v duhu, njih je nebeško kraljestvo;“ bogatinom pa žuga in pravi: „Ložej pojde kamela skoz šivankino uho, kakor pa bogatin v nebesa.“ — Svet išče le posvetne časti, želi le hvale ljudi, česar so nam nekajni in sedajni farizeji žalostne priče. Molili so, se postili in vbogajme dajali, pa le zato, da bi jih ljudje hvalili. Jezus pa nasproti uči, da moramo pred vsem drugim iskati božje časti, nikar pa svoje lastne, in nam ljubo ponižnost priporoča tolikanj lepo, da ga je le veselje poslušati: „Učite se od mene“, pravi, „ker sem krotek in iz serca ponižen.“ — Svet, kader je razžaljen, ne zna odpustiti, in ne miruje in ne jenja, dokler se ne znosi nad svojim sovražnikom, in ne zmaščuje nad svojim razžaljencem. Jezus nasproti veleva, da moramo sovražnike in razžalnike ljubiti, jim iz serca odpuščati, za hudo dobro povračati: „Ljubite svoje sovražnike; storite jim dobro, kateri vas sovražijo; molite zanje, ki vas žalijo in preganjajo.“ — Poglejte, kako močno sta si svet in Jezus navskriž in eden drugim nasproti!

c) In kakor sta si navskriž Jezus in svet, sta si tudi nasproti svet in sv. cerkev Jezusova. In kako bi ne! Sv. cerkev se derži Jezusa in njegovih naukov in njegovih zapoved, in ne more in ne sme potegniti za svetom in njegovim poželjenjem. Kakor hitro bi se spoprijaznila s svetom, sperla bi se z Jezusom, in bi nič več njegova ne bila. Ker pa s svetom ne vleče, čerti jo svet in sovraži, kakor je čertil in sovražil Jezusa, in nasprotuje nevesti, kakor je nasprotoval ženinu Jezusu.

2. In zakaj pa neki vse to? Od kod le vendar pride, da svet tolikanj nasprotuje Jezusu in njegovi sv. cerkvi? Zato, ko je svet odpadel od Boga; zato, ko so Boga zapustili posvetni otroci; zato, ko ne verujejo več v enega edinopravega Boga, ampak so si postavili v svojem sercu vsak svojega malika, kterega molijo, in mu strežejo in ga ljubijo na vso moč, in sicer eden zlato tele posvetnega blaga, drugi košatega pava posvetne časti, tretji mesenega malika, svoj lastni trebuh in lastno telo. Ker tedaj svet nima več umov za to, kar je božjega in duhovnega, in je ves posveten in mesen, postal je nasprotnik Jezusov in njegove cerkve, in Jezus in

njegova cerkev sta postala njegova nasprotnika. Svet pa nasprotuje Jezusu tudi še iz strahu, ker se ga boji. Če tudi tega hudobni, posvetni ljudje na glas ne povedó, tu in tam se jim vendar le vest zbudi, in jim lase po koncu dviguje. Da bi tedaj vest prevpili, in še več tovaršev na svojo stran dobili, nasprotujejo Jezusu, ker menijo, da jih bo manj strah, če jih bo več skupaj hodilo po enem potu . . .

II. Jezus mora svetu zopergovoriti, in sicer zato, da s svojimi zopergovori svet reši in otme.

Ko bi se grešniku godilo vedno po njegovih hudih željah in po njegovi spačeni volji, težko težko bi se kateri poboljšal in zveličal. V grehah bi živel, v grehah umrl, in se pogubil. Da bi ga pa nazaj zavrnil na pravi pot, vstopi se mu Jezus na pot, kakor nekdanj angelj preroku Balaamu, ki se je bil namenil, da bi šel in preklinjal božje ljudstvo. Jezus pa se posvetnim otrokom vstavlja in jim zopergovarja s tim, da jim:

a) vest zbudi. Ko bi grešniku njegova vest ne narejala nobenega očitovanja, ne mislil bi še ne na pokoro in poboljšanje. Ker ga pa vest sešebno po prvem grehu neusmiljeno peče in skli, spokoril in poboljšal se je že marsikteri grešnik.

b) Jezus grešniku zopergovori tudi s tim, da mu pošilja križe in težave. Dokler se grešniku dobro godi, težko se bo le poboljšal, če bi mu tudi vest pokoja ne dala. Šel bo, in v posvetnem šundru iskal vest oglušiti. Ker pa Jezus, skerbni pastir, vidi, da z lepo ne opravi nič, in da ga termasta ovčica ne sluša, kader jo s dobrotami k sebi vabi in sklicuje, vzeme šibo v roko, in jo z gerdo, z hudo nazaj zavrača k svoji čredi? Marsikteri grešnik se je spokoril in poboljšal še le takrat, kader je v revščino prišel in v pomanjkanje. Marsikterega je spametovala in zmordila huda bolezen. Koliko jih je strašna kolera k Bogu zavrnila, kateri bi se morda nikoli ne bili k njemu povernili, ko bi ne bila ta strašna kuga tako pobirala ljudi križem in okrog brez ozira na stan, spol ali starost.

c) Jezus svetu zopergovori tudi še po svojih namestnikih, pridigarjih in spovednikih. O koliko se jih je že poboljšalo, ko so v pridigah in keršanskih naukih poslušali Jezusov glas, brez kterege bi bili sklenili v svojih hudobijah svoje pregrešno življenje! Koliko jih je že zapustilo pot pregrehe na goreče prigovarjanje skerbnege dušnege pastirja! — Iz življenja sv. Ambroža je znana tale prigodba: V Tesaloniškem mestu (v Solunjah) se je sperlo zoper cesarja nekaj ljudi, in so umorili enega njegovih vojaških zapovedavcev. Cesar ves serdit prihrumi s svojo vojsko nad mesto, ga razdene, in pomori več tisuč ljudi brez ozira, ali so krivi ali nedolžni. S tim pa se je cesar hudo zadolžil pred Bogom. Kmalo na to pride v Milan (na Laškem), kjer je sveti Ambrož škof bil. Ves veličasten se misli podati cesar v cerkev s svojimi spremljeavci, kar mu pride pri vratih naproti sv. Ambrož

v cerkvenem škefovskem oblačilu, in ga tako-le nagovori s prazničnim glasom: „Cesar! tvoja velika oblast ti brani, spoznati svoj greh: toda Bogu si podveržen, kot vsi drugi. Spokori se, s pokoro otmi svojo dušo.“ To in še več drugega mu na serce navezuje sveti Ambrož, in ga ne spusti v cerkev. Ves osupnjen mu odgovori cesar: „Tudi kralj David je grešil.“ Na to ga zaverne sv. Ambrož: „Ako si posnemal Davida grešnega, posnemaj tudi spokornega!“ Cesar spozna svoj greh in se poniža pred namestnikom Kristusovim, poklekne, obstane svoj greh, in se verne domu. Osem mesecev je moral delati očitno pokoro, in ni smel v cerkev. Večkrat je zdihoval: „Beračem in sužnjim je cerkev odperta, meni je zaperta.“ Ko je osem celih mesecev delal pokoro ves ponižen in ves v solzah, odvezal ga je sv. Ambrož in spustil v cerkev. Ponižni cesar je še enkrat v cerkvi klečé očitno spoznal svoj greh in hvalil Boga za prejeto milost. Ne vem ali bi se bil cesar Teodozij kdej tako resnično spokoril, ako bi mu ne bil sv. Ambrož v imenu Jezusovem tako resnobno zopergovoril?

Sklep.

Tako tedaj Jezus zopergovarja svetu, da bi ga poboljšal in rešil, ravno kakor modri zdravnik da včasih bolniku prav grenko zdravilo, da ga ozdravi.

Tudi nam Jezus ravno tako zopergovarja, da bi nas poboljšal in zveličal. Gorje nam, ko bi Jezus omolknil in nam nič več zoper ne govoril, ter nas prepustil našim pregreham in hudobijam. Le ne vstavljajmo se mu nikar, kader nam zopergovori ali po vesti, ali po nesrečah, ali po pridigarjih in spovednikih, ampak poslušajmo njegov glas, vbogajmo ga, sklenimo in zedinimo se v vsem s svojim Zveličarjem, da nam ne bo v padec, temveč v vstajenje! Amen.

Pridiga za novo leto.

(Bog daj dober čas; gov. L. F.)

„Milost božja nas uči, da se odpovemo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, prijetno in bogaboječe živimo na tem svetu.“ Tit. 2. 11.

V v o d.

Ko sem premišljeval, s katero besedo bi vas pozdravil danes na novega leta dan, pride mi na misel ta prigovor: „Bog daj dober

čas.“ Meni se dopada to voščilo iz več ozirov; da se pa tudi vam dopada, sodim iz tega, ker se tudi vi s tem voščilom radi pozdravljate. Kedar rečete: „Bog daj dober večer“ ali „leško noč“, ali je mar to kaj družega, kakor; če rečem: „Bog daj dober čas?“ Jutro, den, večer in noč, ali niso le deli zlatega časa? Leto ima več mesev in veliko dni, tudi den ima več delov; mi razločujemo čas proti jutru, zjutraj, pred poldnevom, o poldne, popoldne, proti večeru, zvečer, po noči, sred noči — celih devet — in če hočete še več delov. Vse te dele obsega čas; on obsega minute, ure, dni, mesce, leto, in veliko let, — vse to je čas. Ako tedaj rečem: „Bog daj dober čas“, sem vam veliko več voščil, kakor če bi rekel: Bog daj dobro jutro, dober den — ali srečno leto; voščil sem, naj bi bil vam vsak čas dober, ne le jutro ali den, ali leto, ampak ves čas, dokler smo in živimo na tej zemlji.

Ali človek s svojimi voščili ne sme predaleč segati. Kdor nam preveč dobrega vošči, tega imamo na sumu, da nam nič dobrega ne vošči, zato ker mora sam vedeti, da se vse njegove voščila ne morejo spolnovati; zato tudi jes svoje današnje voščilo nekoliko zategnem in hočem, naj bi ga tako-le razumeli: „Bog daj dober čas za celo leto, katero smo začeli danes.“ Zdaj pa preglejmo te besede — le štiri besede so; pa kakor jih je malo, veliko vendar v sebi imajo; kakor jih je malo in vsak misli, da jih zastopi, jih bo vendar le malo med nami, ki jih bodo prav zastopili in če bi prišlo na to, da bi moral vsak povedati, kaj si misli in želi pri teh besedah, povem vam, da se eden z drugim ne bi zastopil. Ker sem pa že s temi besedami vas pozdravil danes na novega leta den, in ker imam tukaj v cerkvi le jes govoriti, hočem vam razložiti, kako jes menim in zastopim te besede. Vi pa me tukaj zvesto poslušajte, doma si pa razlagajte te besede, kakor hočete.

Razlaga.

„Bog daj dober čas za celo leto.“ Kaj si jes sam želim in kaj želim in voščim tudi vam s temi besedami? Dovolite, da vam popred povem priliko, kajti ni varno z enim skokom čez prelaz skočiti, varnejše je vselej ga prelesti. — Ko bi prišel k nam kak angelj in bi nam rekel: Povejte hitro, kaj si želite za to leto — v veliko zadrego bi prišli. Kako? bote vprašali. Kar nočemo, kar ni nam všeč, to vemo hitro in tudi povemo; kar bi pa radi imeli in kar si želimo, tega ne zadenemo tako kmalu, v tem si hodijo naše misli naj bolj navskriž. Kjer ga črevelj tišči, to vsak človek dobro ve; ali tega ne ve vsak povedati, kakošen naj bi bil črevelj, da bi ga več ne tiščal, zato ker ima vsak človek drugo nogo. Kar si danes želimo in jutre dobimo, tretji den se ga že naveličamo. Kako si grejo naše misli navskriž, lahko se prepričamo po letu in

po zimi. Po letu grejo eni dežja prosit, drugi si želijo lepega vremena, po zimi bi nekteri radi videli, naj bi snega nikoli ne padlo, drugi si ga želijo, kolikor ga potrebujejo za svoje dela in svoj zaslužek, pa nikar trohice več. Nekteri si želijo dobro leto in mnogo žita, drugi, ki imajo žita kajsi zaprodaj, želijo si, da bi imeli drugi malo žita, naj bi svoje boljši razprodajali.

Dokazal sem vam, kar sem rekel. Kar nočemo, to precej vemo in povemo, ali kar bi radi, tega ne zadenemo tako hitro in v tem si grejo naše misli največ navskriž. Zato hočem tudi jes popred povedati, kar si ne želim sam in tudi vam ne želim. Kaj bi neki bilo to?

a) Skoraj bo minulu šest let, kar je bila na Francoskem vojska. Leto 1870 je kervavo zapisano v zgodovini sveta in ubogi ljudje, ktere je zadelo, bodo si spominjali tega leta in njega straha in groze, dokler bodo živeli. Vojska, kakoršne svet ne pomni, je terpela veliko mescév. Dva naroda sta se bojevala, bi rekel, na smert, dva naroda, ki sta stala na verhungu moči, slave in sreče. Dežele, prej tako lepe in bogate, so postale puste in revne; mesta, vasi, posamne hiše so požgane, postreljene in ljudje brez strehe in živeža. Več od četert milijona ljudi je bilo pobitih ali ranjenih; — in dva in pol milijona mož, očetov, sinov, ki bi imeli služiti kruha družinam, sta stala ali pod orožjem, ali na vojski ali so bili vjeti in odpeljani v tuje dežele, med tuje ljudstva. Tudi minulo leto je bila strašna vojska na Turškem. (Naj se malo popiše.) Kdo bi mogel še popisati cele te grozne vojske strah in revščino, ki gresto pred njo, ž njo in za njo! Mislim, da je dovolj to, da vemo za nja in vsak bo vzdihnil: Bog nas varuj te in vsake vojske: Bog nam daj v miru živeti in vživati sad svojega truda! — Kako pa nastane vojska? Bog je noče, ker je Bog miru in ljubezni; božja volja je, naj bi vsi ljudje živeli v miru in ljubezni, — saj ima zemlja za vse ljudi prostora dovolj, dela in življenja zadosti. Vojske napravljajo sami ljudje, njihove strasti in pregrehe. Bog pa vojske pripušča, da se ljudje sami kaznujejo za svoje pregrehe. Kaj so vse zakriville lepe francoske dežele, da so zdaj tako strašno teptane od tujih vojščakov, tega naštetih, se ne prederznem; Bog to vé. Mnogo in obilo je tam gorečih in pobožnih katoličanov, pa tudi neverstva je dosti in razuzdanosti po mestih in ošabnosti in prevzetnosti v njenih glavarjih, ki so mislili celemu svetu zapovedovati. Z debelimi čerkami je vsegamogočni Bog zapisal v tisto leto besede, ktere je govorila Marija pri pozdravljenji Elizabete: „Moč je skazal s svojo roko in razkropil je napuhnjene v misli njih serca. Mogočne je s sedeža vergel in ponižne povzdignil.“ Koliko grehov in hudobij, krivic in morij se je godilo na Turškem! Bog pa tepe eno ljudstvo po drugem. —

Kedar se mi tega spominjamo, kdo bi ne rekel: Bog nas obvaruj v o j s k e, Bog nam daj, Bog nam ohrani lju bi mir!

Ali sta vojska in boj le strašna, kader prideta v deželo po tujem sovražniku? Ali nista enako gerda in nesrečna boj in sovrašstvo med prebivalci v eni in tisti deželi in v eni in tisti soseski ali pa med ljudmi ene in tiste hiše in ene in tiste družine? Ali je bolj gerdo, če se bijejo tuji in neznani ljudje, kakor če se sovražijo ali celo bijejo sosedi med seboj, ali otroci s stariši, ali brati ali sestre med seboj? Jes pravim, vse to je gerdo, velika nesreča in nadloga za vsako hišo, družino in vas. Zatorej, kakor si želim, da bi ne bilo vojske, ampak da bi imeli mir pred tujimi sovražniki, tako si jes želim mir v soseski, mir v hiši sebi in vam vsem, naj bi vsi živeli v miru in zastopnosti med seboj in z vsemi. Miru pa ni brez ljubezni, — to je tiste ljubezni, ktere nas Jezus uči, in ljubezni ni in ne more biti brez vere; zato si želim, da bi bilo med nami več ljubezni, — in več prave, žive vere. — V kateri hiši se sovražijo starši? Alite, v tej, kjer otroci nimajo ljubezni do staršev. In kateri otroci — mali in veliki — nimajo ljubezni? Alite le tisti, ki nimajo žive keršanske vere, ki nočejo verovati, da so stariši za Bogom naj večji dobrotniki, ki nočejo verovati, da je Bog pravičen in bo kaznoval vsak greh, nehvaležne otroke pa bo tepel do belih kosti. Pa tudi starši bodo tepeni za to, ker so otrokom grehe pregledovali ali celo v grehe napeljevali. — Kteri ljudje nimajo miru s svojim bližnjim? Ti ki nimajo niti ljubezni, niti vere, da je vsak bližnji naš brat ali sestra po Jezusu Kristusu, ti, ki v slepi sebičnosti zunaj sebe ne vidijo in ne poznajo nobenega človeka. Mir si želim, mir tudi vam voščim, mir v vsaki hiši in družini, mir v soseski in deželi; ker pa miru ni brez ljubezni in ljubezni ni brez vere, zato želim, naj bi bilo med nami več keršanske ljubezni, več prave, žive vere v edinega, pravega, svetega in pravičnega Boga in Jezusa Kristusa, kteremu so angeljci prepevali: „Mir na zemlji ljudem, ki so svete volje.“

b) Vojska pa ni edina nadloga, ktera fare človeški rod; še več je drugih nadlog, ktere niso manj hude za tiste, ki jih zadenejo. Ako vam voščim za to leto dober čas, želim in voščim tudi, da bi bili obvarovani pred njimi. Tudi kuga in lakota ste hude šibi božje, s kterima nas Bog obiskuje in časi hude tepe; Bog nam daj to leto dober čas, da bi nas kuga ne morila in lakota ne tepla. Ako vam pa to voščim, voščim vam zraven in ž njim še veliko družega. Strašna je kuga, naj pride že čez ljudi in živino — revna je dežela, žalosten je kraj, kjer začne razsajati. Na obličjih ni videti družega, kakor strah in žalost; in pred ljudmi ni slišati družega, kakor jok in stok. Ljudje ne utegnejo merličem jam kopati in jih pokopavati; ljubezen umira in ni ga skorej človeka, da bi bolnikom stregel; vsak le za se živi in za se skerbi. Nektere hiše stojé prazne, pomerli so vsi iz njih. Preljubi! že dolgo ni bilo v našo deželo take strašne kuge; pa bile so, tako je zapisano v zgodovinskih bukvah, — ali bi ne mogle spet priti? Od kod pridejo?

ali zakaj jih Bog pripušča? Gotovo ljudem v šibo in strahovanje. Ako tedaj voščim, da bi bili obvarovani kuge, voščim tudi, da bi se sami varovali tistih pregreh, zavoljo katerih Bog pošilja ljudem to strašno šibo — posebno pa razuzdanosti in nesramnosti. Kar človek s svojim mesom pregreši, na svojem mesu mora terpeti.

Ne samo kuga, tudi bolezen je huda, ne samo temu, katerega napade, ampak za celo hišo in družino, katero obišče. Huda je bolezen iz več ozirov, ker se bolnik svojega življenja ne more veseliti, ker mora bolečine terpeti, ker svojega dela ne more storiti in torej za se in svojo družino ne more skrbeti in ker bolezen požre moči in premoženje: zato je bolezen velika nadloga in vsi si bote z menoj vred želeli: Bog nam daj to leto dober čas, da bi bili obvarovani nevarnih bolezni in da bi zdravi in terdni mogli vsak svoje dela in dolžnosti opravljati. — Zdravje, pravi star pregovor, gre gori po niti, doli po curku. Zdravje je tisto blago, ki ga človek še le ve ceniti, kedar ga nima. Veliko bolezni si ljudje sami nakopljejo, nekteri po nezmernosti, drugi po neumnosti, nekteri po razuzdanem življenju, drugi po nespametnem vedenju. Ta, ki se prepira dan na dan, ali si ne hiti kopati svojo jamo? Ali ne zadene človeka, ki hodi po hudobnih potih, mnogokrat smert ravno na takem potu? Koliko mladih ljudi mora prav po nespametno v naj boljših letih iti v večnost? Ali je to božja volja? Če bi bila to božja volja, Bog ne bi jim bil dal takih moči. Zdravje gori po niti, doli po curku, t. j. lahko si človek bolezen nakoplje, težko pa se spet ozdravi in k moči pride. Če vam tedaj voščim zdravja, želim tudi, da bi se varovali vseh tistih jam in napak, ki so človeškemu zdravju naj nevarniše. Varujte se nezmernosti in pijanosti, ktere dve več ljudi pokončate, kakor meč in vojska. Vem, da z mojim naukom, naj bi prosil še tako priserčno, morebiti še enega ali še ene ne bom odvernil od te strašne navade, ker si noben in nobena noče obstati, da jej je vdan ali vdana; in vendar vas opominjam, svarim, prosim, zarotujem, ker je to moja dolžnost; — voščim vam zdravja, voščim in želim tudi, varujte svoje zdravje, ne zapravljajte svojega zdravja po nezmernosti, razuzdanosti ali po nespameti. Zdravo telo naj boljše blago; zdravje je božji dar, katero, če je zapravljeno, se s težkim denarjem več kupiti ne more. Naj težjeji odgovor bodo imeli tisti starši, ki po nemarnosti in neumnosti, največ pa skoz pijače že v mlade trupla svojih otrok zasejejo bolehnost in slabost: žalibog, tudi med nami je dosti takih!

c) Tretja nadloga, ktere naj nas Bog obvaruje, je l a k o t a. Zdrave roke in zdrave moči so za delo; ali dve reči ste delu nasprotni: prvič kedar dela ni, drugič kedar delo nič ne steče. Perve se pri nas še ni tako hitro bati; pridne roke so našle vselej in povsod še dela zadosti in upamo, da bo to še znanprej. Nevarniša je druga nezgoda, kedar delo nič ne steče. Kedar kmet orje in seje, pa nima kaj žeti, kedar bi radi sekli, pa ni kaj seči, ker je suša

vse posmodila, kedar se trudite pri živini, nesreča vam pa dobiček odnese, tedaj se to zgodi, kar sem rekel, da delo nič ne steče. Zato vam tudi v teh zadevah in opravljenih želim to leto dober čas, da bi imeli dela zadosti, da bi bilo delo požegnano ali blagoslovljeno, in trud poplačan, da bi bili obvarovani škode in nesreče. Sreča in dober zaslužek pa svoje spodtike imata, kamne, skale ali korenine, ob ktere se človek, sreče pijan, spodtika in pade. Človek v sreči rad Boga pozabi — in le pravi: To sem si jes prislužil, to je prva spodtika; človek v sreči se rad prevzame in čez druge poviša, to je drugi spodtiklejš; človek v sreči se lahko zmoti in znori, to je tretji naj nevarniši spodtiklejš. Le pogledajte se sami, kedar potegnute plačo, vsa cesta je vas polna, od daleč se sliši kletev, divje kričanje in druge nespodobnosti. Ako vam želim dela in zaslužka, želim tudi, da bi se varovali teh treh spodtikljejev, na katerih se jih spodtika in pade toliko. Božji darovi se morajo pametno in hvaležno obračati. Če pa Bog ne požegna ali blagoslovlja vašega dela, tudi takrat ne obupajte hitro. Božja previdnost za nas skerbi in nas ne zapusti; če nam ne daje vselej obilno, potrebno bomo vselej imeli — in tudi za to bodimo hvaležni Bogu.

Sklep.

„Bog daj dober čas“, s temi besedami sem vas nagovoril in vam tudi razložil, kako jes te besede razumem in kaj vam voščim. Vem, da si bodo nekteri več voščili, posebno več sreče, kakor dela, več veselja, in kar si bodi, drugih reči. Voščite si, karkoli hočete, in kolikor hočete, tudi jes vam voščim vse, če vam je le tudi v dušno srečo in k zveličanji. Ene reči ne pozabimo! Noben človek ne ostane ves čas na svetu; vsakemu bo prišla ura, da se ima spravljati iz tega sveta in glejte ta ura bo odločila za celo večnost! Je ta ura srečna, srečna bo cela večnost; je ta nesrečna, nesrečna je cela večnost. Kaj mi pomaga življenje še tako veselo, zdravje, ki sem ga vžival, premoženje, ki sem si ga nabral, če je moja zadnja ura nesrečna?! Zatorej preljudi farmani! te ure ne pozabimo! Če vam voščim vselej dober čas, voščim ga sam sebi in vam vsem, zlasti ob zadnji uri želim si in voščim, da bi v guadi božji in spravljani z Bogom nastopili ta pot v neskončno večnost. Želim, da bi v tem letu ne bili tako zanikerni, kot v preteklem. Zato, ker vam želim, hočem tudi Boga prositi, zato, ker sem prepričan, da vse dobro pride le od Boga. Hudega časa Bog ne daje, ljudje si ga napravijo, Bog pa ga pripušča ljudem v kaznovanje. Zato še enkrat ponavljam: Bog daj dober čas, dokler živimo, posebno pa ob smertni uri. — Srečno bo to novo leto, srečno bo tudi celo naše življenje, srečna bo in imenitna smertna ura, ako v novem letu, ki ga danes nastopamo, ne zabimo tistih sv. besed, ki jih je sv. apostelj Pavel pisal svojemu prijatlu Titu. Že ob začetku sem vas s temi besedami

poslovil: „Milost Boga Zveličarja našega nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam, ter trezno, prijetno in bogaboječe živimo na tem svetu.“ Amen.

Pridiga za god sv. treh kraljev.

(Človeka poklic; gov. S. G.)

„Modrijani vnidejo v hišo, in najdejo dete z Marijo njegovo materjo, pokleknejo in ga molijo.“ Mat. 2, 11.

V v o d.

1. Sv. Duh popisuje pogovore bedakov tako-le: „Kratek in ostuden je čas našega življenja in ni hladila ob koncu človekovem, in nihče ni znan, ki bi se bil povernil od pokojnikov. Zatorej pridite, in uživajmo zdajne dobrote, in hitro rabimo stvari še v mladosti. Napolnimo se z vinom dragim in mazilom, in naj nam ne preide časa cvet. Venčajmo se s cveticami, predno zvenejo. Naj ni travnika, da bi ga ne sprehodila naša sladnost. Vsak zmed nas udeležuj se sladnosti; povsod puščajmo znamenja veselja; ker to je naš delež, in to naša srečka.“

2. Neumni posvetnjaki mislijo, da le zato so na svetu, naj bi serkali in uživali grešno veselje v eni duški; ako vse mogoče radosti povzijejo, menijo, da so dosegli cilj in konec svojega življenja. Moder človek pa spozna, da ima drugi veliko imenitnejši cilj, ne samo jesti in piti, ne samo sladnosti in veselje. Tako so spoznali trije modrijani ali kralji danesnega sv. evangelja svoj preimenitni poklic ali cilj. Ko so zagledali zvezdo Zveličarjevo na vshodu, vse popustijo doma, po težavnem potu iščejo Jezusa. Bili so si po krivi stezi zašli, pa marljivo poprašujejo, kje se je narodil Jezus odrešenik. Stanovitno hodijo za zvezdo, koja nje vodi do hišice Jezusove. „In Modrijani, vnidejo v hišico, najdejo dete z Marijo njegovo materjo, pokleknejo in ga molijo.“

3. Nesrečen je človek, ki svojega poklica ne išče, in ne izveršuje; nesrečnež, kdor ga išče le v posvetnosti in pregrešnosti. In vendar se to še nam mnogokrat zgodi, da smo le preveč v posvetne sladnosti zakopani, svoj nebeški poklic pa zanemarjamo, zgrešimo, zapravimo. Le pomislimo, kako posvetnjaki lovijo veselice in sladnosti. Ravno nedelje in prazniki so jim dni hudobije in nespodobnosti, kakor da bi to bil človeka poklic. Naj bi mi nikdar se neumnežem ne družili, katerih poklic je pregrešno uživaje, konec

pa večno pogubljenje: naj bi se rajši mi ravnali po zgledu modri-
janov svetih treh kraljev, želim vam danes naznaniti človeka
poklic, in vam po današnjem sv. evangelju pokažem, da naš po-
klic je:

I. Jezusa iskati;

II. Jezusa moliti.

Kristjan! za tvoje zveličanje govorim, zato prav zvesto me
poslušaj!

Razlaga.

I. Duša človekova je prišla od Boga, zato tudi vedno po njem
poželjuje in ga išče. Čujte, kako nam lepo sv. Duh to iskanje po-
pisuje. „Na svoji postelji po noči sem iskala — duša človeška —
tistega, kterega ljubi duša moja — Boga — pa ne našla. Vstanem
in prehajam mesto, po ulicah in stezah iščem, kterega ljubi duša
moja, iskala sem ga, pa ne našla. Najdem čuvaje, ki varujejo mesto:
ali ste vidili, kterega ljubi duša moja? Ko sem malo odšla, našla
sem ga, kterega ljubi duša moja.“ Tako moramo tudi mi iskati
Boga, in Jezusa Kristusa, naše duše najboljšega ženina; ker Jezusa
iskati je poklic vsakega človeka, če tudi bi bilo to iskanje

1. težavno. Trije kralji so bili daleč od sv. dežele doma.
Več dni so morali hoditi, pa še steze vedeli niso. Prehodili so ska-
lovje in prejahali puščave Arabske pri neugodnem zimskem času in
med mnogimi nevarnostmi življenja. Pa vendar so šli iskat Jezusa,
nam v zgled, da se nobene težave, ne nevarnosti zbiti ne smemo,
kader Jezusa iščemo. „Jezus se ne najde v mehkužni postelji, pravi
sv. Janez od križa; temuč ako Jezusa najti hočeš, moraš zgodaj
vstati, in ga iskati pod križem.“ Sam sebi mora silo delati, se
zatajevati in premagovati, vse težave in križe radovoljno nositi,
kdor Jezusa išče, in ga najti želi. Tako je nekdam Kristus učil
množice in učence svoje, kar tudi nam velja, in vsem, ki Jezusa
iščejo. Rekel je Jezus: „Ako me kdo hoče nasledovati, zatajaj samega
sebe, in sprejmi križ svoj, in nasleduj me.“ Steza za Kristusom je
sterma, ozka, težavna in le malo kdo njo pohaja, ker treba je
vse zapustiti, tudi najljubše reči in stvari, ako hočemo Jezusa res-
nično iskati, in gotovo najti. Saj pa Jezus sam pravi, da le samo
tisti, kateri se vsemu odpove, najde Jezusa, in dobi večno življenje.
Jezus namreč uči: „Vsak, ki zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali
očeta, ali mater, ali ženo ali sinove, ali njive, zavoljo mojega
imena, stoterno sprejme in bo življenje večno posedel.“ Kdor pa je
mehkužen in se težavnega iskanja zboji, Jezusa nikdar našel ne
bo, kakor sv. apostelj Pavel uči, govoreč: „Mehkužneži nebeškega
kraljestva posedli ne bojo.“ Iščimo torej Jezusa, če tudi bi bilo
težavno; saj je naš Zveličar vreden, da ga iščemo prav skerbno,
posebno, ako smo pravo stezo za njim zgrešili.

2. Trije kralji so hodili za zvezdo. Prigodilo pa se jim je, da so bili pravo stezo zgubili, in da so namesto do Jezusa prišli do hudobneža Heroda. Pa ravno zdaj še le najskerbnejše poprašujejo po Jezusu. Vse mesto prehodijo in povsod pozvedavajo, kje je novi kralj narojen. Tako nas učijo ti trije modrijani, da tudi naš poklic prvi in najimenitnejši na tem svetu je: **s k e r b n o** iskati Jezusa, po njem popraševati, ako smo pravo stezo za Jezusom zgubili. Jezusa zgrešimo, in njegovo stezo zgubimo, ako gremo v Jeruzalem neusmiljenosti, ako hodimo k Herodu, grozovitnosti in brezbožnosti, ako zahajamo v hišo pohujšljivosti in razuzdanosti. In koliko je takih ljudi med mladino in starino, ki so na krivo stezo pregrešnosti zašli, in Jezusa zapustili! Mladeneč, kam greš brez Jezusa! Keršauska deklica, kam dirjaš v svoji pregrešnosti brez Zveličarja! Preljubnejši starček, kam ležeš po krivi stezi, ki te pa k Jezusu ne vodi! Oh vsi, ki smo Jezusa zapustili po pregrešnem življenju, in od pravega zveličalnega pota si zašli, vsi iščimo skerbno Jezusa, dokler je še čas, in ga še najti zamoremo. To je naš poklic, da Jezusa iščemo, greh pa zapustimo. „Iščite Gospoda, dokler ga morete najti, klicajte ga, dokler je blizo. Zapusti grešnik svoj pot in hudobnež misli svoje, in obrni se k Gospodu;“ nas opominja prerok Izaija.

3. Naše iskanje mora biti **stanovitno**. — Trije modrijani se niso dali nikako prestrašiti; niso nehali iskati Jezusa, dokler ga niso našli v Betlehemski hišici. Tukaj vidiš kristjan svoj poklic: vedno iskati Jezusa, stanovitno hoditi za Kristusom. Naše delo in življenje vse mora biti tako uravnano, da je po volji božji in po nauku Jezusovem. Zato nas opominja sv. apostelj Pavel: „Ali torej jeste ali pijete, ali kaj drugega delate, vse na čast božjo delajte.“ Vse dni svojega življenja moramo iskati Jezusa, in kakor trije kralji, ga bomo našli tudi mi v nebeškem Betlehemu večnega veselja. „Kdor pa zderži do konca, on bo zveličan.“ Tako so trije modrijani Jezusa stanovitno iskali, zvesti ostali svojemu poklicu; ko pa pridejo do hišice, vnidejo, so našli dete z Marijo njegovo materjo, pokleknejo, in ga molijo. Jezusa **moliti** je tudi naš poklic. O tem še kratko besedico!

II. Kako veseli so bili modrijani, ko so po dolgem, težavnem iskanju Jezusa našli. Pa samo s tem, da so ga našli, še niso bili zadovoljni. V svoji imenitnosti ponižno pokleknejo pred dete Jezusa, mu poklonijo svoje darove, in so ga molili. Ni zadosti namreč za nas, svojega poklica še ne zveršimo, ako Jezusa samo iščemo, in najdemo; naša dolžnost je tudi: **moliti Jezusa**.

a) Premnogokrat beremo v sv. pismu, da so ljudje v različnih priložnostih pred Jezusa poklekovali in ga molili. Tako postavim gobovec, ki je prišel k Jezusu, ga je molil, in prosil: Gospod, ako hočeš, zamoreš me očistiti. Zopet, ko je Jezus učil, pride nek poglavar, ga moli, in poprosi: Gospod, meja hči je ravno umerla;

pa pridi, položi roko na-njo, in oživala bo. Ko so se učenci po vihrastem morju vozili, in jih je Jezus rešil, so vsi, ki so v ladji bili, prišli in ga molili, govoreči: Resnično Sin božji si! Ravno tako je pa tudi naša sveta dolžnost, in preimeniten poklic: moliti Jezusa in častiti, ker ja s sv. Petrom pričamo, da Jezus je Sin živega Boga, in kakor takemu gre vsa čast in molitev. Rajši ko ga molimo, zvestejši smo v svojem poklicu.

b) Trije kralji so šli v hišo, našli Jezusa, in ga molili. V vsaki keršanski hiši nahajamo podobo Jezusa križanega. To nas opominja, da moramo v svoji hišici doma moliti Jezusa. Kristus sam tako zahteva, govoreč: „Ti pa, ko moliš, vstopi v hišico svojo, zapri vrata, in moli Očeta svojega na skrivnem. In Oče tvoj, kateri vidi na skrivnem, poverne tebi.“ Tako so delali prvi kristjani, zaperli so se v hišico, in so dolgo in obilno molili Jezusa odrešenika svojega. Tudi o sv. Antonu puščavniku se bere, da je v tem nebeškem poklicu bil goreč in rad molil Jezusa Kristusa v svoji celici. V večer je pokleknil, in začel moliti, in juterno solnce ga je še pri molitvi nahajalo. Ravno tako tudi še dan današnji pobožne dušice rade molijo v svoji hišici; le grešnik je, kdor se molitve zогiblje, jo zaničuje: svojemu nebeškemu poklicu je nezvest. Ti pa si srečen kristjan, ako pa zględu spokornice Magdalene v svoji hišici rad klečiš pred sv. križem, in Jezusa pobožno moliš!

c) Hiša, v katero so trije kralji šli, in Jezusa našli in molili, pomenja farno cerkev našo, in vsako drugo. Premnogokrat je revna in uborna, kakor je bila priprosta Betlehemska ovčarnica, vendar pa je prava hišica Boga, v katerem teka Jezusova zibeljka. V altarskem zakramentu živi med nami božja Beseda Jezus Kristus, vélovečeni Bog v podobi belega kruha zavit, kakor so ga nekdaj trije modrijani našli v pleničice povitega in v jaslice položenega. Vidili so samo otroka, pa zvezda čudežno lepa jim je naznanila, da to dete je obljubljeni odrešenik, sinek Boga, Jezus Kristus: tako tudi svitla zvezda sv. vere nam kaže, da posvečena hostija je pravo, živo telo Jezusa Kristusa, ktereга moliti tukaj v cerkvi je našega poklica sladka dolžnost. Več dni so morali trije kralji potovati, predno so prišli do hiše, kjer so našli dete z Marijo njegovo materjo. Mi pa smo srečnejši: celo blizo je farna cerkev, lahko prideino do Jezusa vsak dan, kdorkoli hoče, ga pogosto lahko obiskuje in moli. Kolika nehvaležnost do Jezusa bi bila, kolika nezvestoba v poklicu našem, ako bi se redko nahajali pred Jezusovim Rešnjim Telesom, ako bi ga ne hoteli pobožno in goreče moliti. Kralji in modrijani so se za Jezusom potrudili, mi reveži pa bi zavoljo vsake malenkosti od Jezusa in cerkve zaostajali? Kralji v svoji imenitnosti in bogastvu ponižali so se pred nebeškim detetom Jezusom, mi berači pa bi se sramovali pred Jezusa poklekniti in ga moliti? Modrijani vnidejo v hišo, so našli dete z Marijo njegovo materjo,

pokleknejo in ga molijo. Tako zvesto iščimo in molimo tudi mi ljubega Jezusa, to je namreč naš poklic.

Sklep.

„Vidite torej poklic vaš, bratje, da ni mnogo modrijanov po telesu, ni mnogo mogočnikov, ni mnogo imenitnežev;“ piše sv. apostel Pavel. Ker redki so, ki bi svoj sveti poklic zvesto izverševali, in po zgledu modrijanov sv. treh kraljev Jezusa iskali in molili. Tudi mi smo bili neumneži, ker smo v posvetnosti in pregrešnosti, v sladkostih in razuzdanostih iskali svoje sreče in zveličanja; Jezusa pa smo pozabljali. Pridite, poklekimo tudi mi pred ljubega Jezusa; iščimo in molimo ga radi, naj bi ga nekdaj našli v nebeškem Betlehemu! Amen.

Pridiga za I. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Stebri družinske sreče; gov. L. F.)

„Kader je bil Jezus dvanajst let star, šli so njegovi starši v Jeruzalem po navadi praznika.“ Luk. 2, 42.

Vvod.

Včeraj je bil praznik sv. treh kraljev; bralo se je evangelje od sv. treh kraljev, ki so prišli iz daljnih krajev Jezusa molit. Danes že slišimo brati evangelje od 12 letnega Jezusa, ki je šel s svojimi stariši v Jeruzalem na praznik. To je pa močen skok alite! od Jezusovega detinstva do 12. leta? Zakaj pa mora sv. evangelje ta velik skok storiti? Zato, ker nam sv. evangelje nič drugega ne poroča od Jezusove mladosti. Le toliko vemo, da je Jezus bival in rasel v Nazaretu, da je bil pokoren svojim starišem; imeli so ga pa za sina Jožefa in Marije. Še današnji dan se kaže v Nazaretu kraj, kjer je stala Marijina hišica in tudi mesto, kjer je delal pridni Jožef, da je skerbel za svojo malo družinico; zakaj ubog je bil Jožef, s svojimi rokami, s pridnim delom je moral preživljati svojo družino. — Preljubi poslušavci! vzemimo en malo svojo domišljijo na pomoč! Mislimo se nazaj za kakih 1876 let, tje v jutrovo deželo, v malo mestice Nazaret in ondi v revno hišico, v kateri stanuje sv. družina. Večer je že, v mali izbici pa še pridno dela tesar, vidi se, da hoče še ta večer delo dokončati; zraven njega stoji za!

77
81

fantič v 10—12. letu, ki donaša delalcu, kar potrebuje in mu pomaga pri delu. In fantič je tako ljub, nebeška čast mu svita iz obličja. V kotiču sedi mlada mati, pa devici je bolj podobna, kot materi; vsa je zamišljena v molitev, tudi na njenem obličji sije božji mir, tiha zadovoljnost. V tej hišici, v tej družinici nikdar ni slišati niti žal besede, niti kletve, niti pregrešnega govora. Revni so, pa vendar zadovoljni; o srečna hiša, še srečnejša družina.

Kdo je pa ta družina? kdo so ti srečni ljudje? Pridni delavec to je sv. Jožef, mlada žena v kotiču — je Marija Devica in fantič — zali in ljubi — to je Jezus, naš Odrešenik, kteremu je bil sv. Jožef rednik. Tako si jes mislim, tako si morebiti tudi vi mislite sveto družinico v Nazaretu. Vidimo, da je uboga, pa vendar je srečna — in kaj jo stori srečno? Povedal vam to bom; to ni nobena skrivnost; to srečo bi mogla imeti vsaka hiša, vsaka družina. Le tri reči so k temu potrebne: 1. pobožnost, 2. poštenost, in 3. pridnost. To so trije stebri srečne hiše in družine in te tri stebre hočem vam danes priporočiti; le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Ubogih hiš — družin je pač veliko, pa vse niso tako srečne, kakor je bila sv. družinica v Nazaretu. Zakaj pa ne? Mar le zavoljo tega, ker so uboge in bogastva nimajo? Dobro veste, da samo bogastvo človeka ne osrečuje. Zakaj torej te družine niso srečne? Zato, ker nekatere niso pobožne, druge niso poštene, tretje niso pridne, delavne, nekterim pa manjkajo vse tri lastnosti srečne družine, niso pobožne, niso poštene, niso pridne, — ampak imajo vse le nasprotno lastnosti, razuzdane so in nepobožne, nepoštene, nepridne, — zavoljo tega pa nesrečne. Kdor me razume, bo mi priterdil.

1. Pervi stebel hišne sreče — srečne družine je pobožnost.

Kaj pa je ta pobožnost? Nekteri ljudje imajo tak strah pred njo, in se je bojé, kakor Bog ve česa. Imajo strah pred njo in jej vse hudo podtikajo, zato, ker prave pobožnosti ne poznajo. Mislijo si pobožnega človeka le takega, ki se le kisló derži, oči prebrača, vedno na druge reži in krega, nič ne dela, le moli. Preljubi! to ni prava pobožnost, to je le šema pobožnosti, take pa Jezus nas ni učil. Ko je hodil po svetu, ni se zogibal ljudi, ampak ž njimi se je obhobil: nobenega ni sovražil, vse je ljubil; če je koga zarotil, storil je to bolj priljudno; še celo z ljudmi se je veseljeval. In pravi svetniki, oni tudi niso bili tako strašni, kakor si ljudje mislijo pobožnost: ti niso imeli pobožnosti le na jeziku, ampak znotraj v srcu so jo imeli. Zdaj pa že veste, kaj je prava pobožnost? Prav kratko vam jo bom narisal. To je prava pobožnost, da jes iz ljubezni do Boga svoje dolžnosti na tenko spolnujem, t. j. nikar le zavoljo ljudi, nikar le zavoljo dobička, ampak za to ker Bog tako

hoče imeti in zapoveduje. No si bote mislili, to že ni tako težko, kakor smo si mislili. Tako zelo težko ravno ni, ker Bog pobožnemu pomaga, pa veliko je vendar, in tudi dolžnosti so včasih težke. Treba nam je si le to zapomniti, kdor hoče biti pobožen, mora svoje dolžnosti iz ljubezni do Boga spolnovati. Ti si oče . . . iz ljubezni moraš skerbeti za družino; ti si dekla, iz ljubezni do Boga moraš storiti svoje dela; ti si kristjan in keršanska vera te uči, da moraš sovražniku odpustiti; iz ljubezni do Boga moraš to storiti, — moraš k božji službi hoditi, — moraš ssv. zakramente prejemati, — krivice, greha se varovati; vse to pa ne zavoljo ljudi, ne na videz, ne le en den — ampak voljno, iz ljubezni do Boga, iz serca, vsak dan.

To pa ni ravno tako lahko, ali tako malo, to se ne najde tako pogosto, — k sreči vsake hiše, vsake družine pa je potrebno. Zato je pa tako malo srečnih hiš, ker je tako malo prave pobožnosti. Ker prave pobožnosti ni, zato je tako malo ljubezni v nekterih družinah, — zato stariši tako malo skerbé za otroke; ker pobožnosti ni, zato je toliko zanikernosti k božji službi, — k sv. zakramentom; zato toliko kletve in malo molitve, — zato toliko pregreh in malo čednost; ker je na svetu malo pobožnosti, je toliko nepoterpežljivosti v nadlogah; toliko nezvestobe v zakonskem stanu. — Premerite sedaj sami, koliko lepih sadov prinaša prava pobožnost; koliko hudega pride odtod, ker pomanjkuje pobožnosti in sami razsodite, odkod neki to, da je toliko hiš in družin nesrečnih? Odtod, ker jim manjka pobožnosti. Ljubi farmani! tudi pri nas niso vse hiše srečne, — veste to bolj, kakor jes. Pa v vaše hišne zadeve se ne vtikam, to vse vam prepuščam. Edino le to vas povabim, pojte gledat srečno družino — sveto družinico; poslušajte pa tudi, zakaj je bila srečna? Ker je bila prav pobožna. Pobožen je bil Jožef — pobožna Marija, naj pobožniši je pa Jezus, božje dete. Vsi so storili le to, kar je Bog hotel, vse le iz ljubezni do Boga, — iz ljubezni do Boga je Jožef delal, je za družino skerbél, so molili, je bil Jezus pokoren, so se greha in hude besede varovali; — pobožna je bila družina, zato srečna. Pobožnost je prvi steber srečne družine. Lé poskusite tudi vi to: vsak oče, vsaka mati naj tako pridno delata, otroke učita, vsi otroci naj tako ubogajo svoje starše in Boga in iz ljubezni do Boga, potem bo na enkrat vse drugače postalo, pobožnost bo vse prerodila. Stariši ne bodo tožili čez otroke, ti ne čez stariše, cerkev ne bo prazna, namesto kletve, prepira, pretepa, bo vladala blaga, sveta tihota po hišah in družinah — srečne bodo, kakor je bila srečna sveta družina. Prosim pojte danes k sveti družini sreče se učít; prvi steber hišne sreče je prava — ne hnavska pobožnost. „Prava pobožnost, uči sv. Francíšk Salesjan, razširja na vse strani zlahten duh.“

2. Zakaj je bila sv. družina srečna? zato, ker je bila tudi poštena.

Poštenost je drugi steber hišne sreče. Bogata ni bila sv. družina sicer bi ne bila stanovala v tem malem mesticu Nazaretu v revni hišici, bi ne bilo treba tako delati in revno živeti; srečna pa je bila vendar, ker je bila poštena. Od kod pa vemo to, da je bila ta družina poštena? Iz sv. evangelja. To nam pričuje: Jožef pa, mož Marije, je bil pravičen. Pravičen je pa tudi pošten; ker poštenosti ni brez pravičnosti. Jožef je bil pravičen in pošten, pustil je vsakemu svoje, dal je vsakemu, kar mu gre; z delom si je služil živež, po nepoštenem potu ga ni hotel iskati. V besedah in govorih, v djanji in ravnanji je bil pošten, ker je bil pravičen. Zato je bil v časti pri Bogu in ljudeh, noben madež ni bil na njegovem imenu in imenji; malo je imel, pa to si je s poštenostjo pridobil; zato je bil srečen on, in njegova družina, cela hiša, ker je poštenost drugi steber srečne hiše.

Sedaj je pa mnogo družin, ktere niso srečne, — zakaj ne? ker niso poštene. V čem da obstoji prava peštenost, sem vam že omenil. Prava poštenost ni nič drugega, kakor pravičnost v besedah, djanji in ravnanji. Pošten je ta, ki govori tako, kakor v sercu misli, in kar je resnica in prav; pošten je ta, kdor s svojim bližnjim po pravici ravna, mu škode ne dela, ne želi, ne vošči, ampak le to išče, kar mu po pravici gre, svojemu bližnjemu pa vselej rad in z ljubeznijo pomaga; pošteu je ta, ki tudi spolnuje, kar obljubi in svojo besedo derži, ki torej ne zviija, ne zvrča svoje besede, ampak je mož beseda.

Kdor pa tako ravna, morebiti ne bo obogatel na premoženji, pa bogat bo na dobrih delih; njegovo ime bo častitljivo, njegova beseda bo veljavna, pri njegovem blagu bo božji žegen ali blagor; pri njegovi hiši bo sreča in blagor božji. Imel bo mir vesti, mir od ljudi, mir z Bogom, in pričakoval z sladkim upanjem večni mir. O kako lepa je poštenost, pravičnost; kako srečne nas stori!

Zakaj pa je toliko hiš in družin nesrečnih? Po nepoštenosti. To pa je zastopiti na dve strani. Mnogo družin je nesrečnih, ker si hočejo pomagati s nepoštenostjo; druge so nesrečne po nepoštenosti drugih ljudi. Ako je nepošten gospodar, gospodinja, otroci, alite, vsi morajo terpeti, ne le eden, ampak vsi. Zavoljo nepoštenega očeta terpi žena, terpijo otroci, na vse gre sramota nepoštenega imena. Ako so nepošteni otroci, vsi hišni terpijo, sramota gre na očeta, mater, brate, sestre. Kjer je pa sramota na imenu, tam ni veselja, ni sreče, ni mira v hiši, ne v sercu, ne z bližnjim, ne z Bogom, ni blagoslova pri blagu, ni sreče pri hiši. Od kod pa izvira nepoštenost? Nekteri hočejo obogateti, ali pa živeti brez dela; zato ne pustijo bližnjemu, ali pa ne dajejo mu, kar mu gre; zato zviijajo in zvrčajo besedo, zato si več prilastujejo, kar jim ne gre. — Špet nekteri morajo terpeti po nepoštenosti drugih, morajo zgubiti svoje dobro ime, svojo čast, svoj zaslužek, svoje imenje in premoženje, morajo terpeti — hudo terpeti, niso srečni — ne po lastni krivdi,

ampak po nepoštenosti drugih. Glejte! koliko zla, hudega, nesreče, nepoštenost v svoji družbi ima! Zato vas prosim, hočete videti srečno družino, pogledjte sv. družino; hočete vedeti, zakaj je bila srečna? Vam odgovorim, zato ker je bila poštena.

3. Hočete vedeti še tretji stebler srečne hiše? Ta je pridnost.

Jožef in Marija sta bila uboga; uboga hišica v skalah Nazaretskih in pridne roke za delo, to je bilo vse, kar sta imela Jožef in Marija, in vendar sta bila srečna, ker sta bila pridna. Pridnim rokam pa ne bo zmanjkalo ne dela, ne kruha. Vsako delo človeka redi, če ne tako obilno, vendar potrebnega ne bo stradal. Zakaj pa je danesnje dni toliko družin nesrečnih? Nekatere nesreče tudi Bog pošilja, da nas skuša, mnogo nadlog in terpljenja pa so si ljudje sami krivi. In da morajo nekatere družine stradati, pride dostikrat iz tega, ker nimajo pridnih rok, ker niso varčne, ker hočejo predbro živeti in zapravljajo. Pridnosti jim manjka, delati nočejo, ali vsaj tako nočejo delati, kakor je pametno. Ta je naj starejša postava na svetu, da moramo delati; „v potu svojega obraza boš jedel svoj kruh.“ Kdor ga pa hoče jesti brez pota in truda, kmalo ga bo stradal. Kdor čaka, da mu bo sreča skoz streho letela v hišo, kmalo bo pri prazni mizi sedel in sestradane obličje podperal; kdor mizo na enkrat preveč obloži z jedmi in pijačami, temu se bo poderla, kmalo je ne bo več imel; kdor se v lenobi zanaša na druge, da bodo ti skerbili in delali za njega, kmalo bo moral jesti kruh, ogrenjen s terdimi besedami, osoljen s svojimi solzami. — Preljubi! mnogo so si že ljudje lomili glave, kako bi mogli živeti brez dela in truda, pa noben je še ni zadel, je tudi ne bo, dokler bo svet stal. Zato, hočete videti srečno družino, idite v Nazaret, v hišico Jožefa in Marije; hočete vedeti, zakaj je bila srečna? Ker so bili v njej pridni ljudje. Bodite pridni in tudi vaše hiše bodo srečne!

Sklep.

Povedal sem vam tri stebre srečne hiše, na katerih sloni in stoji sreča vsake družine; kje pa je četrti stebler? Nobena hiša na treh stebrih, na treh voglih stati ne more; kje bomo dobili četrti stebler? To prepustimo ljubemu Bogu. Kjer Bog vidi in najde pobožnost, poštenost, pridnost, ondi pristavi še četrti naj terdnejši, naj močnejši stebler, temu se pravi, sveti žegen ali blagoslov božji; kjer pa prvih treh stebrov ni, tam manjka tudi četrti stebler; bi bil tudi prav zastonj, ker en stebler, en vogel hiše ne derži. Le delajte v nedeljo. Bog vam ne bo dal žegna, — in delo bo prazno; le iščite si blaga po krivih potih, Bog jih ne more požegaati, in vi ali družine bote nesrečni že na tem svetu; naj pase lenobo, komur delo ne diši, ker Bog nima kaj požegaati, tudi ne more svojega žegna deliti.

Zato ponovim še enkrat: Bodite pobožni, pošteni, pridni, to so trije stebri srečne hiše; kjer se ti trije najdejo, pristavi Bog še četerti steber — svoj sveti žegen in gnado svojo; ktero naj Bog daje meni in vam zdaj in vekomaj! Amen.

Pridiga za II. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Kam pride Jezus v gostje in kaj prinese seboj? gov. R. V.)

„Bil je tudi Jezus povabljen na ženitnino.“ Jan. 2, 2.

Vvod.

Danes najdemo Jezusa na neki ženitnini. To je bil pač imeniten gost! Veliko ženitnin se je že obhajalo, bogatih in revnih, gosposkih in kmetijskih; in vendar tako imenitnega gosta, kot je Jezus, naš Zveličar, ni bilo zraven. Pač srečna ženin in nevesta v Kani Galilejski, da je med njunini svati tudi Jezus bil! In srečna tudi vsaka druga svatovščina, pri kateri se Kristus znajde! Srečna hiša, v katero Kristus v gostje pride! Srečna duša, v kateri si Kristus stanovanje izvoli! Kdo bi si Jezusa v gostje ne želel? kdo bi mu z veseljem srca ne odperl, da bi prišel in v njem stanoval!? Če so pa resnične naše želje, moramo mu pripraviti tako stanovanje, tako srce, v katero bo Jezus rad in z veseljem prišel. Rad in z veseljem pa pride Jezus le v tako hišo, ki je pobožna in bogaboječa, v tako srce, ki je skesano, ponižno in od ljubezni goreče. To tolaživno resnico vam bom danes nekoliko razložil, in da bote tem rajši pripravili Jezusu vredno stanovanje v svoji hiši, v svojem sercu, povedal vam tudi bom, kaj bo Jezus seboj prinesel, kader bo prišel v našo hišo, prišel v naše srce. Razdelil bom po tem takem svoje govorjenje v naslednje dve vprašanji:

I. H katerim ljudem Jezus rad v gostje pride?

II. Kaj seboj prinese? — Poslušajte odgovora! —

Hvaljen bodi Jezus nebeški gost. V njegovem presvetem imenu bom začel in skončal!

Razlaga.

I. H komu pač najrajši v gostje pride usmiljeni Jezus? Ali morda h kraljem ali drugim imenitnim go-

spodom? O ne; v sv. pismu nič ne beremo, da bi se bil kdej oglasil v Herodovi kraljevi hiši. Ali hodi mar k učenim možem in modrijanom? Tudi od tega nam nič ne pripoveduje sv. pismo. Ali zahaja mar k bogatinom in premožnim ljudem? O kaj še; marsikterikrat je pravil, kako nevarna reč da je bogastvo! In kje pa se že vendar Jezus naj rajši oglasi? — Naj rajši pride:

1) k vsem tistim, ki ga ljubijo, naj so že ali v tem ali v unem stanu;

2) k revnim in ponižnim dušam;

3) k skesanim grešnikom.

1) Pravim, de se Jezus rad oglasi pri vseh tistih, ki ga iščejo in ljubijo, naj si že bodo ali tega ali unega stanu. Jezus sam je rekel, da ostane v tistem, ki ga, se ve da, ves poln goreče ljubezni prejme v sv. rešnjem Telesu. O kdo bi tedaj Jezusa priserčno ne ljubil in ga skerbno ne iskal v sv. rešnjem Telesu, da bi se Jezus tudi k njemu oglasil in pri njem ostal? Toda — bodi Bogu potoženo! Ljubezen je jela silno zmerzovati dandanešni. Kamorkoli se ozremo, vidimo sicer posvetne ljubezni, ljubezni do posvetnega blaga, posvetnega veselja in posvetne časti veliko, prave keršanske ljubezni, ljubezni do Boga in do bližnjega, pa le malo malo, in le redki so ljudje, kateri vse storé iz ljubezni do Boga, vse preterpé iz ljubezni do Boga, in večkrat in vsi polni goreče ljubezni hodijo k svetemu Obhajilu. Kaj čuda, da je potem takem tudi le malo ljudi, n katerim bi Jezus rad in z veseljem v gostje prišel in pri njih stanoval! Jezus le tje z veseljem pride, in se rad oglasi pri tistih, ki ga iščejo in ljubijo.

2) Imenitni gospodi po navadi tudi le v imenitnih hišah ostajajo; Jezus pa naj rajši ondi, kjer je vse priprosto in ponižno. Že na svet je prišel v revnem hlevcu, in ne v kaki kraljevi hiši, imel revno devico za svojo mater, revnega tesarja za varha in rednika; revne ljudi za učence, v Kani se je k revnim ljudem na ženitnino podal, katerim je celo vina zmanjkalo, in se je ves čas svojega bivanja tukaj na zemlji naj rajši mudil le pri revnih in nesrečnih. Oh, to je pač veliko veselje za nas, ki ste revni in ubožni in sirotni: Če vam tudi revščina ne pripušča, kakega prijatla v gostje povabiti, Jezusa labko povabite, da pride v vaše serce, ne bo mu treba na mizo postavljati pozemeljskih jedi; prišel bo, če le bogaboječe živite, in se vredno pripravljate za njegov prihod!

3) Sosebno rad se Jezus oglša pri grešnikih, kateri mu s ključem resnične pokore odprejo svoje serce. Sam je rekel: „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ Ves čas se je nemudoma trudil, grešnike oteti in zveličati. Od tistihmal, ko ga je Janez kerstil do svoje britke smerti na križu se je kazal Jezus skerbnega pastirja, ki ne-

prenehoma teka za zgubljenimi ovciami. Vse njegove pota, vse njegovo podučevanje, vse njegove ozdravljevanja bolnikov so le v to merile, grešnike poboljšati, nesrečneže zveličati. Povest od Caheja, ki so ga vsi sploh za grešnika imeli, in se je le Jezus pri njem oglasil, nam prav lepo spričuje to oveselivno resnico. Godernjali so celo nekteri, da se Jezus z grešniki peča, in so ga ravno zato tudi natolcevali, da mora tudi on sam grešnik biti. Toda Jezus ni sprejemal grešnikov, kakor bi on se vdeleževal njih grehov, temveč zato, da bi grešnike rešil; in prav lepo pove sv. Avguštin, in pravi: „Kako neumno je pač to memranje ljudstva: zakaj to je ravno tako, kakor bi memral, da se zdravnik oglasi k bolniku.“ O neskončna ljubezen Jezusova, ki se tako rad pri grešnikih oglasi in tako prijazno ž njimi ravna, da so prisiljeni, se mu vdati; in se celo za mizo vsede z grešniki, da bi jih le poboljšal! O da bi ga bili videli, kako priljudno je gledal na figovo drevo, na katerem je Cahej sedel, kako ljubeznjivo ga nagovoril, kako prijazno stopil v njegovo hišo in se ž njim za mizo vsedel, in ni poprej jenjal, dokler Caheja ni omečil, in ga pravičnega naredil iz grešnika! — O da bi Jezusa bili videli, kako mu je sveto veselje sijalo iz obličja, kader je Matevž cestninarstvo zapustil, Magdalena z vročimi solzami njegove noge močila; ali kader je razbojniku na križu sveti raj obetal; ali kader je zamogel temu ali unemu grešniku oznaniti vesele besede: „Zaupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni!“ — Da zares, vse Jezusovo djanje in ravnanje na tem svetu je vleklo le na to, kako da bi bil grešnike otel in odrešil; in vse kar je v svoji cerkvi zapustil: prižnico, kerstni kamea, spovednico, je zapustil le zavoljo grešnikov. O neizrečeno veselje: Jezus se oglasi pri grešnikih! O grešniki! nikar se še dalj ne vstavljajte usmiljenemu Jezusu! Sam pravi, da neprenehoma stoji pred durmi našega serca, in terka, da bi mu odperli, da bi z nami obhajal ženitnino večnega življenja. Ali bote mar ljubeznjivemu gostu, ki je pred durmi vašega serca, vedno le dalje kazali? — Nemudoma hiti za vami, kakor dober pastir za zgubljeno ovco, in vas kliče zdaj po sreči, ki vam jo da, zdaj po nesreči, ki vam jo pošlje, zdaj po pridigarjih in spovednikih, ki nam njegove besede oznanujejo, zdaj po kakih dobrih bukvah, ki vam jih v roke pripravi, da bi se nazaj vernili k njemu. Ali bote mar vedno ušesa mašili in se vstavljali njegovemu klicanju, in hudega duha terpeli kot gosta v svojem grešnem sercu? Oj puhlo veselje, če namesto Jezusu narejate le hudemu duhu gostje v svojem sercu! Poglejte, le tolikanj rad bi Jezus pri vas v gostjah bil, ker je neskončna njegova ljubezen! Če vas pa že njegova ljubezen ne omeči, da bi ga z veseljem sprejemali v svoje serce, naj vas pa že vsaj omeči lepe darila, ki jih seboj prinese, od katerih pa v drugem delu:

II. Že mi ljudje v navadi imamo, kader gremo obiskat kakega posebno priljubljenega znanca, da mu kaj seboj nesemo v dar;

menite kajli, da pride usmiljeni Jezus kar s praznimi rokami, kader se v gostje oglasi k nam revnim siromaškim grešnikom? Res, da nam ne prinaša minljivih posvetnih reči, kakoršne mi eden drugemu v dar dajemo; nosi pa nam vse dražje dari, duhovne dari, nebeške in večne. In kateri so ti darovi? Poglejte:

1) Tistim, ki ga ljubijo, daje nebesa že na tem svetu;

2) ubogim in pobožnim dušam daje svojo pomoč in svoj blagoslov;

3) skesanim grešnikom prinese dar spokorjenja, in dušni pokoj in mir vesti.

1) Tistim, ki ga ljubijo, daje Jezus, naš nebeški gost, tako rekoč že na tem svetu nebesa. „Kjer je Bog, tam so nebesa“, pravi sv. Avguštin. In res se nebeško veselje razlije po našem sercu, če Jezus vanj pride v gostje. Le pogledajte v keršansko hišo, v kateri prebiva prava, čista ljubezen do Boga, in v kateri se tedaj Jezus z veseljem oglasi, kako mirno in srečno življenje najdete v njej: očé in mati z lepim zgledom družini svetita v vsem; otroci in posli se uče od njih božjega strahu in keršanskega življenja, se učé moliti in delati, se greha varovati in Bogu zvesto služiti. V taki hiši je mir in lep red, je veselje in zadovoljnost, je blagoslov božji; v njej namreč vedno gostuje usmiljeni Jezus, kateri svoje veselje ima, biti med človeškimi otroci. Ali mar tedaj ni res, da taka družina že na tem svetu nebesa ima? Ali pa se ozrimo na vse tiste svetnike božje, ki so Jezusa zares ljubili in kot gosta v svojem sercu nosili; ali jim mar ni zares nebeška sladkost serca napolnovala? Da, Jezusa v svojem sercu nositi, jim je delalo vse večje veselje, kakor bi jim ga bili narejali vsi zakladi in vse bogastvo revne zemlje! — Kader se je sv. Frančišk Asisjan prav priserčno z Jezusom sklenil, prevzela ga je nebeška sladkost, ki se mu je razlila po sercu, tolikanj, da skor do besede ni mogel. Bil je od tega nebeškega veselja tako prevzet, da je bil bolj angelju podoben kot človeku, in je tudi po stokrat ponavljal te-le besede: „O moj Bog in moje vse.“ Druzega skor ni mogel reči. — Kristjan moj! ali si ne želiš tudi ti takih nebes v svojem sercu? take nebeške sladkosti v svoji duši? Če to resnično želiš, le Jezusa ljubi; prišel bo v tvoje serce v gostje; — in boš res nebesa imel že na tem svetu!

2) Kader se oglasi Jezus pri revnih, pobožnih dušah, prinese jim seboj pomoč in blagoslov. To vidimo pri ženitovanju v Kani. Siromakom je vino poteklo; pa kar je Jezus bil med njimi, tudi pomoč ni dalječ bila. Vodo jim je v vino spremenil, s čudežem jim iz stiske pomagal. Res je: naj revniši siromak, ki Jezusa v svojem sercu ima, je bogatejši in srečniši, kot bogatin brez Jezusa, če tudi veš v zlatu

in srebru tiči. Revež, v čigar sercu Jezus gostuje, je zadovoljen s svojim ubožtvom, zadovoljen s svojim stanom, in že sama ljuba zadovoljnost ga srečnega dela; pa mu zraven tudi ne bo manjkalo naj potrebnjšega; zakaj kjer je do verha sila, je roka božja mila; — ob kratkem: po Jezusu je revež bogat in zares blagoslovljen. Zato pravi sv. Tomaž Kempčan: „Brez Jezusa biti je živi pekel; z Jezusom biti je sladek paradiž. Ako bo Jezus s teboj, ti noben sovražnik škodovati ne bo mogel. Kdor Jezusa najde, najde velik zaklad, dobroto čez vse dobrote. In kdor Jezusa zgubi, zgubi silo veliko, več kot ves svet. Kdor živi brez Jezusa, je naj večji revež, kdor pa v Jezusovi ljubezni živi, ima naj večje bogastvo.“ — Sv. Ignacij se je zavoljo Jezusa odpovedal svetu in posvetnim zakladom: da bi si Jezusa v serce privabil, potrebil je iz serca vse posvetne reči, zapustil svoje obilno premoženje, in živel v radovoljnem ubožtvu. In vsemu temu ubožtvu vkljub je občutil sam nad seboj, kako neskončno bogat in srečen da je človek, kateri Jezusa nosi v svojem sercu. Zato je večkrat ves poln gorečnosti pravil svojim tovaršem: „Če imam zlato in srebro, — kaj mi pomaga? in kako dolgo ga bom imel? — Če pa Jezusa imam, če Jezus gostuje v mojem sercu, kaj pravite, kaj imam? O veličastno in srečno posestvo! V svojem Bogu imam rože brez ternja, ogenj brez dima, — posestvo brez konca!“ — Vidite, vi reveži in siromaki! kakošen dobiček vam je, imeti Jezusa v svojem sercu v gostjah! Hitite in odprite mu duri svojega serca, da se vanj vseli, in vas obogati in oblagruje, vam pomoč in blagoslov daruje.

3) In če se Jezus pri skesanih grešnikih oglasi, prinese seboj stanovitnost v pokori, gnado s pokorjenja, in ž njo vred mir vesti in dušni pokoj. Priča tega nam je Cahej. Komaj da stopi Jezus v hišo tega grešnika, od vseh zaničevanega, že ga gnada božja zadene in omeči, da ves poboljššan zakliče rekoč: „Polovico svojega premoženja bom ubogim razdal, in če sem koga ogoljufal, povernem čveterno.“ Poglejte, kakošne čuda dela gnada božja v grešnikovem sercu, kader se Jezus vanj oglasi. To si je skušal tudi sv. Avguštin. Dokler je bil v svet zamaknjen in njegovo veselje, bil je ves zgnubljen in nepokojen; kader je jel pa se kesati svojega dosedanjšega življenja, in se je Jezus oglasil v njegovo serce, bil je naenkrat ves spremenjen. Poprej ni maral za svojega Boga, in zdaj se je presrečnega štel, da ga je v svojem sercu imel. Rekel je: „O Jezus, ti gost mojega serca! ti vedno nova lepota! oh, da sem tako pozno začel tebe ljubiti! Preklet bodi čas, kterega sem ponidoma zgubil. Nadomestil ga bom z ljubeznijo, kolikor moč, gorečo. O božji ogenj, ki neprenehoma goriš, in ne vgasneš, vžgi nas s svojo božjo ljubeznijo, ktera bo požgala v nas vse, kar je posvetnega, da bomo za zdaj in za vekomaj v tebe spremenjeni!“ — Poglejte, grešniki! kakošno spremenjenje naredi Jezusov prihod v skesanem sercu. Tako veselje in

taka sreča se razliva po srcu grešnikovem, ki Jezusa v gostje sprejme. Jezus ima s svojimi angelji večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kot nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo. Glejte, tako srečne vas zamore Jezus stori – in vendar le še hočete v svojih grehah ostati! Kaj vas nek navezuje na greh in grešni svet? Zgubljeni sin je očeta zapustil, doto zapravljaj, vžival pregrešne slasti, in kaj je imel zato? Nič kot siromaštvo in nesrečo. Ravno taka se še zdaj godi slehernemu grešniku; za pregreho pride le nepokoj in nesreča. Le povejte mi: Če danes razsajate, pijančujete ali kaj družega takega uganjate, kaj bote imeli jutre ali pojuternem od takega razuzdanega veselja? Nič kot težko glavo, bolno srce, nepokojno vest. Tedaj vas prosim in zarotim, če se že veselite in radujete, nikar se ne razveseljujte brez nebeškega gosta Jezusa.

Sklep.

O ljube duše! da bi vsaj spoznali, kar vam je v zveličanje! O da bi pač danes, ko ste na tem sv. mestu zaslišali spet božji svarivni glas, zdramiti se vsi grešniki, in s pravo pokoro odperli Jezusu duri svojega srca, da bi vanj v gostje prišel, posihmalo v njem stanoval in razlival po njem potoke svojih gnad v časni blagor in večno srečo vsem, ki so ga sprejeli. Bog daj, da se zgodi! Amen.

Sveta maša v pridigah razlagana.*)

(Sostavil in govoril J. Sk . . . c.)

V. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Nebeško kraljestvo je podobno človeku, ki je dobro seme vsejal na svojo njivo.“
Mat. 13, 24.

Vvod.

Kdo je priden sejavec, ki je po besedah današnjega sv. evangelja, dobro seme vsejal na svojo njivo? Kdo drugi, kakor Jezus

*. Ako se prenaledijo „Vvodi“, porabijo se te pridige lahko tudi za celo rajdo drugih nedelj ali tudi za keršanske nauke. Vred.

Kristus sam. Pokazal nam je to v lepi priliki, katero ste ravno zdaj slišali. In ko so ga njegovi učenci vprašali, kaj prilika pomenja, jim jo je razložil, rekoč: „Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva pa je svet; dobro seme pa so otroci kraljestva; ljulika pa so otroci hudobe. Sovražnik pa, ki jo je vsejal, je hudič; žetev je konec sveta; žejnci so pa angelji. Kakor se tedaj ljulika pobere in v ognji sožgá, tako bo ob koncu sveta. Sin človekov bo poslal svoje angelje in bodo pobrali iz njegovega kraljestva vse pohujšanje, in tiste, kateri krivico delajo; in jih bodo vergli v peč ognja. Tam bo jok in škripanje z zobmi.“

To priliko je Jezus sam tako jasno razložil, da jo vsak lahko razume. Dobro seme so torej pravi kristjani; živi udi sv. katoliške cerkve, dobro seme je pa tudi božja beseda. Ljulika so tisti, ki grehe doprinašajo, ali pa krivo vero, zapeljive nauke med božje otroke trosijo. Teh se poslužuje fliš dušni sovražnik, da bi tudi nedolžne duše v svoje mreže vjel. Nebeški sejavec dolgo dolgo prizanaša. Hlapci hočejo ljuliko popipati. „Nikar!“ jim on reče, „pustite oboje rasti do žetve!“ O neskončno usmiljeni Bog; zaslužili smo že večkrat požeti in v ogenj verženi biti pa usmiljeno si nas še čakal, ali zdaj se hočemo k tebi obrniti, vso ljuliko iz svojega serca izrjavati, da nas boš tudi ti enkrat v večne žitnice spravil!

Ljubeznivi! v imenu evangeljskega sejavca sem začel nauk od daritve sv. maše razlagati, in v njegovem presvetem imenu bom tudi danes sejal seme božje besede v vaše serca. Danes pride na versto drugi poglavitni del sv. maše, namreč **d a r o v a n j e**.

Gnada Gospoda našega Jezus Kristusa bodi z vami!

Razlaga.

Darovanje.

Po dokončani veri se začne drugi poglavitni del sv. maše, ali ofer. Mašnik poljubijo altar, se obernejo k vernim z navadnim pozdravljenjem: „Gospod z vami!“ Služabniki odgovorijo: „In s tvojim duhom.“ Zdaj mašnik na glas zapojó ali molijo rekoč: „Oremus! Molimo!“ in natihoma molijo nektre verstice vzete iz psalmov, katerim se pravi ofertori ali darovalo. Svoje dni so celi psalm peli, in med tem so verni svoje darove na altar prinesli, kruha, vina, voska, olja ali denarjev, nekaj za daritev sv. maše, nekaj za živež mašnikov, nekaj za uboge. Na to lepo navado nas opominja še darovanje okoli altarja ali pobiranje po cerkvi in plačevanje za branje sv. maš.

K daritvi sv. maše se potrebuje, kakor sem vam že razlagal opresni pšenični kruh in vino od vinske terté.

1. Ko torej mašnik „darovalo“ odmolijo, odgernejo kelih, služabnik z zvončkom pozvoni. Zvončka glas opominja vse pričujoče,

naj svoj namen z mašnikom sklenejo in časne skerbi na strani pustijo. Kader se odgerne kelih, kdo se ne bi spomnil velike grozovitnosti judovskih hlapcev in vojšakov, s katero so nedolžnega Jezusa slekli in ga neusmiljeno bičali? Mašnik postavijo kelih na levo stran altarja, vzamejo zlato skledico, na kateri za sv. mašo pripravljena hostija leži, povzdignejo pred sebo na kviško skledico z hostijo vred, in povzdignjeno pred sebo deržé, kakor bi stali pred božjim tronom in Bogu, svoj dar pred obličje postavljali. Pri tej daritvi se moli: „Vzemi sveti Oče, vsegamogočni večni Bog! ta prečisti dar, ktereга jes, tvoj nevredni služabnik, darujem tebi, svojemu živemu in pravemu Bogu za svoje brezštevilne grehe, zamere in zanikernosti; in za vse pričujoče, pa tudi za vse verne kristjane, žive in mertve. Daj, da bo meni in njim v zveličanje in večno življenje. Amen.“ Vzemi, sveti Oče! pravijo mašnik, po izgledu Jezusa Kristusa, ki je tudi pri potoku Cedronu sv. Očeta imenoval, ko je za svoje učence prosil, da naj jih v dobrem ohrani. Hostijo imenujejo prečisti dar, dasiravno še ni spreobrnjena v Jezusovo rešuje Telo, pa vendar je za to odločena, da se bo pred povzdigovanjem v Kristusovo telo spreobrnila. Pomenja pa hostija tudi sveto cerkev, katero je Jezus Kristus očistil, da nima madeža, ampak da je sveta in neomadeževana. O kako lepa je molitev, med katero mašnik hostijo nebeškemu Očetu darujejo! Kako sveto bi morali tudi mi živeti, da bi bili vredni pri sv. maši skleniti se v en dar z Jezusom Kristusom, in darovati se nebeškemu Očetu! Darujejo jo torej mašnik v odpuščanje svojih grehov, za vse pričujoče, za vse verne žive in mertve, in prosijo Boga, da bi bila ta hostija vsem v zveličanje in večno življenje; v resnici ne more se kaj lepšega prositi. — Po tem storé mašnik s hostijo križ nad altarjem, spustijo s skledice hostijo na telesnik ali korporal, t. j. na tisto belo rutico, ki se na kelhu prinese in na altar razgerne.

2. Zdaj grejo mašnik na levo stran altarja, služabnik prinese v imenu vseh zbranih vina in vode. Z belo rutico se kelih znotraj obriše v spomin, da tudi naše serce mora biti čisto, kader k božji mizi pristopimo. Mašnik zdaj nekoliko vina v kelih vlijejo, blagoslovijo vodo, storé križ nad njo, je nekte re kapljice med vino kanejo in molijo: „Bog, ki si človeka v blagem stanu čudno vstvaril, in ga, ko je bil grešil, še bolj čudno prenovil: daj nam po skrivnosti te vode in tega vina združenim biti s Tistega Božjo natoro, ki se je ponižal naše človeške deležen biti, Jezus Kristus tvoj Sin, naš Gospod, kateri s Teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“ Da se pa med vino nekoliko vode zmeša, bilo je vedno v katoljški cerkvi v navadi. Že Judje so imeli navado, da so nekoliko vode med vino mešali, in Jezus sam je po besedah sv. Jerneja in Cirila pri zadnji večerji vino z vodo nemešal, ko je sv. mašo postavil. Poverh tega tudi še sveti očaki terdijo, da to zmešanje vode z vinom pomenja dvojno natoro v

Jezusu Kristusu; vino pomenja njegovo Božjo, voda njegovo človeško natoro, in te dve natori ste v Kristusu tako zedinjene, kakor se voda in vino sklenete, in kakor vino in voda eno postanete tako storite tudi obe natori v Kristusule eno osebo. Pa tako, da ostane Jezus pravi Bog in pravi človek v eni osebi, opominja nas pa tudi to mešanje, da je iz prebodene Jezusove desne strani na križu kri in voda tekla. In še na nekaj nas opominja mešanje vode med vino, namreč na naše združenje s Kristusom pri tej daritvi. Vino pomenja Kristusa, voda pa nas. Kakor se zmeša voda z vinom, ravno tako natanjko se tudi mi želimo pri sv. maši s Kristusom skleniti, in se ž njim sklenjene nebeškemu Očetu v dar dati. Ker vino Kristusa, voda pa nas pomenja, torej mora vselej več vina, kakor vode v kelhu biti, ne vino med vodo, ampak voda med vino se mora zgubiti; zakaj ne Kristus v nas, ampak mi se moramo v Kristusa spreobrniti, njegove želje in misli posnemati, da bomo zamogli s sv. Pavlom reči: „Živim, pa ne jes, ampak Kristus živi v meni.“

3. Po tem opravilu stopijo mašnik spet na sredo altolja, povzdignejo in darujejo kelih z molitvijo: „Darujemo ti, o Gospod! kelih zveličanja, ter prosimo tvojo milost, da naj gre pred obličje tvojega božjega veličastva v prijeten dar za zveličanje naše in celega sveta. Amen.“ V tej molitvi se imenuje kelih zveličanja; ne sicer zato, kakor bi bilo vino že v Jezusovo rešujo kri spremenjeno, ampak sv. cerkev se že pri darovanju spominja tistega čudeža, ki se bo pri povzdigovanju zgodil. V tej molitvi prosimo, da bi se Bog milostljivo ozrl na nas in na vse ljudi celega sveta, saj je tudi Jezus za vse svojo rešujo kri prelil. Po tej molitvi storijo mašnik s kelhom križ nad altoljem, kakor so ga popred s hostijo storili, in kelih pokrijejo v znamenje Jezusove ternjeve krone. Zakaj se neki križ stori s hostijo in kelhom? Stori se v znamenje, da je daritev sv. maše ravno tista daritev, ktero je Jezus Kristus na križu opravil. —

4. Že zadnjokrat sem rekel, kako čist in nedolžen bi moral biti, kdor se podstopi Bogu, neskončno svetemu in mogočnemu, za vse ljudstvo darovati; pa grešniki smo vsi in imamo velike slabosti nad sebo; o teh slabost se spominja tu li mašnik in žalost ga obide; torej se ponižno prikloni in s sklenjenimi rokami na altolju v znamenje velikega zaupanja v Jezusovo zasluženje za se in za vse pričujoče ponižno prosi rekoč: „V duhu ponižnosti in s potertim srcem stojimo pred teboj; vzemi naš dar, o Gospod! in godi se naj pred tvojim obličjem danas tako naša daritev, da bo tebi prijetna, Gospod Bog!“

5. Zdaj še le po tej zgrevani molitvi se mašnik spet sklonejo, proti nebesom pogledajo, svoje roke razprostrejo in na kviško povzdignejo, kakor da bi vidili odperte nebesa in sv. Duha v njih, iz kterega vsa svetost izvira, in ga prosijo, da naj pripravljeni dar posveti rekoč: „Pridi, posvečevavec! vsegamogočni večni Bog, in

posveti ta dar, pripravljen tvoje.nu svetemu imenu!“ V tej molitvi prosijo mašnik sv. Duha, da naj izlije svoj blagoslov na naš dar, ki ga imamo na altarju, naj bi pa tudi naše serca in nagujenja posvetil, nas z ognjem svoje ljubezni užgal, nas očistil vseh madežev in Bogu prijetne storil! Med molitvijo se nad kruhom in vinom križ naredi. To nas opominja, da le od križa, t. j. od Jezusovega neskončnega zasluženja na križu vsi blagoslovi pridejo.

6. Zmiraj bližej in bližej se približuje čas, ko bo nedolžno jagnje Jezus na mašnikove besede na altar z nebes prišel in se daroval svojemu nebeškemu Očetu za zveličanje celega sveta. Spomin na vsakdanje pregreške in na imenitnost svete skrivnosti mašnikovo serce spet žalostno stori; zatorej vidimo mašnika zdaj na levo stran altarja stopiti in si štiri perste umivajo, ker le s temi štirimi persti se smejo mašniki presvete hostije dotakniti. Umivanje rok nas opominja, da imamo s čistim srcem daritev sv. maše opravljati, kakor je tudi Jezus svojim učencem noge umil, preden je zakrament sv. rešnjega Telesa postavil. Med umivanjem rok molijo mašnik nekatere verstice iz 25. Davidovega psalma, v katerem David Bogu obljubuje, da hoče zmirom čist in neomadežan k Božjemu altarju pristopati, nedolžno živeti in Boga hvaliti. Moli se torej: „Umil bom v nedolžnosti svoje roke, in obdajal tvoj altar, Gospod! da poslušam glas tvoje hvale, in oznanujem vse tvoje čudeže. O Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše in prebivališče tvojega veličastva. Ne pogubi moje duše s hudobnimi, o Bog! in ne umori me z željnimi kervi, ker je krivica v njih rokah in njih desnica polna podkupnine. Jes pa hočem v vedni nedolžnosti živeti; reši me, in usmili se me! Na pravem stoji moja noga, v zbirališčih, Gospod! te bom hvalil.“ In sklene se ta psalm z lepim pozdravljenjem: „Čast bodi Bogu Očetu i. t. d.“

Ljubeznjivi! pri umivanju rok spominjajte se tudi one krivične sodbe, katero je Pilat čez nedolžnega Jezusa sklenil in si potem svoje roke umival.

7. S sklenjenimi rokami grejo zdaj mašnik spet na sredo altarja, priklonejo svojo glavo polni ponižnosti in spoštovanja, in povabijo vso nebeško družino, da bi ž njo vred daritev sv. maše opravili in molijo: „Vzemi sveta Trojica! to daritev, katero ti darujem v spomin terpljenja, vstajenja in vnebohoda Gospoda našega Jezusa Kristusa, in v čast sv. Marije, vselej Device, sv. Janeza kerstnika, sv. aposteljnove Petra in Pavla, njih in vseh svetnikov. Naj bo njim v čast, nam pa v zveličanje, in naj prosijo v nebesih za nas, ki obhajamo njih spomin na zemlji. Po ravno tem Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Tako darujejo mašnik kruh in vino v spomin Jezusovega terpljenja, vstajenja in vnebohoda, ker so te tri naj imenitnejše skrivnosti našega odrešenja po Kristusu. Daruje se tudi v čast Marije Device, ki je kraljica vseh svetnikov, v čast sv. Janeza kerstnika, ki je pričal, da Jezus je jaguje Božje, katero

odjemlje grehe sveta; v čast sv. Petra in Pavla, v čast tistih svetnikov, katerih svetinje so v altarju, in vseh svetnikov, kar jih je bilo od začetka sveta.

8. Po tej molitvi poljubijo mašnik spet altar v znamenje Jezusove ljubezni; se še enkrat proti ljudem obernejo, roke razprostrejo in jih spet na sercu sklénejo. S tem pokažejo, da imajo veliko prošnjo do njih, zato pravijo: „Molite, bratje! da bo moja in vaša daritev prijetna pri Bogu, vsegamogócnem Očetu!“ Kristjani! moji bratje in sestrice v Kristusu! zdaj se pri vas poslovim, nič več se ne bom k vam obernal, dokler obhajilo ne mine, ker bom pred sebo tako svete reči imel, da ne bom smel od njih oči obrniti; tako molite seosebno zdaj, da bi bila moja in vaša molitev Bogu prijetna. Zdaj začnejo služabniki moliti v imenu vseh pričujočih rekoč: „Naj vzame Gospod ta dar iz tvojih rok v hvalo in čast svojega imena, tudi v prid naš in vse svoje sv. cerkve.“ Mašnik se okoli obernejo, kakor bi hotli vsem povedati, naj se zberó, ker je že blizo tisti sveti čas, da se bota kruh in vino v Jezusovo rešnje telo in kri spremenila. Mašnik odgovorijo: „Amen“ naj se zgodi, kakor ste molili, Bog naj vas usliši!

Potem, ko so mašnik, tako rekoč, slovo od kristjanov vzeli, molijo natihoma eno ali pa več molitev, kakor praznik nanese; te molitve se imenujejo tihe ali odbirne molitve. Sklenejo se pa te molitve z besedami: „Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, svojem Sinu, ki s tebo živi in kraljuje v edinosti sv. Duha Bog od vekomaj do vekomaj.“ In služabniki odgovorijo: „Amen.“

Sklep.

Ljubeznivi! Slišali ste zdaj, kako se daritev pri altarju opravlja; bodite torej vselej zbranih misli pri tej daritvi. Sklenite se z Jezusom in vse Očeta v njegovem presvetem imenu prosite. Glejte, veselo se zvonček oglašá in nas k daritvi vabi. O naj bi tudi vsak pri sebi k nebeskemu Očetu zdihnil: „Sveti Oče! velik dolžnik, velik grešnik zdaj kleči pred tebo, pa nima, da bi Te poplačal, ali upa si po zasluženju Tvojega božjega Sina odpuščenje svojih grehov zadobiti!“ Tako moli, in sv. maša bo tudi tebi v odpuščenje. Prosite pa tudi Boga pri tej daritvi, da vam vse da, česar potrebujete na duši in telesu in zahvalite se Bogu za vse prijete dobrote! In če vas tudi nadloge in križi tarejo, Bogu jih darujte, da vam bodo v večno zveličanje. Starši! ste morebiti zgubili berzne otroke, Bogu jih darujte! Otroci! morebiti obžalujete skerbne starše, darujte Bogu svojo žalost, saj veste, da Jezus Kristus sam govori: „Ako hoče kdo za meno priti, naj zataji sam sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za meno.“

Darujte pa presveti dar tudi za druge! Starši! prosite za svoje otroke, naj bi jih Bog ohranil v rožni nedolžnosti! Otroci, prosite

za svoje starše veliko so zavoljo vas prestali, molite, naj bi jim dobrotljivi Bog vse obilno povernil, kar so vam skazali. Kristjani! prosite in molite za vse, za pravične in grešnike, za oblastnike in podložne, za vse bolne in nadložne; posebno pa spominjajte se tudi vernih duš v vicah, saj vam tako žalostno in mило kličejo in vas usmiljenja prosijo rekoč: „Usmilite se nas, usmilite se nas! vsaj vi prijatli naši! ker Gospodova roka nas je zadela!“ Darujte in molite za nas, da nam bo skoraj svetila večna luč! Amen.

VI. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu, katero je človek vzel, in na svojo ujivo vsejal.“ Mat. 13, 31.

V v o d.

Nebeško kraljestvo ali sv. cerkev je po besedah našega Odrešenika podobna ženofovemu zernu, katero je človek vzel in na svojo ujivo vsejal. To zerno je naj majnše zmed vseh semen, pa vendar v jutrovih deželah hitro in visoko zraste in postane drevo, da ptice spod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah. Le mal prostorček je, kamor se to seme vseje, ravno tako se je tudi v malem kraju zemlje, v neznanem zapuščenem koticu blizo revnega Betlehema, to božje kraljestvo sv. keršanske vere začelo, kjer se je Jezus rodil. Le malo jih je prišlo Jezusa v samotnem hlevcu molit, nekoliko brumnih pastircev je bilo, ki so z angeljci vred Jezusa molili. Kakor ženofovo zerno je bila tudi sv. cerkev v začetku mala; malo, le nekoliko ribičev je bilo, s kterimi je Jezus svoje kraljestvo začel; pa kakor ženofovo zerno hitro raste, ravno tako je rastla tudi od dne do dne sv. kat. cerkev. Že je zdaj mogočno drevo, revni in bogati, kralji in cesarji veselo in mirno pod tem košatim drevsom počivajo, kakor ptičice, ktere izpod neba priletijo in se v vselem petju na košatih vejicah zibljejo.

Blagor tudi nam, ljubeznivi! tudi mi smo tiste presrečne ptičice, ki na vejah sv. keršanske vere mirno in veselo počivamo. O koliko bi se morali Bogu za to veliko gnado zahvaliti! Naj lepša priložnost pa, se usmiljenemu Bogu za to veliko gnado zahvaliti, nam ponuja sv. maša. In glejte! tudi pri sv. maši je vpeljala sv. mati kat. cerkev neko posebno lepo hvalno pesem, ktera se predglasje ali po latinsko *praefatio* imenuje.

Pa drevo iz ženofovega zerna še ni do verha dorastlo; mnogo naših bratov in sester še ne spozna pravega Boga, zatorej smo tudi še posebno za razširjenje sv. kat. cerkve dolžni moliti, česar nas opominja tudi dar sv. maše. Od te lepe hvalne pesmi, in nekoliko od tako imenovane tihe maše vam hočem danes v imenu Jezusovem govoriti; vi pa pripravite svoje serca, da bo božje seme na rodovitno zemljo padlo!

Razlaga.

Praefatio ali predglasje.

Ko je Jezus pri zadnji večerji vzel kruh v roke, pogledal je proti nebesom in zahvalil svojega nebeškega Očeta; ravno tako je storil tudi, preden je šel s svojimi učenci na Oljsko goro, kakor nam je sv. Matevž zapisal, rekoč: „In kader so bili zahvalno pesem izpeli, šli so na Oljsko goro.“ Ta izgled svojega nebeškega ženina tudi sv. cerkev posnema; zatorej vidimo zdaj mašnika po dokončani zbirni molitvi svoje roke na altar nasloniti in verne pozdravljati rekoč: „Gospod z vami!“ Ker je velika naša slabost, da iz svoje lastne moči ničesar ne moremo, zatorej želijo mašnik in verni eden drugemu Kristusovega duha. Na mašnikovo pozdravljenje odgovorijo torej služabniki: „In s tvojim duhom.“ Zdaj povzdignejo mašnik svoje roke in želijo serca vseh zbranih k božjemu tronu povzdigniti rekoč: „Na kviško serca!“ In kristjani po služabnikih odgovoré: „Imamo svoje serca pri Bogu.“ To se je že zgodilo, mi smo že vse svoje misli in želje od vsega posvetnega odtergali. Če se je že to zgodilo, tako: „Hvalimo Gospoda svojega Boga!“ se spet mašnik oglasijo. S hvaležnim srcem ljudstvo odgovori: „Spodobno in pravično je, da Bogu čast in hvalo dajemo za tolike čudeže in gnade.“ Zdaj mašnik povzdignejo glavo v znamenje hvaležnosti in veselja, razprostrejo svoje roke, in začne se zdaj lepa hvalna pesem, kateri se „predglasje“ pravi, ktera pa ni zmiraj ena. Vseh skupaj jih je enajst, deset za večje godove, ena pa za vsak dan sploh, ktera se po besedah: Spodobno in pravično je, tako-le poje in moli: „Res je spodobno in pravično, prav in dobro, da ti vselej in povsod hvalo dajemo, sveti Gospod, vsegamogočni Oče, večni Bog! po Kristusu Gospodu našem, po katerem tvoje veličastvo hvalijo angelji, ga molijo gospodstva, pred njim trepečejo oblasti, ga nebesa in nebeske moči in zveličani serafimi z združenim petjem povzdigujejo. Daj tudi našim glasom združiti se z njimi, te prosimo, z globoko ponižnostjo rekoč: Sanktus.“ Zdaj začne služabnik žvenkljati in tudi v zvoniku se oglašča zvon, in vabi vse verne, Jezusu naproti hiteti in ga počastiti. Mašnik roke sklenejo, svojo glavo nisko priklonijo in glasno molijo: „Svet, svet, svet Gospod vsegamogočni Bog! Polne so nebesa in zemlja tvoje slave. Hozana po višavah. Bodi česčen, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana po višavah!“

Tako pripravlja cerkev svoje verne otroke, jih združi k hvalni pesmi z angelji in arhangelji in jih Jezusu naproti pelje, ki iz nebes zdaj na altar pride. Besede: „Svet . . . Gospod vsegamogočni Bog! Polne so nebesa in zemlja tvoje slave“, so vzete iz preroka Izaija, ki je v nebesa zamaknjen nebeške angelje slišal tako Bogu hvalo prepevati in pa iz skrivnega razodenja sv. Janeza, ki pripoveduje, čvetero živali pred božjim tronom noč in dan tako kličejo. Besede: „Hozana po višavah! Bodi češčen, kateri pride v imenu Gospodovem! Hozana po višavah!“ so vzete iz sv. evangelista Matevža, ki pripoveduje, da so Judje tako Kristusa pozdravljali, ko je zadnjikrat v Jeruzalem z veliko častjo jezdil. Od vseh strani so mu Judje nasproti vpili, pot, po katerem je jezdil, s svojimi oblčili pregrinjali in tla z zelenimi vejicami nastiljali. Tudi sv. cerkev želi, da bi tudi mi s tolikim veseljem Jezusa sprejeli, ko bo iz nebes od angeljev obdan med nas na altar stopil, in samega sebe nebeškemu Očetu za nas po mašnikovih rokah nekervavo daroval, kakor se je kervavo na gori Kalvariji daroval. Pri besedah: „Hozana po višavah! Češčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem!“ se mašnik sklonejo kakor bi hotli z Jeruzalemljani Jezusu na Oljsko goro naproti hiteti, in se s svetim križem zaznamnujejo v hvaležen spomin, ker nas je Jezus prišel z daritvijo na križu odrešit in zveličat. Beseda „Hozana“, je judovska, in toliko pomenja, kolikor: „prosim te, zveličaj me!“ in verh tega posebno veselje na znanje daje. —

Glejte ljubeznjivi! tako se sklenemo pri sv. maši z angeljci, da zdaj Kristusu čast in hvalo pojemo, ki se iz nebes med nas na altar bliža, kakor se je kedaj z Oljske gore v Jeruzalem približeval. Zato pravi sv. Krizostom: „V nebesih hvalijo Vsegamogočnega brezštevilni angelji, na zemlji mu hvalo prepevajo ljudje. V nebesih mu Serafimi trikrat sveto pojó, na zemlji jo verni ponavljajo.“ O povzdignite tudi vi svoje serca k Bogu, pozabite nekoliko zemljo, in mislite si, kakor bi bili že v nebesa prenešeni in med izvoljene postavljeni; mislite si, kakor da bi videli vsegamogočnega Boga na sedežu sedeti med nezmerno trumo angeljev in svetnikov, kateri Mu neprenehoma čast in hvalo prepevajo. Oj naj bi naše usta že tu na zemlji Bogu hvalo in čast prepevale, da bi tudi mi vsi enkrat v lepih nebesih, združeni z angeljci in svetniki, Vsegamogočnemu večni „Sanctus“, večno „sveto“ peli.

Canon ali tiha maša.

Tu prestane glasno slavno petje in začne se zdaj tiha maša in do Očenaša traja, in se „tiha“ zato imenuje, ker se molitve od slej le tiho molijo. Ta del sv. maše je naj imenitnejši, ker v njem se spremeni kruh in vino v Jezusovo rešnje Telo in rešnjo Kri; zatorej je bil ta del sv. maše v starih časih še z zlatimi čerkami

natisnjen. „Tiho“ se pa ta del zato moli; ker je tudi Jezus na križu sam k nebeškemu Očetu molil, in tudi zato da bi se mašnik ložej z Bogom samim pogovarjali. V starih časih so bile še celó zagrinjala pred altarjem pripete, ktere so se doli spustile, da verniki niso mašnika vidili do obhajila, kakor je še zdej pri starovercih v navadi.

Tiha maša se pa s tem začne, da mašnik oči in roke proti nebu povzlignejo v znamenje serčnih želj, s kterimi Jezusa na altar pričakujejo; potem sklenejo roke pred seboj in se z životom priklonejo, v spoznanje svoje nevrednosti pred božjim sedežem stati, sklenjene roke na altar naslonijo in molijo: „Ponižno te tedaj prosimo, nezmerno usmiljeni Oče! po Jezusu Kristusu tvojem Sinu, Gospodu našem, da sprejmeš in posvetiš te † ponudbe, te † darila, te † prečiste sv. darove, ktere ti darujemo zlasti za tvojo sveto cerkev, da jej mir daš, jo varuješ, jo v edinosti ohraniš, in vladaš po vsem svetu; pa tudi za tvojega služabnika našega papeža I. in našega škofa I. in našega cesarja I. in za vse, kteri se prave katoliške apostolske cerkve deržijo.“ V tej molitvi prosimo, da bi neskončno usmiljeni Oče nebeški darove, ktere imamo pred seboj na altarju, namreč kruh in vino, milostljivo sprejel in nam obilen sad iz teh darov podelil. Pri tej molitvi poljubijo mašnik altar; to nas opominja na Jezusa, kterega zdaj na križ pribijajo, da bi za nas smert prestal. Naredijo tri križe nad kruhom in vinem, Kristusa na križ pribijejo. Ti križi nas pa tudi opominjajo, da le po neskončnem zasluženju Jezusove smerti na križu zamore Bogu naš dar prijeten biti. S to molitvijo hočemo reči: „O neskončno usmiljeni Oče! Oče Jezusov in tudi naš Oče! o neizmerni studenec, iz kterega vse dobro izvira. Naša nevrednost nas straši, pa tvoje neskončno usmiljenje nas tolaži; mi te smemo prositi v imenu tistega, ki se je na gori Kalvariji za nas daroval.“ Kakor je Kristus na križu s razpetimi rokami molil, tako razprostrepo tudi mašnik zdaj svoje roke in molijo za sv. mater katoljško cerkev; ker, ako je mati srečna, bodo srečni tudi njeni otroci. „Darujemo ti, o Bog, posebno za sv. cerkev; saj ona je vredna, da jo ohraniš, Jezus Kristus tvoj edinorojoni Sin, jo je s svojo kervjo odkupil, jo očistil, da je sveta. Ohrani, vladaj in razširi jo; o daj, da mogočno drevo, ktero je rastle iz ženofovega zerna kmalo do verha doraste, da bodo vsi pod njegovimi košatimi vejami mirno počivali. Prosim pa tudi za vidnega poglavarja vse sv. keršanske cerkve, Jezusovega namestnika na zemlji, namreč za rimskega papeža; za našega škofa, cesarja in za vse, ki so prave katoljške in apostolske vere.“

Memento ali Spomin za žive.

Po tej molitvi se spominjajo mašnik vseh živih, za ktere so posebno dolžni maševati, torej roke in oči proti Bogu povzdignejo

rekoč: „Spomni se, Gospod! svojih služabnikov in služabnic.“ Svoje dni so se imena tistih, ki so za sv. mašo kaj dali, glasno brale; zdaj se pa mašnik le na tihem spomnijo najpred tistih, ki so sv. mašo naročili, potem vseh, ktere jim je Bog izročil in od kterih bo enkrat treba odgovor dajati; spomnijo se tudi bolnikov in vseh umirajočih, spominjajo se vseh grešnikov, da bi se jih Bog usmilil in jih na pot prave pokore pripeljal. Na zadnje se spomnijo tudi vseh pričujočih v sledeči molitvi: „Spomni se tudi vseh pričujočih, kterih vero poznaš, in pobožnost vidiš, za ktere ti darujemo, ali kteri ti darujejo ta hvalni dar za se in za vse svoje v odrešenje svojih duš, da dosežejo zveličanje in varnost, in ti pošiljajo svoje želje, tebi večnemu in pravemu Bogu.“

Kristjani! nikar ne pozabite, da se v tej molitvi moli: „Spomni se, Gospod! vseh pričujočih, kterih vero poznaš in pobožnost vidiš;“ torej so le tisti daritve sv. maše deležni, kteri imajo živo vero, in so pri sv. maši v Bogu zbrani in res pobožni, kteri niso le s truplom, ampak so tudi z mislimi in željami, s čistim ali vsaj s skesanim srcem pri sv. maši. Ne smem zamolčati slabe navade nekterih, ki radi zunaj cerkve ostajajo, svoje oči povsod obračajo, samo k altarju ne; o taki niso pri sv. maši, in boljše bi bilo, da bi se tamo znašli, kjer so njih ošabne, grešne misli, tako bi vsaj nedolžnih ne pohujševali!

Comunicantes.

Ko mašnik za žive na zemlji odmolijo; zapustijo v duhu zemljo, da se pridružijo svetnikom v nebesih in jih prosijo, naj bi tudi svetniki, ti prijatli božji, za nas v nebesih prosili. Molijo pa: „Sklenjeni ti darujemo ta hvalni dar z vso družbo izvoljenih in obhajočih spomin se posebno častite vselej device Marije, matere našega Boga in gospoda Jezusa Kristusa, pa tudi tvojih sv. aposteljnov in mučencev: Petra in Pavla, Andreja, Jakoba, Ivana, Toma, Jakoba, Filipa, Jerneja, Matevža, Simona in Tadeja, Lina, Kleta, Klemena, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lorenca, Krizogona, Ivana in Pavla, Kozma in Damijana, in vseh tvojih svetnikov; po kterih zasluženju in prošnjah daj, da bomo v zavetju tvoje pomoči ohranjeni pri vseh rečeh. Po ravno tem Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Nekdaj so se vsi sv. mučenci imenovali, potlej pa zavoljo obilnega števila to ni bilo več mogoče, zatorej se jih imenuje še 24. Najpred imenujemo Marijo, prečisto Devico, ker od nje smo Kristusa, žegnani sad njenega telesa, prejeli; potlej imenujemo aposteljne in nektere sv. mučencev. Svetniki so posebno veliki prijatli božji in tudi za nas prosijo, in kolikim je že ta prošnja pomagala; zakaj bi tudi nam ne? V molitev svete cerkve, posebno pri sv. maši, je sv. Frančišk Ksaverijan svoje naj večje zaupanje stavil; priporočujte se tudi vi v molitev sv. cerkve, in nikar ne mislite, da

mašniki so vaši sovražniki, zato ker vam v pekel branijo. Kader se morebiti nad njimi jezite, oni za vas molijo pri sv. maši.

Zdaj položijo mašnik svoje roke nad darovani kruh in vino. Pokladanje rok nad darove je že v starem zakonu bilo v navadi, in pri sv. maši pomenja, da mašnik svoje in vseh pričujočih grehe, tako rekoč, božjemu jagujetu, ki odjemlje grehe sveta, na glavo skličejo in prenesejo; in prosijo, naj bi nam Bog dal po zasluženju Jezusa Kristusa, v miru preživeti svoje dni, da bi nas obvaroval večnega pogubljenja in nas vodil po poti pobožnosti in pripeljal v nebeško veselje, rekoč: „Prosim te tedaj, o Bog! sprejmi potolažen ta dar, kterega ti darujemo tvoji hlapci in z nami vred vsa tvoja družina, daj nam v tvojem miru preživeti vse svoje dni, reši nas od večnega pogubljenja, in daj nam štetim biti med tvoje izvoljene. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

Povzdigovanje.

Zdaj, ljubi kristjani! pride nezapopadljivi čudež Božje vsegamogočnosti in neskončne ljubezni do nas na versto. Do zdaj se je nebeškemu Očetu le kruh in vino daroval, odslej pa se mu bo darovalo pravo Telo in Kri njegovega edinorojenega Sina. Pa preden se ta sveta skrivnost začne, storijo še mašnik pet križev čez darove v znamenje, da je Jezus na vseh peterih počutkih za nas terpel; prosijo vsegamogočnega Boga, da bi te darove blagoslovil, in v Telo in Kri Kristusovo spremenil ter molijo: „Daj, te prosimo, o Bog! da ti bo ta dar ves † posvečen, † sprejet, † poterjen, resničen in prijeten, da nam bo spremenjen v † Telo in † Kri tvojega preljubega Sina, Gospoda našega, Jezusa Kristusa.“

Zdaj, ljubeznjivi! naj svetejši trenutek nastopi. Zdaj začnejo mašnik ravnati in delati kakor služabnik Jezusov, govorijo in storijo vse kakor je delal Jezus pri zadnji večerji, in posodijo Jezusu tako rekoč svoj jezik, ker Jezus spremeni kruh in vino. Mašnik molijo: „Kteri je pred svojim terpljenjem tisti dan vzel kruh v svoje svete in častite roke, in vzdignil oči proti nebu k tebi, svojemu vsegamogočnemu Očetu, te zahvalil, in ga posvetil, razlomil ter dal svojim učencem rekoč: Vzemite in jejte vsi od tega.“ In zdaj izrečejo mašnik nad kruhom Jezusove besede: „Zakaj to je moje Telo.“ In glejte velik čudež! Ni več kruh, ampak živo Telo Jezusa Kristusa, torej pa pride tudi tavžent in tavžent angeljev iz nebes na altar, Jezusa Kristusa v podobi kruha molit. Mašnik s kolenom do tal pokleknejo in ga molijo, po celi cerkvi je vse tiho, zdaj zapoje zvonček in opominja verno ljudstvo, naj Jezusa na kolenih moli in na persi terka, ker smo mi grešniki večno smert zaslužili, ktero je pa Jezus za nas terpel. Zdaj mašnik Telo Jezusovo visoko povzdignejo; tudi Jezusa na križ povzdignejo, in ko Jezusa na altar položijo se še enkrat iz časti do njega z desnim kolenom pripognejo.

Po tem mašnik kelih odkrijejo in storijo, kar je Kristus dalje storil z besedami: „Ravno tako je vzel Jezus po večerji tudi ta prečudni kelih v svoje svete in častite roke, te (Oče) spet zahvalil, in ga posvetil, ter dal svojim učencem rekoč: Vzemite, in pijte vsi iz njega; zakaj ta kelih je moje kervi, novega in večnega testameta, skrivnost vere, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščanje grehov. — Kolikorkrat bote to delali, storite v moj spomin.“ In s temi besedami se tudi vino v Jezusovo rešujo Kri spremeni. Zatorej se tudi mašnik globoko priklonejo, in povzdignejo kelih s presveto rešujo Kervjo, iz ran Kristusovih pa teče na križu draga kri našega odrešenja. O presveti čudež! O nezmerna ljubezen O nebeški Oče, vsegamogočni Bog! poglej zdaj na naš altar, n več kruha na altarji, ni več vina, pravo živo Telo je in prava živa Kri tvojega edinorojenega Sina, nad katerim imaš vse dopadanje. Tega čudeža naše telesne oči sicer ne vidijo, pa vera nam ga kaže. „Pa kako se more to zgoditi?“ vtegnil bi kdo vprašati. Ko je angelj Gabrijel Mariji oznanil, da bo rodila Zveličarja, rekla je: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam? In angelj jej je odgovoril: Sv. Duh bo prišel nad te; in moč Najvišega te bo obseščila. — Pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ Tak odgovor tudi jes dam in pravim: Pri Bogu ni nemogoča nobena reč. Ravno tisti Jezus, ki je vodo v vino spremenil in toliko drugih čudežev storil, ki je iz lastne moči od smerti vstal, tudi lahko kruh v svoje Telo spremeni in vino v svojo Kri. Pa morebiti rečeš: „Tega ne morem zapopasti.“ Tega ti tudi ni treba, ker Jezus sam imenuje ta zakrament: skrivnost vere. Tu veljajo besede Jezusove, ki jih je k Tomažu rekel: „Zveličani, ki ne vidijo, in vendar verujejo.“ Tudi v naravi po svetu ne moremo marsikaj zapopasti; Jezus je rekel: „To je moje Telo, in to moja Kri“ — in to naj nam bo zadosti. Mi hočemo torej rajše pri povzdigovanju na svoje serca terkati in k Jezusu zdihovati rekoč: „Jezus, tebi živimo, Jezus, tebi umerjemo, Jezus, tvoji smo živi in mertvi!“ In pri povzdigovanju sv. rešnje Kervi: „Sv. rešnja Kri napoji nas, sv. rešnja Kri operi nas vseh naših grehov!“ Amen.

Za nedeljo Septuagesima.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, ki je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd.“

Mat. 20, 1

V v o d.

Kdo drugi, kakor nebeški Oče, je hišni gospodar, ki je po besedah današnjega sv. evangelja zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd. Že od začetka sveta je on klical delavcev v svoj vinograd; t. j. v svoje kraljestvo, sv. katoliško cerkev na zemlji. Tako kliče Bog še dandanešnji ljudi v svoj vinograd zdaj po notranjih nagibih in po vesti, zdaj po pridgarjih in spovednikih, zdaj po dobrih knjigah in keršanskih pogovorih, zdaj po dobrotah, ki nam daje, zdaj po nadlogah, ki nam pošilja, in po vseh prigodbah našega življenja. On nas kliče celo naše življenje, od prve ure naše mladosti do enajste ure naše starosti, in klical bo ljudi noter do sodnega dne. Blagor jim, ki bojo pridno v njegovem vinogradu njegovo voljo spolnovali; dal jim bo za to enkrat obilno plačilo, dal jim bo večno življenje v nebesih.

Kristjani! Jezus sam govori: „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ Mi smo sicer vsi poklicani, ali bomo pa tudi vsi izvoljeni? Gotovo, če bomo živeli po božji volji. O za to gnado hočemo posebno zdaj pri sv. maši usmiljenega Jezusa s ponižnim in zgrevanim srcem prositi.

Zadnjo nedeljo smo premišljevali naj večji čudež božje ljubezni, ktere ga stori Jezus pri povzdigovanju; danes pa hočemo sv. mašo od povzdigovanja dalje zvesto in pobožno premišljevati. Vodi tudi danes, o Jezus, moje slabe besede in v nemaj s svojo ljubezniljo srca mojih poslušavcev!

Razlaga.

Za povzdigovanjem.

Jezus je pri zadnji večerji svojim učencem in po njih tudi nastopnikom ukazal, da naj tudi oni v prihodnje kruh in vino spreobračajo in darujejo v njegov spomin rekoč: „Kolikorkrat bote to delali, storite v moj spomin.“ Mašnik se zdaj spominjajo tega Jezusovega povelja, zatorej začnejo po povzdigovanju presv. rešnje Kervi Jezusa Kristusa v podobi kruha in vina nebeškemu Očetu darovati

in s razpertimi rokami moliti, rekoč: „Potem povelju tedaj obhajamo, o gospod mi tvoji hlapci in tvoje sv. ljudstvo spomin presvetega terpljenja, od smerti, vstajenja in častitega vnebohoda ravno tega Kristusa, Sina tvojega, Gospoda našega in darujemo tvojemu prečudnemu veličastvu od tvojih darov in daril ta čisti † dar, ta sveti † dar, ta brezmadežni † dar, sveti † kruh večnega življenja, in kelih † večnega zveličanja.“ Med to molitvijo storijo mašnik pet križev v znamenje, da je na altarju ravno tisto Jezusovo Telo, katero so Judje na križ pribili, ravno tista Kri, ktera je tekla iz njegovih pet kervavih ran v odpušcanje naših grehov. Ta dar, kterega zdaj nebeškemu Očetu darujemo, imenujemo po vsi pravici „čisti“ dar, „sveti“ dar, „brezmadežni“ dar, ker je v podobi kruha in vina skrit Jezus Kristus, ki je sama čistost, svetost in Jagnje božje brez vsega madeža; darujemo in molimo sveti kruh večnega življenja, ker ta presv. kruh redi naše duše v večno življenje, ako ga vredno prejemljemo, in kelih večnega zveličanja, ker v kelihu je prava Jezusova rešnja Kri, ki je s križa tekla in nas od grehov oprala in še zdaj naše duše napaja k večnemu življenju, ako s čistim srcem k tej angeljski mizi hodimo. Glejte, ljubeznjivi! velike gnade, ktere nam izvirajo iz tega presvetega zakramenta!

V drugi molitvi po povzdigovanju prosimo, naj bi se Bog tudi na našo daritev s potolaženim in milostljivim obličjem ozerl, kakor na Abeljnov, Abrahamove in Melkizedekove darove. Abelj, kakor že veste, je bil nedolžen, in zažgal je Bogu v zahvalo prvega naj lepšega mladiča iz svoje črede in njegov dar je bil Bogu prijeten. Abraham je bil poln žive vere in pokorea Bogu tudi v naj hujši skušnjavi, ko mu je Bog zapovedal, naj mu svojega edinega sina Izaka na gori Moriji daruje. Melkizedek je bil viši duhoven in je kruh in vino Bogu daroval, tudi njegova molitev in daritev je bila Bogu všeč. Mi pa darujemo Jezusa Kristusa samega v podobi kruha in vina, torej ne prosimo tukaj Boga, da bi naših darov na altarju, namreč Jezusovega rešnjega Telesa in njegove rešnje Kervi ne zavergel, saj Jezus Kristus je svojemu nebeškemu Očetu neskončno dopadljiv dar; ampak le prosimo, naj se Bog na našo pobožnost, s katero mu Jezusa darujemo, milostljivo ozre, in naj sprejme tudi nas, kakor je sprejel hvaležne darove teh pobožnih mož. Moli se pa: „Poglej na te dari s potolaženim in milostljivim obličjem, in sprejmi jih, kakor si bil sprejel dari svojega hlapca, pravičnega Abeljna in daritev našega očaka Abrahama, in pa sveto daritev in brezmadežno posvečbo, katero ti je daroval tvoj veliki duhoven Melkizedek.“

Pa mi smo nevredni, uslišani biti in božjo hostijo pred Boga položiti; zatorej se mašnik priklonejo, sklenjene roke na altar naloné in prosijo, da bi se Kristus sam svojemu nebeškemu Očetu v daritev naprej postavil. rekoč: „Ponižno te prosimo, vsegamo-gočni Bog! reci prinesti te dari po rokah svojega sv. angelja na

svoj visoki altar, pred svoje božje veličastvo, da bomo vsi, kar nas bo deležnih tega altarja, in zaužilo presv. † Telo in presv. † Kri tvojega Sina, napolnjeni z vso nebeško dobroto in milostjo. Po ravno tem Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Sv. angelj je Jezus sam, mi smo tisti dari, ktere kakor naš srednik Jezus pred troa svojega nebeškega Očeta nese. Kadar mašnik na zemlji Jezusovo Telo daruje, takrat tudi Jezus Kristus ravno tisto Telo v nebesih daruje. Pri tej molitvi mašnik zopet altar poljubijo, storijo en križ čez presv. rešnje Telo, družega čez presv. rešnjo Kri, s tretjim pa sami sebe pokrižajo v znamenje, da se čisto in popolnoma sklenejo z Jezusom.

Res lepe in imenitne so te molitve, s kterimi nebeškega Očeta prosimo, naj bi se milostljivo ozel na svojo sv. cerkev. Če že sv. Avguštin pravi: „Da molitev se na kviško vzdiguje, in božje usmiljenje se k nam ponižuje“, koliko več naša molitev v tem trenutku velja, ko se Jezus Kristus sam z nami združi in z nami prosi. Nek imeniten mož z imenom Alfons Albuquerque, ki je bil poveljnik vojnih bark, je bil nekega dne na morju. Ustal je hud vihar in Alfons je bil v toliki nevarnosti, da je mislil, zdaj, zdaj, se bodo vsi v morja globoki grob pogreznili. V tej veliki stiski povzdigne nekdo malo dete proti nebu in prosi, rekoč: „Dasiravno smo mi grešniki, vendar je ta otročiček brez greha. Oh, Gospod! zavoljo te nedolžne stvari usmili se nas!“ In glejte! vihar se kmalo vleže in morje je spet mirno. Če je torej Bog tim prizanesel zavoljo nedolžnega otroka, koliko bolj bo prizanesel nam zavoljo nedolžnega jagnjeta, ki se na naših altarjih daruje! Prav ima torej sv. škof Timotej, ki pravi: „da Bog zemljo zavoljo sv. maše še uzderži, brez te bi bila že zdavnej zavoljo pregreh pokončana.“

Memento ali spomin za mertve.

Pa sv. maša se ne daruje samo za žive, timveč tudi za mertve, t. j. za tiste duše, ktere še v vicah časne kazni terpé. Kristus je šel pred pekel, da reši duše pravičnih, ravno tako njegova rešnja Kri tudi pri sv. maši duše v vicah opira od njih madežev; zatorej vidimo spet mašnika roke povzdigniti in na persih skleniti. Mašnik na sv. hostijo gledajoč molijo: „Spomni se tudi, Gospod! svojih služabnikov in služabnic, ki so šli pred nami z znamnjem vere, in spijo v miru.“ Kakor je bila svoje dni navada, da so se pri spominu za žive, imena tistih, ki so poseben dar za sv. mašo prinesli, na glas brale; ravno tako so bile tudi imena mertvih, za ktere se je poseben spomin storil, na glas brane. Dandanešni se pa mašnik le na tihoma spomnijo vseh tistih, za ktere hočejo posebno moliti. V molitvi pravimo: „Spomni se, Gospod, svojih služabnikov in služabnic, — ki spijo v miru, ne kakor, da bi njih duše nič ne terpele, saj ravno za nje molimo, da bi jih Bog rešil iz kraja terp-

ljenja; ampak, ker je navada reči, da v miru zaspi, kdor v božji prijaznosti umerje. Tudi v sv. pismu se smert pravičnih imenuje spanje.

Po spominu za mertve začnejo mašnik dalje moliti: „Prosimo te, Gospod! da te in vse, kateri v Kristusu počivajo, denes v kraj hlada, luči in miru. Po ravno tem Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Prosijo pa mašnik za duše v vicah, da bi jih Bog iz vic rešil, in v nebesa vzal, torej djal v kraj hlada. Verne duše zelo peče, da jim ni še dano gledati in uživati Boga, po katerem veliko bolj poželé, kakor o poldanski vročini žejni človek po merzli vodi. Ali mislimo si revnega bolnika, kterega silno silno žeja. Z mertvaškimi očmi in odpertimi ustmi hitro seže po hladni pijači, ali ta od njega zbeži, ravno ko jo hoče k svojim ustom nesti; glejte, to je le slaba podoba gorečih želj, s katerimi verne duše Boga pričakujejo. Mašnik prosijo, da bi jih Bog dal v kraj luči in miru, ker so duše v veliko žalost nepokoja vtopljene. To, da bi Bog dal dušam v vicah večni mir in pokoj skoraj uživati, pa prosimo po Kristusu Gospodu našem, torej v imenu Jezusovem.

Kako tolažljivo, ljubeznjivi! je za nas, da se sv. cerkev pri sv. maši spominja vseh mertvih. Svet nas bo kmalo pozabil, kakor je pozabil že na naše mertve brate in sestrice; pa sv. katoliška cerkev je ona skerbna mati, ktera tudi svojih mertvih otrok nikdar ne pozabi, naj so še tako revno in ubožno na svetu živeli. O veselite se, da imate vsi toliko skerbno mater, ktera tudi po vaši smerti za vas moli in daruje. Prosite pa tudi vi, kader vidite mašnika spomin za mertve delati, za svoje mertve starše, brate, sestre, prijatle in znance, prosite za vse verne duše v vicah, da bi jim skoraj svetica večna luč! In kader pride tudi za vas poslednja ura, priporočite se tudi drugim v molitev! Tako je storila sveta Monika na svoji smertni postelji: „Pokopljite to moje telo, je rekla okolistoječim, pokopljite ga, kamur hočete, in nikar ne skerbite zavoljo mojega pokopališča; le eno vas prosim: Spominjajte se mene pri daritvi sv. maše!“

Med tem pa, ko za mertve spomin opravimo, spomnijo se mašnik svojih in grehov vseh pričujočih; spomnijo se, da mi še vsi popotujemo po dolini solz daleč od svoje nebeške domovine; po tej domovini zdaj serce poželjuje; vidimo zdaj mašnika se na persi vdariti in moliti rekoč: „Tudi nam grešnikom, svojim služabnikom, ki v tvoje veliko usmiljenje zaupamo, daj kdaj družbo s svojimi sv. apostoli in mučenci: Z Ivanom, Štefanom, Matijem, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcellinom, Petrom, z Felicito, Perpetuo, Agato, Lucije, Nežo, Cecilijo, Anastazijo in z vsemi svojimi svetniki, v kterih družbo, te prosimo, nas vzemi ne zavoljo našega zasluženja, ampak zavoljo svoje prizanesljivosti. Po Kristusu, Gospodu našem, po katerem vse te dobrote, Gospod! vselej stvariš, † posvetiš, † oziviš, † blagosloviš in nam dodeliš.“ Ti tri križi,

katere zdaj mašnik čez presv. hostijo in kelih naredijo, pomenjajo tri naj britkeje ure, v katerih je Jezus živ na križu visel. V tej molitvi imenujemo svetnike obojega spola, vsakega stana v znamenje, da vsak stan je od Boga, da vsem je Bog pot v nebesa odperl; in če so se svetniki mogli zveličati, zakaj bi se pa mi ne? Ker pa sami od sebe, iz svoje lastne moči nič dobrega ne moremo storiti, zatorej pa tudi molijo mašnik: „V katerih družbo te prosimo, nas vzemi ne zavoljo našega zasluženja ampak zavoljo svoje prizanesljivosti.“ Ko bi le Bog na naše zasluženje gledal, ko bi nas po svoji neskončni milosti ne sodil, kdo bi zamogel na božji sodbi obstati? Upajmo pa to zadobiti po Kristusu, zatorej se sklene ta molitev: „Po Kristusu, Gospodu našem, po katerem vse te dobrote, Gospod! stvariš, † posvetiš, † oživiš, † blagosloviš in nam podeliš.“

Zdaj mašnik kelih odkrijejo, do tal pokleknejo, storé s presv. hostijo tri križe čez kelih, dva pa pred kelihom, in rečejo: „Po njem (Jezusu) †, ž njim † in v njem † je tebi, Bogu Očetu † vsegamogočnemu, v edinosti sv. Duha † vsa čast in slava.“ Te besede nam kažejo, da zamore samo Jezus Kristus Bogu tisto čast in slavo dati, ki so mu jo vse stvari v nebesih in na zemlji dolžne. To čast in slavo je tudi Bogu dal s svojim terpljenjem in smertjo na križu.

Priprava k sv. Obhajilu.

Zdaj se tiha maša, ktera se je po „Sanktusu“ začela, konča, in začno se zdaj molitve, s katerimi katoliška cerkev mašnika in verne pripravlja, sv. obhajilo vredno prijeti. Ker pa ni lepše molitve memo „Očenaša“, kterega je Jezus Kristus sam učil, zatorej se mašnik in verni pred vsemi drugimi molitvami z molitvijo sv. Očenaša za sv. obhajilo pripravljajo. „Očenaš“ vse v sebi zapopada, česar koli smemo od Boga želeti in prositi za dušo in telo.

Mašnik kelih pokrijejo in do tal pred naj svetejšim zakramentom pokleknejo in molijo: „Skozi vse veke vekov.“ In služabniki odgovorijo: „Amen.“ Zdaj sklenejo mašnik roke, ter vse k vesoljni molitvi povabijo, rekoč: „Molimo!“ In da bi se verni ne bali, Boga imenovati svojega Očeta in ž njim kakor otroci govoriti in ga z otročjim zaupanjem prositi; povejo jim mašnik, da sam Kristus nam je zapovedal, to molitev moliti; mašnik torej popred molijo: „Po Žveličarjevi zapovedi opominjani in ž njegovim božjim naukom podučeni si upamo reči: Oče naš, kateri si v nebesih, itd. Svoje dni so vsi verni z mašnikom vred Oče naš glasno molili, zdaj pa le zadnjo prošnjo služabniki v imenu ljudstva molijo rekoč: „Temuč reši nas od hudega.“ Mašnik odgovorijo: „Amen.“ Bog naj nas usliši in vse hudo od nas odverne. Ker je pa toliko hudega na svetu, razložijo mašnik zadnjo prošnjo s sledečimi besedami: „Reši nas, prosimo, Gospod Bog! vseh zlegov, preteklih, sedajnih in prihodnjih, in na prošnjo sv. čistite vselej device matere Marije,

svojih sv. aposteljnov Petra in Pavla, Andreja in vseh svetnikov daj milostljivo mir v naših dneh, da bomo s pomočjo tvoje milosti podpirani vselej brez greha in obvarovani vse zmote.“ Mašnik molijo: „Reši nas od preteklega zlega“, pretečeno hudo so naši storjeni grehi; sedajno hudo pa je vse tisto hudo, katero nas zdaj ali na duši ali na telesu stiska, postavam bolezen, žalost ali skušnjave; prihodnje hudo so pa vse tiste reči, ki bi nas v prihodnje vtegnile ali na duši ali na truplu poškodovati, postavim grešne priložnosti, časne ali večne kazni. Prosimo pa v tej molitvi tudi Bega, da bi nam dal zunajni in notrajni mir, da bi z Bogom in ljudmi vselej v miru živeli. To svojo pohlevno prošnjo sklenemo s prošnjo Device Marije in tudi sv. aposteljnov Petra, Pavla in Andreja. Pri tej molitvi primejo mašnik zlato skledico, se z njo pokrižajo v znamenje, da nam ta mir le s križa ali z Jezusove smerti na križu izvira; potem jo poljubijo iz ljubezni do Jezusa, katerega presv. rešnje Telo zdaj na njo položijo.

Ljubeznivi! „Oče naš“, to naj svetejšo molitev gotovo vsi znate. O molite jo tudi vselej prav pobožno, posebno pa pri sv. maši. Nebeški Oče, na katerega kličete, bo obilen blagoslov čez vas razlil.

Po tem, ko so mašnik sv. rešnje Telo na zlato skledico položili, odkrijejo kelih, pokleknejo pred Jezusom v podobi kruha in vina pričujočim, potem vzamejo sv. hostijo, ter jo nad kelihom čez sredo prelomijo in polovico na skledico položé in končujejo poprejšno molitev rekoč: „Po ravno tem Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha.“ Zdaj mali košček od druge polovice odlomijo in ga nad kelihom deržé, in na glas dalej molijo rekoč: „Skoz vse veke vekov.“ In služabniki odgovoré: „Amen.“

Mašnik tedaj sveto hostijo pred obhajilom prelomijo pa le podoba kruha prelomijo, ne pa Jezusovega Telesa. Jezusovo telo se ne da več razdeliti, ostane zmiraj celo in v vsakem delu hostije je Jezus ves pričujoč. Zakaj se torej prelomi pred obhajilom podoba kruha? Prelomi se, ker je tudi Jezus pri zadnji večerji kruh razlomil, preden ga je svojim učencem zavžiti dal; prelomi se v spomin, da so prvi kristjani več kruhov spreobrnili, razlomili, in vsaki je dobil en košček. To lomljenje pa še posebno pomenja, da se je ločila Jezusova duša od njegovega telesa na križu.

Mašnik storijo s tretjim, naj manjšim delom hostije tri križe nad kelikom, želijo vsem vernim Jezusov mir rekoč: „Mir † Gospodov bodi † vedno † z vami!“ In služabniki odgovorijo: „In s tvojim duhom!“ Potem se spusti košček sv. hostije v kelih z besedami: „Ta zmes in posvečba Telesa in Kervi Gospoda našega Jezusa Kristusa nam bodi, ki jo prejmemo, v večno življenje. Amen.“ To zmešanje Jezusovega telesa s rešnjo Kervjo pa pomenja Jezusovo popolno sklenitev z nebeškim Očetom po njegovem vnebohodu; po-

menja pa tudi naše združenje z Jezusom Kristusom pri sv. obhajilu. O da bi ga vselej vredno prejeli, da bi bili ž njim enkrat tudi sklenjeni v nebeškem raju! Amen.

Za nedeljo Seksagesimo.

(Razlaga sv. maše. Dalje.)

„Vam je dano vedeti skrivnosti Božjega kraljestva.“ Luk. 8, 10.

Vvod.

Priliko današnjega sv. evangelja je Jezus sam tako jasno in natanjko razložil, da so jo vsi, katerih je silno veliko iz vseh stanov skupaj prišlo, lahko zastopili. „Seme“, je rekel, je Božja beseda. Kteri so poleg pota, so tisti, kateri jo poslušajo; potlej pride hudič, in vzame besedo iz njih serca, da verujoči niso zveličani.“ Serca nekterih poslušavcev Božje besede so podobne vglajeni cesti, na kateri je vedni šum in nepokoj. In kaj pomaga, če se seme Božje besede na take serca vseje, posvetne skerbi in želje ga zadušijo, da ne more sadu obroditi. O revno njih serce, da vse rajše pre-mišluje, kakor pa Božje reči! „Kteri so pa na skali, Kristus na-dalje razlaga, so tisti, kateri, kader slišijo, z veseljem besedo sprej-mejo; in ti nimajo korenine, ker nekaj časa verujejo, in ob času skušnjave odstopijo.“ Serca družih poslušavcev so torej podobne skali, ki nima zadosti mokrote; taki kristjani so nestanovilni; oni prejemljejo sicer z veseljem božji nauk, pa le kratko časa po njem živijo, dokler jih kaka skušnjava ne pomoti, ali kaka sila ne za-dene, za tem pa spet za hudobnim svetom potegnejo. „Ktero je pa med ternje padlo, so tisti, kateri so slišali in gredó, in so od skerbi, in bogastva in sladnosti življenja zadušeni in ne obrodé sadu.“ S ternjem obraščene so serca tistih, ki so v posvetne prazne skerbi, v bogastvo preveč vtopljeni — nimajo časa moliti, ne v cerkev hoditi, ne sv. zakramente prejemati. — „Ktero je pa v dobri zemlji, so tisti, kateri besedo slišijo in jo v dobrem in naj boljšem sercu ohranijo, in sad obrodé v poterpljenju.“ Hočemo torej dobra zemlja biti, moramo Božjo besedo vselej s svetimi željami in radi poslušati. Tako je storila množica, od ktere današnje sv. evangelje govori; pozabila je na jed in pijačo in želela je le Božje besede. Pa ne samo z veseljem in svetimi željami moramo mi Božjo besedo po-slušati, timveč jo tudi v svojem sercu ohranjati, kakor je storila Marija Devica, od ktere sv. Lukež piše: „da je ohranila vse te besede v svojem sercu.“

Pa kmet s tem še ni zadovoljen, da je zemlja dobra in da se seme lepo ozeleni, temveč on tudi sadu pričakuje; ravno tako še ni zadosti Božjo besedo le poslušati, ampak mi moramo tudi po njej živeti, kakor nas opominja sv. apostel Pavel rekoč: „Niso pravični pri Bogu poslušavci postave, ampak spolnovavci postave bodo opravičeni.“ Kristus nas dalje opominja, „da naj sad obrodimo v poterpljenju;“ to se pravi: mi moramo marsikaj preterpeti, premagati sami sebe in do konca stanovitni ostati. Kmet mora veliko preterpeti, preden sad iz semena dobi. Pridno mora njivo gnojiti, orati, plevel iz nje trebiti in večkrat se trese pred hudim vremenom. Ali ni tudi naša dolžnost za nebeško kraljestvo kaj preterpeti? Torej, vselej radi in z veseljem Božjo besedo poslušajmo, ohranjajmo jo v srcu in tudi živimo po njej, da bo tudi v naših sercih obilen sad obrodila!

Jaz mislim, ljubeznjivi! da je seme Božje besede od sv. maše, katerega sem do zdaj v vaše serca v imenu Jezusovem sejal, le samo na dobro zemljo padalo. S tim zaupanjem bom spet danes dalje sejal; „saj je tudi vam dano vedeti skrivnosti Božjega kraljestva,“ in govoril bom od svete maše naprej. Pripravite se!

Razlaga.

Jagnje Božje.

Do zdaj so se molitve pri sv. maši le na nebeškega Očeta obračale, zdaj pa po zmešanju sv. hostije s rešnjo Kervjo si mislimo Jezusa od smerti vstalega in sedečega ob desnici Boga Očeta; zato se mašnik tudi zdaj k samemu Kristusu obernejo, in se z njim v prijazen pogovor podajo in ga lepo pozdravljajo z besedami: „Jagaje Božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas! daj nam mir!“ S temi besedami, da Jezus je jagnje Božje, katero je bilo v odpuščanje naših grehov na križu zaklano, si tolažimo svoje revno serce. Ko bi človek tega ne premislil, in se ne spominjal, da Bog zavoljo tega zaklanega jagnjeta skesanega in potertega serca nikoli ne zaverže; kako bi se prederznil tistega pod svojo slabo streho sprejeti, pred katerim angelji in arhangelji svoje obličja zakrivajo! Mašnik se trikrat na persi vdarijo v znamenje svoje nevrednosti, prosijo usmiljenja Božjega Jagnjeta, ki odjemlje naše grehe. Besede: Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta, so vzete iz ust sv. Janeza Kerstnika, ki je Jezusa, ko je bil k njemu v puščavo prišel, s temi besedami ljudstvu pokazal rekoč: „Glejte Jagnje Božje, ki odjemlje grehe sveta!“

Jagnje, ki so ga morali Izraelci v Egiptu zaklati, in pred odhodom jesti, in z njegovo kervjo hišne podboje in naddurje zaznamovati, da jih ni smert podavila, kakor pervence Egipčanov; to jagnje je bila pač lepa podoba Jezusa, Božjega Jagnjeta, ki je

naše duše s svojo prelito kervjo zaznamoval, da jih večna smert ne pogubi. Jagnje nas pa tudi opominja neizrečene poterpežljivosti in krotkosti, s katero je Jezus naj hujše terpljenje prenašal; zato že prerok Izaija od njega govori: „Kakor jaguje, ki se v mesnico pelje, in kakor ovca, ktera molči pred njim, ki jo striže, ni odperl svojih ust.“ Iz ljubezni do nas se je pustil Jezus, to nebeško Jagnje, zaklati. Kaj bi mi revni grešniki začeli, ako bi Jezus ne bil za nas umerl? V resnici, Zveličar, to nedolžno Jagnje Božje, nas je rešil; o kličimo večkrat iz globočine svojega serca na njega rekoč: „Jagnje Božje, usmili se nas, vdvzemi naše grehe, ki odjemlješ grehe sveta. Ja, ti odjemlješ ne samo moje grehe, ampak grehe celega sveta! Ena sama solzica od tebe bi bila zadosti, grehe celega sveta odvzeti, pa glej, vse svoje solze in vso svojo kri si preлил iz ljubezni do nas, o zakaj ne bi tudi k tebi z zaupanjem vpili: Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas, nas, ki smo pri sv. kerstu postali tvoji bratje in dediči nebeškega kraljestva!“

Obhajilo.

Zdaj začnó mašnik s sklenjenimi rokami na altarlju te molitve zaporedoma moliti in se tako za sv. obhajilo pripravljati.

a) Perva se tako-le moli: „Gospod Jezus Kristus ki si rekel svojim aposteljuom: Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne glej mojih grehov, ampak vero svoje cerkve, in daj jej po svoji volji mir in edinost: Kteri živiš in kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“ Mašnik v tej molitvi prosijo, da bi kristjani v miru in edinosti živeli, ker Gospodov mir mora v tistih kraljevati, ki želé k sv. obhajilu pristopiti. In da bi mi ta mir za se in za vse ude sv. katoliške cerkve od Jezusa ložej sprosili, ga tako rekoč opominjamo, da je on sam pri zadnji večerji ta mir aposteljuom obljubil rekoč: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam.“ Mi se ne zanašamo na svoje zasluženje, ker vemo, da smo grešniki, ampak na živo vero cele katoliške cerkve in na Jezusovo zasluženje; zato pravijo mašnik: „Ne glej mojih grehov, ampak vero svoje cerkve!“ — Svoje dni je bila v katoljški cerkvi navada, da so se verniki po tej molitvi v znamenje bratovske ljubezni, mira in svete prijaznosti poljubovali. Ta navada je bila po duhu Jezusovega nauka, ki pravi: „Če svoj dar prineseš pred altar in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe; popusti pred altarjem svoj dar, in idi poprej spravit se s svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar!“ Pervi kristjani so se pa tudi zunaj cerkve po bratovsko ljubili tako, da so še celo neverniki od njih rekli: „Glejte, kako se med seboj ljubijo, in kako so pripravljani eden za družega umreti.“ Naj bi pa zdaj neverniki vstali, morali bi vse drugače od kristjanov misliti in rekli bi: „Glejte, kako se med seboj sovražijo in kako eden družega čertijo!“ Zatorej, ljubeznjivi! saj pri sv. maši

pustite jezo do svojega bližnjega na strani in preden k božji mizi pristopite, spravite se popred s svojim bližnjim; le tako bote gnado in Gospodov mir zadobili.

β) Druga molitev pred sv. obhajilom se glasi: „Gospod Jezus Kristus Sin živega Boga! kateri si po Očetovi volji s sv. Duhom vred svet s svojo smertjo oživil, reši me s tem svojim presvetim Telesom in svojo presveto Kervjo od vseh mojih grehov in od vseh zlegov; daj, da se vselej deržim tvojih zapoved, in ne dopusti, da bi se kdaj ločil od tebe, kateri ravno s tem Bogom Očetom in sv. Duhom živiš in kraljuješ Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“ V tej molitvi prosimo Jezusa, da bi nas s svojo Kervjo in svojim presvetim Telesom rešil od naših grehov. Prosimo pa usmiljenega Jezusa tudi za pomoč, da bi vedno po Božjih zapovedih živeli in jih nikder ne prelomili; saj to je volja nebeškega Očeta, ki nas je toliko ljubil, da je svojega edinorojenega Sina v rešni dar na svet poslal, saj je to volja tudi sv. Duha, ki je njegovo Telo v deviškem telesu Marije prečiste Device stvaril, da nas je mogel s svojo smertjo na križu od večne smerti in večnega pogubljenja odrešiti in nam nebesa odpreti.

γ) Čas, da bojo mašnik Jezusa Kristusa v roke prijeli in zavžili, je že čisto blizo. Mašnik spoznajo in čutijo svojo nevednost, tistega pod streho sprejeti, pred katerim se naj čistejši duhovi iz ponižne časti tresejo. Od ene strani zdaj mašniku na ušesa gromi Božje žuganje tistim, ki po nevedno sv. Obhajilo prejmejo, od druge strani pa ga opominjajo Jezusove besede, ki pravi: „Ako ne bote jedli Mesa Sinu človekovega in pili njegove Kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“

Kaj je mašniku zdaj storiti? K Jezusovi milosti priteče in prosi, naj bi ga usmiljeni Jezus nevednega obhajila obvaroval, saj je po svoji moči svojo vest izprašal; naj bi tudi moč zadobil zoper vse dušne sovražnike in prijel zastavo večnega življenja. Moli se torej: „Gospod Jezus Kristus! vžitje tvojega Telesa, katero se jes nevedni človek prelerznem prijeti, mi ne bodi v sodbo in pogubljenje, ampak naj mi bo po tvoji dobroti bramba in zdravje duše in telesa. Kteri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.“

Po tej molitvi pokleknejo mašnik s strahom pred sv. hostijo in kakor silno lačen človek po telesni jedi, tako tudi mašnik zdaj Jezusa poželjijo; zatoorej molijo presveto hostijo v roke jemaje: „Kruh nebeški bom prejel in klical v Gospodovo ime.“ Mana, katero so Izraelci v Egiptu jedli, je bila le podoba sv. obhajila; pa sv. obhajilo je nebeška mana, je nebeški kruh. Iz nebes pride in spet v nebesa pelje. Mašnika zdaj strašijo besede sv. aposteljna Pavla, ki pravi: „Kdor Gospodovo Telo po nevednem jé, in njegovo Kri po nevednem pije, si jé in pije večno pogubljenje.“ Spomni se mašnik tudi nesrečnega Judeža, torej vidimo zdaj mašnika se pred Jezusom

ponizati in trikrat na persi terkati, in govoriti one besede, ktere je nekdaj neverni stotnik poln žive vere in terdnega zaupanja Jezusu rekel: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo in zdrav bo moj hlapec!“ Ker so bile te od stotnika ponižno rečene besede Kristusu tolikanj všeč, zapovedala je katolijska cerkev, da jih vselej pred sv. obhajilom moramo s ponižnim srcem reči. Mašnik torej molijo: „Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le z besedo, in bo ozdravljena moja duša.“ S tem hočejo reči: Čutim, o Gospod Jezus! in spoznam, da te nisem vreden sprejeti pod streho svojega života; zakaj če te nebesa in pa nebes nebesa ne obsežejo, kako te hoče iz praha in persti storjeno pobištvo mojega telesa vredno pod streho vzeti! Jes bi moral še le s Petrom reči: „Gospod! pojdi od mene, jes sem grešen človek!“ Torej se le na tvoje usmiljenje zanašam, ti boš mojo dušo grehov očistil; saj si tudi s svojo vsegamogočno besedo nebo in zemljo vstvaril! Zdaj storijo mašnik s presveto hostijo križ čez se ter rečejo: „Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani mojo dušo v večno življenje! Amen.“ Jezusovo rešnje Telo nam je zastava večnega življenja. Ta nebeška jed stori, da začnemo zdihovati in hrepeneti potem, kar je v nebesih; da željno pričakujemo tistega časa, ko bomo z Jezusom v nebesih popolnoma in večno sklenjeni. O presrečni tisti čas, pridi skoraj! presrečna večnost v naši nebeški domovini!

Zdaj se mašnik obhajajo in z rokami pred seboj sklenjenimi in s pripognjeno glavo molče premišlujejo Kristusovo neskončno ljubezen, da se je ponižal priti pod streho revnega grešnika.

Zdaj spet mašnik kelih odkrijejo, pokleknejo pred sveto rešnjo Kervju, z zlato skledico drobtince presvete hostije poberejo in jih s prstom med sveto rešnjo Kri posteržejo, in z hvaležnim srcem molijo rekoč: „Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal? Zveličanja kelih bom vzel, in klical v Gospodovo ime. Klical bom v njega, oznanoval njegovo hvalo, in bom v zavetju pred svojimi sovražniki.“ Mi smo grešniki in smo zaslužili kazen; pa usmiljeni Bog nam odpušča naše grehe in nas redi z nebeškim kruhom; kolika je torej tudi naša dolžnost, ga posebno pri sv. obhajilu hvaliti, kakor je storila Marija, ki je polna božje ljubezni z hvaležnim srcem zaupila: „Moja duša poveličuje Gospoda, in moj Duh se veseli v Bogu svojem Zveličarju!“ Po tem vzamejo mašnik kelih v roke, storé ž njim križ čez se, v znamenje, da je v njem Jezusova za nas prelita kri, in pravijo: „Kri Gospoda našega Jezusa Kristusa naj ohrani mojo dušo v večno življenje. Amen.“

Po mašnikovem obhajilu, pride precej obhajilo družih vernikov na versto. Njega dni niso nikoli nobenega drugikat obhajali, kakor med sv. mašo precej po mašnikovem obhajilu. In to želi še zmiraj sv. cerkev. Tudi mašne molitve po sv. obhajilu ne zadenejo samo mašnika, ampak tudi druge kristjane, kakor bomo kmalo slišali.

V starih časih je po mašnikovem obhajilu dijakon zaklical: „Sancta sanctis!“ „Svete reči so za svete ljudi.“ Po tem so pristopili verni in so bili obhajani. Do 12. stoletja so bili verni tudi s presveto rešnjo Kervjo obhajani. Pod samo podobo kruha so Jezusa prejeli le tisti, ki so bili zunaj maše obhajani, kakor tudi bolniki; zdaj pa prejmejo verni Kristusa le v podobi kruha, ker je tudi pod eno samo podobo, kakor Tridentinski zbor pravi, Kristus cel pričujoč, z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom po božji in človeški natori.

Za ničesar naša skerbna mati sv. kat. cerkev toliko ne skerbi, kakor da bi njeni otroci večkrat v letu k božji mizi pristopili in se z mašnikom obhajali. Pristopite torej tudi vi radi večkrat k tej sv. večerji; saj za truplo skerbite, kaj duši bi pa te angeljske jedi ne privoščili? Pri vsaki sv. maši se pa vsaj po duhovno obhajajte, ako želite, da vam bo sv. maša v velik dobiček za dušo. Premislite, da Jezus Kristus je v podobi kruha in vina resnično pričujoč, in da od njega dobimo vso moč, kakor mladika od terte. Imejte resnične in goreče želje do Jezusovega Telesa in prosite ga, da bi vas vsaj s svojim duhom, s svojo ljubeznijo in milostjo obiskal, ker ga niste vredni v djanju pod podobo kruha prejeti! Zdihujte tudi vi s kraljem Davidom: „Kakor hrepeni jelen po merzli vodi, tako hrepeni tudi moja duša po tebi, o Bog!“

Ko so mašnik zavžili sv. rešnjo Kri, vlije služabnik nekoliko vina v kelih, da se poplakne. Med tem mašnik molijo: „Kar smo z ustmi prejeli, Gospod! naj s čistim srcem zavžijemo, in ta časni dar nam bodi večno zdravilo.“ Po tej molitvi mašnik vino popijejo; in zdaj primejo kelih z obema rokama tako, da tisti štirje persti, s katerimi so sveto hostijo prejeli, na verh keliha pridejo, zato da njim služabnik med nje vina in vode v kelih vlije, da si perste splaknejo, in med tem molijo: „Tvoje Telo, Gospod! ki sem ga zavžil, in Kri tvoja, katero sem pil, naj se sklene z mojim srcem, in daj, da ne bo madeža pregrehe v meni, ki so me čiste in svete skrivnosti pokrepčale. Kteri živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.“ Po tej molitvi izpijejo mašnik iz kelha vino in vodo, obrišejo kelih z rutico in ga pokrijejo.

Te molitve nas opominjajo, da je velik razloček med obhajilom, pri katerem Kristusa s čistim srcem zavžijemo, in med obhajilom, pri katerem Kristusovo Telo le z ustmi prejmemo. Kdor le z ustmi Kristusa prejme, tedaj po nevredno, si nakopljuje na svojo glavo večno pogubljenje, večno nesrečo. Oh te nesreče, te strašne pregrehe, nas ti, usmiljeni Jezus! vselej obvari; daj nam gnado, da te bomo vselej vredno prejeli, da bomo smeli tudi mi s sv. Pavlom reči: „Živimo, pa ne mi, ampak Kristus živi v nas!“ Amen.

Za nedeljo Kvinkvagesima.

(Razlaga sv. maše. Konec.)

„Glejte! gremo gor v Jeruzalem.“
Luk. 18, 31.

V v o d.

Sveti postni čas, ta čas pokore, nam že na duri terka. Naša skerbna mati, sv. katoliške cerkve spet glasno kliče in opominja vse verne otroke, naj se varujejo ajdovskega in grešnega veselja, ki posebno v teh dnevih gospoduje. Ona vabi in kliče k pokori in k premišljevanju britkega terpljenja Jezusa Kristusa, ki je po besedah današnega sv. evangelja svoje učence k sebi vzel in jim rekel: „Glejte! gremo gor v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sina človeškega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in bičan in zapljuvan; in po tem, ko ga bodo bičali, bodo ga umorili; in tretji dan bo od mrtvih vstal.“

Učenci so radi šli s svojim mojstrom; pa šli so gor v Jeruzalem pobitega in žalostnega serca, in premišljevali so, kaj se bo z Jezusom godilo. Kakor učenci grejo še marsikteri kristjani gor v Jeruzalem, grejo tu sem pred tabernakelj, obiskat svojega naj zvestejšega prijatla, ki jim obilne gnade deli.

Pa, Bogu bodi potoženo! veliko kristjanov pa leta te dni za pogrešnim veseljem, in zapravi tam svoje premoženje, poštenje, zdravje in mertvaške jame se polnijo. Ljubeznivi! vabijo vas morebiti te dni posvetneži sem in tje k večernim veselicam, k pijači ali raju; vas moram torej tudi jes v začetku štiridesetdanskega posta k drugim veselicam, ali bolje rečejo, k žalostnicam povabiti, po katerih pa vas ne bo nikdar glava bolela, in ktere vam bodo ob vaši smertni uri težke kamne z vašega serca valile; povabim vas k obiskovanju sv. križevega pota, ki se bo ta sveti postni čas v cerkvi obhajal.

Tudi križev pot nas živo opominja kervave daritve, katero je Jezus Kristus na križu opravil. Ta Jezusova daritev se pa nekeravo še vedno ponavlja pri sv. maši.

Sveto mašo sem vam do zdaj se ve da le kratko in bolj poverhno razložil; danes pa sklenem ta poduk. Odprite tudi danes svoje serca božji besedi, in prosite usmiljenega Jezusa, naj bi tudi danes mene in vas blagoslovil. Govorim od konca sv. maše. Pripravite se!

Razlaga.

Po sv. obhajilu.

Ko mašnik kelih pogernejo, grejo na levo stran altarja in začnejo iz mašnih bukev moliti nektere svetopisemske besede, ktere v sebi imajo zahvalo za dobrote, ki so jih mašnik in kristjani pri daritvi sv. maše in pri sv. obhajilu prejeli.

Po tej molitvi grejo mašnik spet na sredo altarja, ga poljubijo, se obernejo in pozdravijo kristjane z navadnim lepim pozdravom, rekoč: „Gospod z vami!“ In služabniki v imenu kristjanov odgovorijo: „In s tvojim duhom!“ S tem pozdravom si mašnik in verniki eden drugemu voščijo, da naj bi Kristus, ktereга so pri sv. obhajilu prejeli, v njih serciah ostal.

Po tem pozdravljenju grejo mašnik spet na levo stran altarja k mašnim bukvam, opomnijo kristjane še enkrat k molitvi rekoč: „Molimo!“ in začnejo p o o b h a j i l n e molitve moliti, ktere hvalo za prijete dobrote pri sv. maši zapopadajo.

Mašnik in verni, ki so pri sv. maši Boga čistili, se zdaj ločijo. Verni grejo spet v svoje hiše, na svoje dela. Mašnik takorekoč od njih slovo vzamejo, in jih še enkrat pozdravijo: „Gospod z vami!“ Gospod Jezus, hočejo reči, bodi tudi zdaj po dokončani daritvi z vami pri vseh vaših delih in opraviilih, po vseh vaših potih, in na vseh krajih bodi On vaš vodnik in zvesti tovarš!

Zdaj napovejo mašnik konec sv. maše rekoč: „Pojdite, minula je maša.“ Le pojdite v miru! Pojdite! saj daritev je k Bogu poslana! Pojdite! Bog je potolažen in se usmiljeno iz visokih nebes na vas ozira. Pri postnih mašah, kader vidite mašnika v modri barvi, se pa mesto teh besed reče! „Zahvalimo Gospoda!“ v spomin nekdanje šege, ker v prvih časih niso hodili ljudje ob postnih dneh precej po maši iz cerkve, temuč so še v cerkvi ostajali in Bogu hvalo prepevali. In pri černih mašah se reče: „Naj počivajo v miru!“ s temi besedami voščimo namreč dušam v vicah večni mir in pokoj.

Kmalo zapustijo verni hišo božjo. Grejo spet med svet, ker jih čaka veliko nevarnost in skušnjav, in večkrat jih tudi težka butara terpljenja žuli. Začo hoče tudi sv. mati katoljska cerkev pri sv. maši svoje verne otroke blagosloviti, da v božjem blagoslovu tudi dan začnejo. Pa preden mašnik ljudstvo blagoslovijo, obernejo se popred še k altarju, sklenjene roke nanj položé in molijo: „Naj ti dopade, sv. Trojica! opravilo moje službe, in daj, da bo daritev, ki sem jo nevredni človek pred očmi tvojega veličastva daroval, tebi prijetna, za me pa, in za vse, ki sem jo za nje opravil, iz milosti tvoje spravna. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.“ Po tej molitvi vidimo mašnika svoje oči in roke proti nebesom povzdigniti, od kodar nam ves blagoslov doteka in verne blagosloviti rekoč:

„Blagoslovi vas vsegamogočni Bog: Oče, Sin in sv. Duh!“ Služabniki pa odgovorijo: „Amen“, t. j. naj se zgodi, kakor vam voščim. Lepše se pač ne more skleniti sv. maša, kakor z božjim blagoslovom. Zatorej, ljubeznjivi! vselej pokleknite in prekrizajte se pri tem blagoslovu! Mašnikom rečejo škof, kader jih posvečujejo: „Vse, kar koli bote blagoslovljali, bo blagoslovljeno tudi od Boga.“ Jezus sam vas torej blagoslavlja po mašnikovih rokah. Božji blagoslov nam je neogiblivo potreben povsod pri vseh naših opravilih, saj že star pregovor pravi: „Na božjem blagoslovu je vse ležeče.“

Zdaj grejo mašnik spet na desno stran altarja in berejo veči del evangelje sv. Janeza, ki govori od Jezusovega včlovečenja in od velikih dobrot, katere smo po Jezusovem včlovečenju prejeli. Po dokončanem sv. evangelju odgovorijo služabniki v imenu kristjanov: „Bogu hvala!“ in maša je končana. „Bogu hvala!“ je sicer kratka, pa vendar Bogu tolikanj dopadljiva molitev, da ne moremo naj svetejšega dela končati, kakor s temi besedami. Kristjani! kaj hočemo družega storiti, kader sv. mašo končamo, kakor da z hvaležnim srcem kličemo: Deo gratias, Bogu bodi hvala, da smo toliko srečni bili, biti pri naj svetejšem opravilu, bodi večni Bog zahvaljen in češčen za to veliko dobroto!

Sklep.

In tako ljubeznjivi! končamo danes nauk od sv. maše. Pa kakor rad se spominja mladeneč, ki mora na ptuje kraje popotovati, na svoj dom, kjer je njegova zibelka tekla; in vse mu je v duhu tako na tanjko pred očmi, kakor bi doma bil; ravno tako radi mislimo tudi mi na sv. mašo, in imejmo pred očmi lepe nauke, katere smo od sv. maše slišali. Ali Kristus sam pravi: „Iz njih sadu jih bote spoznali.“; te besede obmernem tudi jes na vse svoje poslušavce in pričakujem od njih naj boljši sad. O naj bi tudi mi vsi vselej radi k tej naj svetejši daritvi pritekali, naj bi tudi mi vsi obilne gnade iz tega studenca zajemali in tako živeli, da bi enkrat veselo svoje oči zatisnili in šli v hišo našega nebeškega Očeta.

Vse, kar sem govoril, naj bo k večji časti Jezusa Kristusa, ki se vedno na naših altarjih daruje; naj bo tudi v zveličanje naših duš, in zato tudi s hvaležnim srcem rečem: Hvala Bogu! Amen.

Pridiga za praznik sladkega imena Jezusa Kristusa.

(Kaj pomenja pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus? gov. A. M.)

„Ko je bil otrok obrezan, bilo mu je dano ime Jezus.“ Luk. 2, 21.

Vvod.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Kaj pomenja to lepo pozdravljenje, ki se med prostimi kristjani pogosto, med izobraženimi pa poredko sliši?

Nek učen gospod je prišel nekaj po svojih opraviilih med gorjane, kjer so še bogaboječi ljudje ponosni bili na to, da so kristjani; kristjani namreč ne samo po imenu, ampak tudi v djanju, nepokvarjeni, neoblizani, od zoperkatoliške kulture ali omike. Nek kmet sreča tega gospoda in ga po svoji navadi pozdravi rekoč: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Gospodu je to pozdravljenje dopadlo, pa vedel ni, kaj na to odgovoriti, ker ni bil katoliške vere. Dasi-ravno pa ni bil naše vere, bil je vendar poštenih misli in je priznal, da tako pozdravljenje je lepo, da moramo Jezusa hvaliti. Zato bi bil pa tudi rad zvedel, kako se na to keršansko pozdravljenje odgovarja. Ko je zvedel, da se mora odgovoriti: „Amen, na vekomaj“, se je sam sebi čudil, kako da mu ni ta odgovor že sam od sebe na pamet prišel.

Jaz, predragi! nadjam se, da ga ni med vami, ki bi ne vedel, kako odgovoriti, ako ga kdo pozdravi z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Vse drugače bo pa, če vas poprašam: Kaj pomenjajo te lepe besede: hvaljen bodi Jezus Kristus. Marsikteri bi že vedel, na to vprašanje kaj odgovoriti; pa to ni zadosti, da le nekteri znajo, vsi morajo to znati. Zato naj vam hočem jaz danes v god presladkega imena Jezusa razložiti, kaj da to lepo in hvalevredno pozdravljenje pomenja? Začnem v imenu Jezusovem.

Razlaga.

Kaj pomenja to lepo pozdravljenje? 1) Pravi kristjan spozna svojo sveto vero, 2) se zahvaljuje Bogu Očetu in 3) časti Jezusa svojega Odrešenika.

1) Kdor iz serca izgovarja ta pozdrav: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ očitno spoznava, da Jezus je njegov Odrešenik in Bog. Pa glejte predragi! veliko je bilo in jih je tacihi, ki Jezusa niso hoteli in nočejo za svojega Boga spoznati. V četrtem stoletju je

bil nek znamenit Arij, ki je tajil Jezusovo božjo natoro; je rekel, da Jezus je le človek bil, kakor smo mi. Za njim je potegnili veliko kristjanov, ki so ravno take zmote po svetu trosili, pa Bog je poslal Ariju žalostno smert in ž njim se je zgubilo njegovo krivoverstvo, kakor senca. Nezmotljiva sv. kat. cerkev je to krivo vero zavergla in obsodila.

Pa hujši, kakor Arijadi se dandanešnji kristjani zoper Jezusa vzdigujejo. Nekteri izmed njih naravnost terdijo, da Jezusa nikdar na svetu ni bilo; drugi pravijo, da Jezus nič družega ni, kakor kak pozemeljski modrijan. Tudi jih je še na milijone in milijone ljudi na svetu kakor so: Amerikanci, Afrikanci in Avstraljci, ki tega presladkega imena še slišali niso in ga tudi tako radi slišati nočejo. Oh to so prave, omilovanja vredne sirote! Glej, med vsemi takimi ljudmi tega lepega pozdravljenja, hvaljen bodi Jezus Kristus, ne najdeš. Tudi med takimi, ki se imenujejo izobražene, katerim je Renán prerok in Jezus goljuf, tudi med takimi tega pozdravljenja ne najdeš. Le med pravimi kristjani, ki imajo Jezusa za pravega Boga, najdeš te lepe besede, s katerimi spoznajo Jezusa za svojega pravega Boga. Pravi kristjan namreč dobro ve, kaj je Jezus sam od sebe pravil, kako se je pri vsaki priložnosti imenoval, Sina božjega in človeka skupaj; pravi kristjan veruje, kako je naš gospod Jezus Kristus s čudeži svojo božjo natoro poterdil. — Pravi kristjan toraj s tem svetim pozdravljenjem hvaležno spozna svojo sv. vero.

2) S tem pozdravljenjem pa verni kristjan tudi zahvaljuje nebeškega Očeta. Hvaležen kristjan se rad spominja prejete dobrote; pa je ne premišljuje le sam pri sebi s hvaležnim srcem, ampak tudi sam v pričo družih od nje govori. Hoče občutke svoje hvaležnosti tudi v srcih družih obuditi. Vse to se pa zgodi, kader verni kristjan pobožno izgovorja pozdravljenje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Mili Bog nam ni mogel več dobrote skazati, kakor, da nam je ljubega Sina na svet poslal. S tem, da nam je njega poslal, nam je poslal vse, kar nam je v naši revščini potreba bilo. Je poslal Jezusa, ki je naš Odrešenik, nas je odrešil od greha in večnega pogubljenja. Nam je poslal kralja miru, ker nas je sprijaznil z Očetom in nam je pridobil pravico, da bomo zamogli ž njim v nebesih kraljevati. Jezus je naš zapovednik, nam je pokazal pot v nebesa; naš učenik ter nam je pokazal, kako naj po tej poti hodimo, da ne zajdemo, da naravnost v nebesa pridemo. Z eno besedo, vse dobro prejmljemo le po Jezusu in ni ga pod solncem imena, v katerem bi se zamogel človek zveličati, kakor v imenu Jezusa. Na vse to se spominja pravi kristjan, kader pobožno izgovarja pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! S temi besedami se pa tudi Bogu Očetu zahvaljuje, ki nam je poslal edinorojenega Sina na svet, da nas je odrešil večnega pogubljenja.

3) S temi besedami pa katoliški kristjan tudi Jezusa hvali in časti, kar že besede same na sebi pomenjajo. Sv. pismo nam pove,

da tudi svetniki v nebesih Boga hvalijo in častijo. Zdaj kličejo: „Svet, svet, svet Gospod Bog vojskinih trum“; zdaj ga hvalijo rekoč: „Čast Bogu našemu in Jagnjetu, ki sedi na sedežu“; zdaj ga spet hvalijo rekoč: „Amen, hvala in slava in modrost in zahvala, čast in krepost in moč Bogu našemu od vekomaj do vekomaj.“ Če pa že svetniki v nebesih Bogu Očetu in Bogu Sinu toliko čast in hvalo prepevajo, spodobi se, da ga hvalimo in častimo tudi mi, ki se štejemo v družbo svetnikov. Jezusa pa hvalimo z vsakim dobrim delom, z vsako pobožno molitvijo in posebno s keršanskim pozdravljenjem: Hvaljen bodi Jezus Kristus! kolikorkrat ga pobožno izgovarjamo.

Pobožni kralj David je skliceval vse stvari na svetu, naj pridejo Bogu pravo čast in hvalo skazovat. Klical je: „Solnce, luna in zvezde, hvalite Boga; ptice pod nebom in ribe v vodah hvalite Gospoda; živina na polju živina v gozdu, hvali Gospoda“; skliceval je ljudi in angelje, naj bi hvalili Gospoda. Ako bi mi z Davidovo gorečnostjo Boga ljubili, gotovo bi tudi z njegovo gorečnostjo želeli, naj vse žive in nežive stvari Jezusa hvalijo. Prave vere in ljubezni nam manjka. Ali pa ni Jezus vse ljubezni vreden? Stopimo v duhu pred betlehemske jaslice in poprašujmo se: Zakaj je vsemogočni Jezus, neskončni Bog, tako reven in majhen postal? Ali ne morebiti za nas? Stopimo potem na Oljsko in na Kalvarsko goro in prašajmo se: Zakaj je Sin božji svojo kri prelival in strašno umerl? Ali ne morebiti za nas? Pač, za nas! — Glejte! če vse to natanko premišljujemo in si dobro k sercu vzamemo, gotovo topiti se mora naše kamnito serce, kakor se sneg topi na gorkem solncu pomladanskem. Iz dna serca moramo pač izdihovati: O brezkončna ljubezen! zakaj te nisem vselej ljubil! zakaj sem te tako malo ljubil!

Sklep.

S keršanskim pozdravljenjem: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ spoznavljamo tedaj svojo sv. vero, zahvaljujemo Boga Očeta in častimo Jezusa. Pomanjkanje vere in ljubezni pa storé, da se to lepo pozdravljenje med kristjani vedno bolj zgublja. V Ameriki, v Avstraliji, v Aziji, v Afriki med Judi, med Turki z eno besedo med neverniki, pa tudi med napolučeniimi kristjani, ki se za izobražene štejejo, tega pozdravljenja ne najdeš. Med neverniki ga boš zastonj iskal, ker Jezusa ne poznajo; med izobraženimi ga ne najdeš, ker se Jezusa sramujejo in so vero zgubili. Ti si štejejo nejevero v čast; pa pomilovanja so vredni, ker nebes videli ne bodo. Nobeden v sv. nebesa priti ne more razun po Jezusu Kristusu. Kdor na tem svetu Jezusa ne spozna, njega tudi Jezus pred svojim Očetom nebeskim spoznal ne bo. Kdor nima cerkve za mater, Boga za Očeta imeti ne more.

Na čast božjo in v zveličanje dragih duš tedaj prizadevajmo si, da se bo med nami bolj pogosto slišalo keršansko pozdravljenje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Amen.

Govor pri blagoslovljenju novega zvana.

(Zvonovi pojó čast Boga in mir ljudem; gov. J. Š—c.)

„Čast Bogu na višavah in mir na zemlji ljudem svete volje.“ Luk 2, 14.

Vvod.

Celih 4000 let so pravični stare zaveze zdihovali in nebeškega. Očeta prosili, naj bi jim skorej poslal Odréšenika sveta. Ko je preteklo že toliko let, odprejo se sv. nebesa in Kristus, božji Sin, zapusti svoj večni tron in pride ko majhno dete na svet. Angeljci so človeškega odrešenja toliko veseli, da v lepih pesmih Boga častijo in mir ljudem želijo, rekoč: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje.“

Tudi vi, ljubi farmani! ste že delj časa novi zvon težko pričakovali in večkrat eden drugzega barali, kedaj da bo prišel. In glejte! spolnile so se vam sedaj vaše želje. V sredi med vami je sedaj vaš novi zvon, blagoslovljen od našega prečastitega prošta, pomaziljen s sv. oljem in sv. križmo. Bratca dva v turnu ga že težko čakata, da jima tudi on pomaga, oznanovati vam veselje, dostikrat pa tudi bitko žalost. „Čast bodi torej Bogu na višavah, vam vsem pa mir in obilni blagoslov božji!“

Kaderkoli vam pa mili glas zvonov na nšesa bije in v serce sega, spominjajte se, da so zvonovi glas vpijočega v puščavi, ki pojejo čast Bogu, oznanujejo pa tudi mir živim in mertvim. To vam bom v kratkem nekoliko razložil.

Razlaga.

1. Visoko čez hiše in cerkev moli cerkveni zvonik proti nebesom, in nam kakor božji perst pot kaže v nebeške višave. Iz zvonika se pa večkrat med dnevom oglašá zvon, in kakor božji angelj k molitvi kliče.

Ko na juternem nebu zgodnja danica priplava in se že svitati začne; ko opoldne solnce najviše stoji in na večer že za goro gre,

oglašča se v zvoniku zvon, ki nas k molitvi vabi. On poje čast in hvalo usmiljenemu Očetu, ki je svojega edinorojenega Sina dal, da se nihče, ki v njega veruje, ne pogubi, ampak ima večno življenje; časti pa tudi nebeško kraljico, ki nam je porodila Jezusa našega odrešenika. Ko se v cerkvi naj svetejša daritev sv. maše opravlja, spet ti premili glas zvonov to veliko skrivnost naznanja. In pride častitljiv Gospodov dan, sv. nedelja, spet te predragi moj! ta prijazni glas zvonov k počitku vabi in v hišo božjo kliče. Se nevarni oblaki po nebu podijo, te posvečeni zvon s svojim glasom nagovarja, da kličeš v pomoč vsegamogočnega Boga, ki bliske in oblake vodi. Nastane strašen ogenj, ali se neusmiljeni sovražnik vasi bliža, spet žalostni glas zvonov sosede in prijatle na pomoč kliče.

Vas torej, predragi kristjani! vaši zvonovi k molitvi kličejo. O ne zamudite nikdar te svete dolžnosti, ampak dajajte spodobno čast vsegamogočnemu Bogu, ktereга častijo in hvalijo vse stvari v nebesih in na zemlji. Saj je tudi Kristus naš Gospod in Odrešenik cele noči premolil. Po njegovih stopinjah so hodili tudi sv. aposteljni, so hodili svetniki in svetnice božje, ter prav pridno in pobožno molili. Sv. Izidor je bil vbog kmetič, kakor vi, je pridno delal, pa še pridnejše je molil. In gospod Bog je požegnal ali blagoslovil njegovo delo, njegov trud, tako da je zmiraj boljše stal, kakor njegovi sosedi. Sv. Notburga je bila dekla, je prav pridno molila in se nikdar ni izgovarjala, da nima časa moliti. Božja pomoč je bila ž njo, da je svoje delo zmiraj poprej opravila, kakor njene tovaršice, ktere so veliko žlobodrale, pa malo molile. Ja kristjan moj! hočeš srečen biti tukaj in v večnosti, moli in delaj, kakor te tudi uči neka znana pesem, rekoč: „Kdor hoče živeti — in srečo imeti: — Naj dela veselo, pa moli naj vmes.“ Kdor pridno in pobožno moli, s ponižnim in zgrevanim srcem moli, temu pomaga Bog v življenju, mu pomaga ob smertni uri. K molitvi torej, k pobožni molitvi vas bo klical vaš novi zvon. O da bi tega klicanja nikdar ne preslišali, temveč prav pridno molili, molili pa tudi za naše rajne brate in sestre, ki tamkej v večnosti na naše molitve čakajo. Ja, „čast Bogu na višavah!“ to bodi danes novega zvona prvi pozdrav, drugi pa „mir na zemlji ljudem!“

2. Kristjani moji! če bi bil jaz prav mogočen, in bi zamogel sedaj vse storiti, kar bi hotel, kaj mislite, kaj bi naj popred storil? Bi vam še večji zvon oskerbel, ali bi vam bogastva čez mero dal? Ne! Dasiravno bi tudi to silno rad storil, pa poprej bi vam še nekaj boljšega dal. Dal bi vam sveti mir, ker dobro vem, da mir, ljubi mir, je naj večja dobrota tukaj in tam v večnosti. Zato so pa tudi angelji božji na sveti večer ljudem mir želeli ko so peli: „Čast Begu na višavah in mir ljudem na zemlji.“ In kolikokrat je Kristus svojim učencem mir želim. — „Mir vam bodi! Mir vam zapustim i. t. d.“

Mir, ljubi mir vsem živim naj vedno oznanuje ta danes posvečeni zvon. Mir bodi med vami ljubi sosedi, mir med tergom in vasjo, mir med Slovenci in Nemci, mir med gorjanci in poljanci, mir takraj in unkraj Drave, mir v celi Koroški, mir po celem cesarstvu, božji mir po vsem svetu! Ta, danes posvečeni zvon, bodi tvoj drugi pozdrav. In tretji tvoj glas, tvoj tretji pozdrav naj velja našim rajnim bratom in setram. Mir in sladek počitek vsem mertvim!

Premili glas zvonov razveseljuje človeka v zdravih dneh, ga tolaži v bolezni, in mu poje slovo, kader ga nesejo iz domače hiše venkaj na tiho pokopališče. Preljubi brat, preljuba sestra moja! prišel bo čas, da se vležeš na posteljo, s ktere ne moreš več vstati. — Ljudje ti bodo to in to svetovali, — pa nič ne pomaga. — Noči so dolge za tebe, — polne bolečin. Komaj dneva pričakuješ. Praviš svojim: Janez — Mica — poslušaj, ali že juternico zvoni? Kako pa, da danes tako dolgo ne zvoni? Morda si je mežnar zapal? — Na slednje zazvoni. — Mili glas zvonov je tolažljiv za te. — Zdi se ti, kakor angeljski glas. — Hvala Bogu, da je dan, — zdaj bo krajši čas in meni bolje. — Pa noče ti bolje biti. — Smert se ti bliža — Svet te ne veseli več. — Vse je minulo. — Vest te peče. — Svojih več ne spoznaš. — Luč tvojih oči vgasuje. — Žila prenehuje biti. — Sapa zastaja. — Merzel pot te obliva. — Sodnik te kliče. — Še en globok zdihljaj — in po tebi je. — Tu se oglasijo zvonovi, in ti pojejo posledajo pesem. — Pojejo tako milo in žalostno, da ljutje eden drugemu poprašujejo: Kdo pa je umerl? Eni pravijo: Bog je dobro storil, da ga je rešil. Prestal — prestala je. — Zvon pa kliče: S smertjo še ni prestal — prestala — zdaj še le pride sodba, — pravična — ojstra sodba. — Morda sliši prijazne besede: Pridi zvisti hlapec — dekla; — ali pa: Poberi se spred mene v večni ogenj! So te domači radi imeli, postane žalost po vsi hiši, — in to žalost oznanujejo vbrani zvonovi daleč po hribih in dolinah okoli. — Vsem pa sega ta žalostni glas do serca, in zdi se nam, kakor bi nam vsak vdarec glasno klical: „Memento mori!“ Misli o kristjan na smert, — misli na sodbo! —

Pride pogrebni dan. — Prijazni sosedi te zadenejo na rame, in te nesejo na pokopališče. Kar je še pravih kristjanov molijo, za tvojo dušo na tem potu, iz visocega zvonika pa te prijetli tvoji, ktere si tako rad poslušal, — te vbrani zvonovi na tem tvojem potu pozdravljajo. Sedaj rožlja nekaj na pokopališču. — Težka zemlja pada na tebe, — pogrebci so delo končali — duhovnik in pogrebci ti še večni mir in pokoj želijo, popustijo lopate, krampe in motike, — odidejo — ti pa ostaneš sam — čisto sam v hladni zemlji. — Červ je gospodar tvojega trupla, tvoja duša pa je že obsojena. Prijatelj — prijateljica! to je bil poslednji pozdrav preljubih zvonov. Mir ti sedaj pojejo, mir vsem mertvim. Mir, večni mir

vsem rajnim bratom in sestram! to, danes posvečeni zvon! bodi tvoj tretji glas — tvoj mili pozdrav!

Sklep.

Sedaj pa, ljubi moji! končam svoj govor s priserčno željo, naj bi še dolge leta vaši trije zvonovi Bogu čast in hvalo prepevali, naj bi zahvalo peli goteju in gotici, pa tudi vsem, ki so k temu zvonu kaj pripomogli. Naj še dolge leta po tem, ko bo nas že prah in pepel, oznanujejo mir živim, da je tudi med vami in ki bodo za vami mir, edinstvo in zastopnost tako lepo združena, kakor bo tudi novi zvon s svojima dvema bratoma združen pel. Mir pa tudi vsem rajnim, miren počitek njih truplom v zemlji, njih dušam pa delež v nebeškem kraljestvu! „Čast torej Bogu na višavah, in mir na zemlji ljudem!“ Amen.

Pridiga za III. nedeljo po ssv. treh kraljeh.

(Nalezljivost dušnih gob greha; gov. S. G.)

„Gobavec je prišel k Jezusu, in molil, govoreč: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti.“ Mat. 8, 2.

Vvod.

1. Dve čudežni dogodbi nam pripoveduje današnje sv. evangelije: Nek gobov človek se Jezusu približa in ga milo prosi, naj ga ozdravi, ker vsi drugi zdravniki mu ne morejo pomagati. Sam Jezus, ako hoče, ga zamore očistiti. In resnično: Jezus samo reče: Hočem, bodi čist in že je zginila strašna bolezen. Drugi čudež pa je storil Jezus, ko je ozdravil hlapca nekemu stotniku. Še blizo ni šel, temuč samo reče stotniku: Idi, in kakor si veroval, zgodi se ti. In hlapec je ozdravljen tisto uro.

2. Za današnje premišljevanje si zberemo samo gobovca, pre-mišljajmo njegovo hudo bolezen, in občudujmo njegovo čudežno ozdravitev. Gobe so namreč neka strašna bolezen jutrove dežele, ki človeka tiho napade, pa nikoli ne zapusti. Prikažejo se črni meh-určki, ki se vedno širijo po telesu. Ud za udom odgnjuje, dokler revežu do serca ne pride. Ta bolezen je nalezljiva, zato je bilo gobovcem prepovedano zahajati v človeško društvo; morali so po-sebej v samotni životariti, dokler jih žalostna smert pobrala ni.

Zato vidimo danes revnega gobovca, ki je prilezel skrivši pred nebeškega zdravnika Jezusa v terdnem zaupanju, da ga očistil bo, poklekne pred Jezusa, ga moli in prosi: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti! Usmiljeni Jezus pa ga zagleda, se usmili in je rekel: Hočem biti očiščen. In takoj so bile očiščene njegove gobe.

3. Menda si mislite: Hvala Bogu da te bolezní pri nas ni, ker je tako huda, nalezljiva, in nezvračljiva. Ja pač Bogu hvala, da je ni! Pa druga še hujša bolezen razsaja po svetu, napada mladino in starino, jo skvari in pogubi telo pa tudi dušo. In ta nalezljiva dušna bolezen je — greh — . Greh, ta strašna bolezen človeške duše, se širi po svetu; človeka zaleze in napade, da ga le sam Jezus še rešiti in očistiti zamore, ako še v pravi dobi k Jezusu pride, ga moli, in prosi govoreč: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti! Človek se nalezljive bolezní varuje in zогíblje, ako ve, da je nalezljiva, ako zna kje, kako in kaj bi si jo nalezil! Naj bi se tudi mi dušne bolezní zогíbalí, in varovali, želim vam danes o nalezljivosti dušnih gob — greha razlagati, in vam pokazati, odkod pride, da je toliko na duši gobovih med nami. Kdor hoče zdrav in čist ostati na duši, poslušaj me pazljivo!

Razlaga.

Kader razsajajo kužne bolezní med živaljo in ljudmi, prevetrjujejo se hiše, stanice pokajajo, obleka okuženecv zažiga, naj bi se nalezljiva bolezen ne širila, in drugih ne prijela. Kjerkoli človek nevarnost sluti, je pazljiv, in se takega kraja rad zогíblje, priložnosti varuje in se vsega poslužuje, kar mu zdravje pospešuje. Tako tudi v dušni bolezní — ki je greh — ako vemo, kje, pri kateri priložnosti ali na kak način bi nas greh okužil, se bomo tudi skerbno branili, zогíbalí priložnosti okuženja, da ostanemo čisti in lepi pred Bogom.

Različne so priložnosti ali vzroki okuženja, da je toliko dušnih gob med ljudmi, toliko greha po svetu in toliko razuzdanosti pod milim nebom.

1. Da je toliko gobovih med nami pride od neskerbnosti staršev. Mnogi starši mislijo, da je že vse zadosti, ako svojim otrokom pokažejo luč sveta. Za druge potrebnosti pa premalo skerbijo. Namesto da bi otroka že v mladosti učili, Boga spoznavati, misliti, bati, častiti, greha se varovati, pustijo svoje mladiče dolga leta brez keršanskega nauka, da rastejo brezbožni in divjaški. Jim ne oskrbijo zadostne obleke za cerkev ne za šolo; uboge stvarice se potikajo doma razgaljene, komaj človeku podobne. Leta se namnožijo, ž njimi pa tudi strasti in hudobije nakipijo, tako da dete že gladko kolne in klafa, češčene Marije še pa moliti ne ve. Starši sicer zapazijo napake pri in na svojih otrocih, pa so zanikerni, da

jih ne posvarijo, ne podučijo, ne kaznujejo. Ko pa že otroci odrastejo, starši ne pazijo več na nje. Ali so otroci doma ali na potu v šolo ali cerkev, starši morajo vedno skerbno gledati na nje; ako nje spred oči spustijo, kmalo se otroci okužijo in pohujšajo od drugih spridenih in gobovih otrok. Neskerbni starši pustijo svoje otroke same, da nihče ne gleda na nje; pustijo nje v slabo tovaršijo, na nevarne kraje in kerčme, kjer nedelje in praznike tratijo s pijančevanjem in plesom. Ne pomarajo, ako o polnoči ali še le drugo jutro domu prikimajo. Keršanski oča, ako ovčico ali govedo zvečer v ovčarnici zgrešiš, ali je ne greš takoj iskat, in nimaš miru ia ne greš spat, dokler živinčeta ne najdeš? In hišne gospodinje, ako vam ene kokoši na gredah manjka, ali je ne iščete skerbno, da bi vam je lisica ne vjela? Ako pa vašega sinka zvečer doma ni, in hodi Bog ve kje, in ako se vaša hčerkica še v pozni noči po veselicah suče v slabi tovaršiji, vas to malo skerbi, lahko spite, in nimate jezika, ne volje, da bi take otroke pokregali ali kaznovali. Vi brez skerbi spite, ko satan kokalj in dračje seje v serca vaših otrok. Vi ste brezskerbni, ko sovražnik kuži telo in dušo vaših hčer za večno pogubo. Vi se zaklepate v hišo pred roparji in razbojniki, da vam blaga in premoženja ne odnesejo; pa še vse strašnejši so roparji, ki vam okužijo vašo deco, spridijo in pogubijo vaš nebeški zaklad — vaše otroke — oni smejo slobodno v vašo hišo prihajati, in ropati poštenost in nedolžnost vaših otrok in družine. V kužnih boleznih žgete brinje ali borovičje, da bi nalezljivo bolezen: legar, kolero pregnali; ko vam pa hudobneži kužijo vašo hišo in rodbino, ste brez vse skerbi. Divja zverina brani svoje mladiče; lev in tiger ima toliko ljubezni in skerbi za svoje, da nje na življenje in smert brani. Jastrebi in orli branijo svoje gnezdo pri nevarnosti lastnega življenja: slabostna koklica zakrije svoje piščeta pod rahle perutnice, da jih kanjuh ne pokolje: neskerbni starši pa dremljejo in spijo, ko njihov sin in hčerkica se hudobnežem družita. Keršanski starši pazite torej na svoje otroke, bodite skerbni po dne in po noči, še po nedeljah in praznikih jih spred svojih oči ne puščajte, da jih nalezljiva bolezen dušnih gob — greha — ne spridi, ne pogubi. Ako so že pa okuženi vaši otroci, in vidite, da so v nevarnosti večnega pogubljenja, pa jim vi več pomagati ne morete, ker vas ne ubogajo, in zaničujejo: pa danes vi pred usmiljenega Jezusa pokleknite, ga molite in prosite govoreči: Gospod, ako hočeš, zamoreš jih očistiti!

2. Da je tolike gobovih med nami, pride od zvijače zapeljivcev, ki zakrivajo svojo gobovo bolezen, ki tajijo svoje napake, in se poštene in pobožne kažejo, v sercu pa so vsi hudobni in okuženi; zunaj so v ovčjem oblačilu, znotraj pa so stekli volkovi. Ako bi svojo hudobijo očitno naznanjali, mislim, bi redko koga vjeli, ker pa so zvitniki, vlovijo in ognusijo mnogo nezvedencov. Avguštin je imel skerbno mater sv. Moniko, ki ga je marljivo učila

Boga spoznavati, in pobožno živeti. Pa začel se je družiti s spridenim dečkom, ki so imeli slabe pogovore, grešne smehe, in so še svoje hudobije hvalili. Avguštín zahaja med nje, pa ne zavoljo hudobije, več zavoljo kratkočasnosti, in da ga zasmehovali niso. Pa kmalo je pošteni dečko Avguštín postal neubogljivec, nevernež, razuzdanec po zvijači zapeljivih tovaršev, ki vse poskušajo, in vse strune napnejo, da bi svoje še poštene tovarše spridili in okužili z grehi. Prilizujejo in sladkajo se, podkopavajo besedo in strah božji, oglušijo vest, dražijo v greh. Sv. Cita je bila služabnica pri neki imenitni rodovini na Italijanskem. Skerbno je delala, še rajši pa molila. Nedolžnost je bila njeno edino veselje. Na plesišču in v slabi tovaršiji je videli niso nikoli, v cerkvi in pri sv. obhajilu pa pogosto. V tisti hiši je služil tudi nek strežnik, ki je pobožno devico zapeljati hotel. Bil je jako prijazen in postrežljiv, prilizoval se jej je na vsak način. Cita nič slabega mislila ni, ker o vsakem človeku je najboljše sodila, zato je bila tudi do njega keršansko prijazna. Poznej začne jej razuzdano govoriti, ona pa ga ostro zaverne. Zdaj se kaže svetnik. Obnaša se pametno in sramožljivo, kader ga Cita gleda; govori sveto, kader ga Cita sliši; zahaja pogosto v cerkev k sv. maši in obhajilu, pa le tje in tedaj, ko ga Cita vidi. Ko si je zapeljivec mislil, da si je Cito pridobil, po svoji hinavščini, in jo nekega dne pri delu samo najde, vsede se blizo nje, kakor bi jo hotel kaj vprašati. Ko se mu pa devica odmika, zgrabi jo in misli poljubiti, pa zato dobi zapeljivec tako krepko klapoušnico, da omedli in se zgrudi. Tako zviti so zapeljivci. Joj duši, ki se jim vda; v kratkem je vsa gobova. Tudi sv. Cita bi bila okužena, ako bi se ne bila tako krepko branila nalezljive bolezni gobovega nečistnika. Namesto Kristusova nevesta v nebesih, bila bi služabnica satanova v peklú. Vzemi si nauk, keršanski mladeneč, ne zahajaj v tovaršijo razuzdanih gerdežev, ne v društvo okuženih žensk, da sam gobov ne postaneš! Posebno pa tudi ti keršanska deklica, bodi pazljiva, ne veruj prilizunom, beži pred njimi, da ti dušne obleke svete nedolžnosti ne oskrunijo! Vi pa okuženi gobovci in zapeljane duše, ki obžalujete strašno bolezen greha in se bojíte večno nesrečne smerti in pogubljenja: pritecite tudi vi pred Jezusa, molite in prosite ga: Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti. Ti pa ljubi Jezus, stegni svojo usmiljeno roko čez nas uboge grešnike, naj čista in zdrava postane naša duša!

3. Da je toliko gobovih med nami, pride od naše nemarnosti. Steklega psa se ogiblujemo, da nas ne okuži, grešnika, ki nam dušo napravi gobovo, se nič ali premalo bojimo. Premalo pazimo na svoje serčne želje; ko nas pa prevladajo, se rešiti več ne moremo. Premalo pazimo na grešne besede; ko se jih navadimo, nam postanejo lepe in dopadljive. Grešne tovaršije se premalo ogiblujemo; ko se jej pa privadimo, brez nje biti ne moremo. Zavaljivo nepazljivosti naše se nam zgodi, da se okužimo z dušnimi

gobami gerdih pregreh. Zato nas Jezus opominja: „Pazite se pred lažnjivimi preroki, ki prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so volkovi zgrabljivi.“ Paziti in bedeti je treba, da nas gobovci ne okužijo; posebno pa je še treba mnogo moliti za sv. čistost in nedolžnost serca, da ga skušnjave ne premagajo. Tako Jezus uči: „Molite, da ne padete v skušnjavo. Nepazljivost je okužila in pogubila neštivilno duš. Kdor pa pazi na se, ostane čist in nedolžen, dušne gobe se ga ne primejo. To nam kaže zgled sv. Neže, device, danešne godovnice. Bila je imenitnega stanu, še lepše rasti in krasnega lica. Mnogo prilizunov se jej bliža, mnogo zalezuhov odbije. In ko jo v pregrešno hišo privlečejo, ostala je vendar vsa nedolžna in čista, grešne gobe se je prijele niso, ker je bila pazljiva, in je molila, in prosila Boga za pomoč. Jezus, njeni ženin, pošlje jej svojega angelja, ki varuje, da se jej nihče bližati ne upa. Sred hudobnih in okužljivih zapeljivcev je ostala čista nevesta Jezusa Kristusa, ker je pazljiva bila, in molila za sv. nedolžnost in čistost.

Sklep.

Starši Nežini so žalovali in jokali za svojo ljubljeno hčerkico. Neko noč se jim prikaže med drugimi devicami v nebeški lepoti, in nagovori svoje starše: „Ne jokajte več, ljubi starši, saj uživam rajsko veselje. Radujte se z menoj, ker Jezus, moj ženin, mi je dal nebeško veselje in krono nebeške slave.“ Tudi mi bi se nekdanj radi pri Jezusu veselili. Vendar okuženi in nečisti ne smemo, in ne moremo k nebeški gostiji. Zato približajmo se tudi mi k ljubemu Jezusu, pokleknimo in ga ponižno prosimo: „Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti. Pa tudi močno sklenimo, vedno se varovati grešnih ljudi, ogibati se grešne priložnosti, da si gob greha ne nalezemo. Molimo radi za nedolžnost in čistost serca, naj bi naše duše ostale zveste neveste Jezusu Kristusu, in se nekdanj pri njem radovale vekomaj! Amen.

Družba sv. Mohora.

Pisateljem v spodbujajo in podporo je razpisal družbeni odbor tudi za prihodnje leto več daril. Do oktobra so odboru došli sledeči rokopisi, ki tekmečujejo za razpisana darila:

1. „*Učitelj Dobrašin*“ — podučna povest; hervatski spisal Iv. Trnški in izdalo društvo sv. Jeronima v Zagrebu.
2. Tri povesti: „*Goličanova rejenka*“, „*Debeloglavec*“ in „*Gorčni čuvaj*“.
3. „*Filip Jakob Kafol*“ — životopis.
4. „*Spomin na Oglej*“ in 5. „*Hoja na Vezuv*“ — potopisni čertici.

6. „Nekoliko besed o sadjoreji.“
7. „Pijača in človeško zdravje“ in
8. „Ali bomo kedaj sèžigali merliče?“

Rokopisi so gg. presojevalcem izročeni; darila se bodo po razsodbi izplačala Vodnikov dan 2. februarja.

Med tem, ko neutrudljivi poverjeniki k pristopu vabijo in nove in stare ude nabirajo, se družbine knjige za prihodnje leto poredno dotiskujejo. Od šestero bukev, ki so udom l. 1877 namenjene, ste v natisu že skorej doveršeni: a) „Občna zgodovina“ — četerti snopič v 30.000 iztisih. Na pol ednajstih polah obsega povestnico rimskega naroda od dobe državljanskih dob do propada rimske vesoljne države in do preseljevanja narodov. S tem zvezkom je tedaj končana zgodovina starega veka.

b) „Umni kmetovalec“ — obsega v tretjem snopiču na pol devetih polah nauk o lanoreji, o drugih predivnatih in kupčijskih rastlinah in uči umno vertnarstvo in gozdorejo. Sedaj se stavi in tiska zadnji snopič: „Kristusovo življenje,“ tako, da bode prihodnje leto priljubljena knjiga srečno doveršena.

S posebnim veseljem pa bodo vsi družbeniki sprejeli toliko zaželjeni drugi del molitvene knjige, ki jo spisuje prečast. gosp. Fr. Kosar, korar v Mariboru.

Priročno in spretno, kar je le njemu lastno, je preč. gosp. pisatelj tudi v drugi del molitvenika nabral iz sv. pisma, ali iz cerkvenih molitev in pesem ali iz pisem sv. Božjih služabnikov toliko in vsakoverstne hrane, da se tudi drugi del po vsej pravici imenuje: „Nebeška hrana — bogoljubnim dušam dana.“ Lepo se ujema s prvimi delom, ki ga je družba izdala pred dvemi leti; lahko pa služi tudi kot za-se obstoječa molitvena knjiga. Njen obseg je ob kratkem ta-le:

I. Poglavlje. **Pobožnosti za celi mesec:** Temeljiten nauk o premišljevanji in v 30 premišljevanjih praktični navod, kako se resnice lahko in hasnito premišlujejo.

II. Poglavlje. **Pobožnosti za celo leto.** Cerkevne molitve in pesmi za razne cerkvene čase in praznike in pri posebnih cerkvenih obredih. V ta oddelek so vpletene dnevniice Marije Dev.

III. Poglavlje. **Pobožnosti za razne priložnosti in potrebe:** n. pr. molitve pri sv. kerstu, pri sv. birni, pri poroki, pri vpeljevanji zak. matere; pri raznih procesijah itd.

IV. Poglavlje. **Pobožnosti za bolnike, za umirajoče in za ranjke:** Domača meša za bolnike — molitve pri previdenji — opravilo po rajnih.

Že iz tega načerta je razvidno, da tako osnovana knjiga daleč prekosi tudi najboljše molitvene bukve, kar jih Slovenci dosedaj imamo; te so do malega vse po enem kopitu sèstavljene. — Kosarjev molitvenik pa ima skoz in skoz kaj odličnega, kaj posebnega.

Družbeniki bodo zares imeli nebeško hrano za cerkev in dom, za dni zdravja in veselja in veselja, pa tudi za dni žalosti, terpljenja in za smertno uro. Pričakovati tedaj smemo, da bode ravno drugi del „Nebeške hrane“ privabil zopet prav obilno število

novih družbenikov. Resnica je, da se je l. 1875, ko je prišel prvi del na svitlo, oglasilo 2256 udov na novo. Naj se zgodi še v prihodnjem letu!

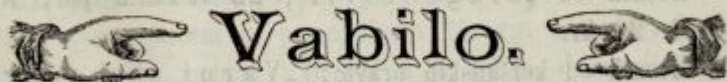
Po občni želji bode odbor skerbel, da se naročeno število molitvenih bukev ob enem v Celovcu dostojno in po najnižji ceni veže. Družbeniki, ki želé vezanih molitvenih knjig, naj letnini priložijo in gospodom poverjenikom izročé 40 kr.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. Krofič Miha, Kolar Janez in Šerbicelj Mat. so poterjeni za dekanijske svetovalce, prva za Velikovsko, drugi za Doberlovaško dekanijo.

Lavantinska škofija. Č. g. Trafenik Fr. je dobil faro Št. Ilj pri Velenji, je imenovan za kn. šk. duhovnega svetovalca in za dekana Skalske dek. Č. g. Paltauf Jak., župnik v pokoju, je imenovan za kn. šk. duh. svetovalca. Č. g. Balon Ant. je dobil faro Vransko, č. g. Lapuh Mart. faro pri sv. Jodoku. — Za provizorja prideta čč. gg. Sijanec Al. v zg. Polskavo, Dečko Al. ksv. Roku ob Sotli. — Za kaplana gre č. g. Mohorko Št. v Celnico. Umerli so čč. gg. Florijančič Jož., nekdanji dekan, Vraz Jož. ml., Vavpotič Mih., kapl. v Prihovi, in Veres Ant., bivši župn. v Sladki gori. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Prečast. g. Zupan Jož. je postal stolni prošt. Č. g. Zorn Jurij je dobil Kerško faro. Za kaplane gredó čč. gg.: Sušnik Jakob v Černomelj, Mohar Peter v Mengeš, Šarabon Mavr. v Predoslje.

„Slovenski Prijatelj“, ki je leta 1852 jel izhajati kot „Šolski Prijatelj“ in se je leta 1856 prerodil v „Slovenski Prijatelj“, bo skoraj dokončal svoj XXV. tečaj in nastopil XXVI.

Razum pridig za vse nedelje in praznike celega leta in razne slovesnosti je donášal kot prilogo „keršanske nauke“, ki so se ravno letos dokončali. Ti „kerš. nauki“ obsegajo 369 tiskanih pol in so bogata zakladnica, iz ktere zamore zajemati duhovnik za vse svoje potrebe na leci, v spo-

vednici, na bolni postelji in v šoli, pa tudi česar potrebuje za lastno svojo omiko in za pošten svoj kratek čas. Spisovalca teh „kerš. naukov“, rajni gosp. Škofič Jan., bivši župnik v Suhoru, in čast. gosp. Volčič Jan., sedanji župnik v Šent-Marjeti na Dolenskem, sta si s tim svojim delom postavila več en spominek. Slovenski duhovniki jima bodo hvalo peli na dolga, dolga leta. Tudi jaz, vrednik „Slov. Prijatelja“, jima očitno izrekam naj serčnejšo svojo hvalo in zahvalo.

Kako so se ti „kerš. nauki“ slovenskim duhovnikom prikupili, jasno priča to, da od zvezka „Vera“ nimam nobenega, od „upanje“ le 4, od „ljubezen“ le samo 1 iztis več že sedaj, ko se je delo komaj še le dokončalo. Po teh zvezkih se še vedno poprašuje.

Zvezek od „upanja“, katerih pa le imam 4 iztise, obsega 13 pol in velja 70 kr.; (vse prodano.)

Zvezek od „ljubezni“, katerih imam le 1 iztis, obsega 67 pol in dajem ga po 3 gld. 30 kr. (vse prodano.)

Zvezek od „cerkvenih zapoved“, 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanskih pravic: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si č. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izvrstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi še ni v roke prišla taka knjiga v

nobenem jeziku. „**Jedro**“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učenicov, zgodovine itd. vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, od papeževe nezmotljivosti itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočene kateketične pridige. Ako pristaviš nov „Vvod“ iz nedeljskega ali prazniškega evangelija, imaš prav primerno pridigo in lahko v teku cerkvenega leta razlagaš ves nauk sv. katoliške cerkve.

Na Štajerskem je tudi prav pametna in hvalevredna navada, da kak priden deček z fanti, kako pridno dekle z deklicami keršanski nauk ob nedeljah ponavlja in sicer ob mrazu v kaki prostorni izbi, po letu pa v senci na vertu ali travniku. Takim ponavljalcem in pomagalcem čč. gg. kateketov bi bilo „Jedro“ velika pomoč. In res si je veliko duhovnikov v ta namen to knjigo že kupilo. Slednjič ni je skorej slovenske knjige, ktera bi za šolske darila tako pripravna in spodobna bila kakor „Jedro.“

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

„Slovenski Prijatelj“ bode na svitlo hodil tudi prihodnje leto in nastopil svoje 26letno potovanje.

Donašal bode:

1. Pridige za vse nedelje in praznike celega leta, in tudi za druge cerkvene svečanosti.

2. Misijonske pridige, ktere je imel slavno znani, žalibog prezgodaj zamerli pridigar Jak. Fil. Kafol pri ljudskih vajah v Steržiščih od 3. do 7. aprila l. 1859.

3. Šolske katekeze, ktere izdeljuje prečastiti gosp. Mraz Tomaž, fajmošter v Vuhretu.

Letos bode imenovani gospod svojo, leta 1862 izdano knjižico: „Djansko Vodilo“, po katerem naj se prvošolci v Jezusovi veri podučujejo, — to knjižico bode č. g. Mraz po potrebah sedajnega časa pomnožil, pre naredil in popilil. Prihodnja leta pa pridejo na versto „šolske katekeze“ za II. in III. razred ljudskih šol, tako da dobijo č. g. kateketi v roke vse, česar po sedanji šolski osnovi in postavi v ljudskih šolah potrebujejo.

Keršanski nauk v šolah je naše dni ravno toliko potreben, kolikor je pa tudi težaven. To ve in čuti vsak, kdor ima v šoli kaj opraviti. S temi katekezami mislim č. g. kateketom posebno vstreči in se prikupiti. Že sem skoraj 40 let duhovnik in 15 let sem imel opraviti z ljudskimi šolami na kmetih in 25 let pa delam kot kateket na viši realki v Celovcu. Vse, kar sem skusil in zvedel, vse najboljše bojo č. g. kateketi našli v teh katekezah.

Osnovane bojo te katekeze po našem za avstrijsanske ljudske šole predpisanem katekizmu. Posebno se bojo deržale tistega ukaza in načerta, ki ga je naše prečastitljivo Kerško škofijstvo l. 1875 za keršanski poduk po sedanjih ljudskih šolah dalo na svitlo. Jezik bode otroškimi potrebami primeren, jasen, lahko razumljiv, pa vendar vselej slovniško pravilen in sveti reči spodoben. Leta 1877 se bojo pričele katekeze za pervenec, kteri še brati ne znajo, kterim se toraj katekizem

v roke še dati ne more. Za temi pridejo na versto katekeze za II. in III. razred.

3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriske, Teržaške in Lavantinske.

4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila. Imenika tistih dekanij ali župnij, ki so družbeni denar poslali, ne more „Slov. Prijatelj“ donašati. To dela „Besednik“, ki vse denarne pošiljatve, kakor so v Celovec došle, lepo po versti in imeni donaša. Naj si toraj tega tudi pogostoma naročajo, da tako rekoč pobotnico za poslani denar dobijo.

Še nektere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1877 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatla“ leta 1877 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedico „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem nadpis preurediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatla“ po dvatrikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomankljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po ktereј so dosedaj moj list dobivali,

„Slov. Prijatelj“ bode veljal zanaprej 4 gold. in izhajal 15. dan vsakega mesca.

Slovenski duhovni bratje in prijatli! ostanite mi tudi zanaprej zvesti podporniki!!!

V Celovcu tudi na svitlo hodi

„Kärntner Volksstimme.“

Kakor nekdanj „Stimmen aus Innerösterreich“ in „Kärntner Blatt“, ravno tako v tem znanem duhu dela „Kärntner Volksstimme“ katoliško politiko. Katoliška politika pa meri na to, naj se Avstrija postavi na katoliško podlago, naj Avstrija deli enake pravice vsem narodom po znanih besedah: Enaka bremena — enake pravice.

Slovenski bratje! Katoličani smo mi Slovenci bilit, smo in bomo; zatoraj sežimo si v roko in podpirajmo eden drugega po svoji moči! Naj nas ločijo gore, planine in reke, — v sercu smo ene misli, ene duše, ene ljubezni. Časi so za nas slovenske katoličane, posebno za nas na Koroškem, hudi in žalostni. Slovenci po Štajerskem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem ne zapustite nas! „Kärntner Volksstimme“ je edini časnik, ki na slovenski zemlji brani v nemškem jeziku proti nemškim nasprotnikom predrage svetinje naše. Položite na oltar majke Slovenije nekaj goldinarjev na leto in pomagajte, da mi borivci na nemški meji ne obnemagamo! Lepo prosimo, naj se naroči, komur je Bog dal toliko, da se naročiti zamore! Z Bogom!

„Kärntner Volksstimme“ velja za celo leto po pošti 6 gld., za pol leta 3 gld., in za četert leta 1 gld. 50 kr.

V Celovcu meseca decembra 1876.

And. Einspieler.

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einspieler.
Natisnila tiskarnica družbe ex. Mohora v Celovcu.

